

ဝေးရုံးတော် ၄တန်း-၅တန်း ကို

လံာ်စီာ်စု

၂၀၂၄-၂၀၂၅

 ၁. လံာ်ခိၣ်တီလာ တၢ်ကွၢ်ယုအီၤအဂီၢ်

- ၁. လံာ်ခိၣ်တီ လၢတၢ်ကွၢ်ယုအီၤအဂီၢ် ၁-၂
- ၂. တၢ်ကစီၣ်လၢကွၢ်ခိၣ် ၃
- ၃. တၢ်တီၢ်ကျဲၤ, တၢ်ထံၣ်စိ, ဒီး တၢ်လၢ ပနာ်တဖၣ် ၄
- ၄. တၢ်အသုအသၢ်လၢအဟဲအိၣ်ဖျါထီၣ် ဖဲပုၤကွၢ်ဖိဖျိထီၣ်ကွၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ ၅
- ၅. ပုၤမၤတၢ်ဖိ အမံၤလံာ်န့ၣ်ဒီး ၆-၉
 - ၅.၁. ဟူရိၣ်ကွၢ် ကမံးတံၢ် ဒီး ကီၢ်ရူၣ်လီၢ်ကဝီၤ ပုၤပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖၣ်
 - ၅.၂. ဝးရံးတၢ်ကွၢ် ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အမံၤ
- ၆. လံာ်န့ၣ်လံာ်လၢ ၁
 - ၀
 - ၇. တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ် ၁၁-၁၈
 - ၇.၁. အဲးဖဲအံၤအိၣ်ရဲၣ်ဖဲအံၤ (FERPA) တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ
 - ၇.၂. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်တကွၢ်တလီၤပုၤနီၤတဂၤ
 - ၇.၃. အကူၣ် ၅၀၄ အမဲရကၤ က့က့ၣ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤ
 - ၇.၄. ပုၤက့ပုၤက့ၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်
 - ၇.၅. ကွၢ်အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ လၢတၢ်ပာ်အီၤဘၣ်ဘၣ်ဘၢအာ အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်
 - ၇.၅.၁. လံာ်န့ၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်
 - ၇.၆. ပုၤအနီၢ်တဂၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်
 - ၇.၇. တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတၢ် ကွၢ်တဖၣ်
 - ၈. တၢ်ဟဲတုၤဆူကွၢ် အဂ့ၢ်အကျိၤ ၁၉-၂၀
 - ၈.၁. တၢ်တဟဲထီၣ်ကွၢ်
 - ၈.၂. တၢ်ဟဲတုၤဆူကွၢ် ဒီး တၢ်ဆၢကတီၢ် နါရဲၣ်
 - ၉. တၢ်ဖံးလိမၤဒီး ၂၀-၂၄
 - ၉.၁. ကွၢ် တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ ဒီး တၢ်မၤစၢၤနပုၤကွၢ်ဖိ
 - ၉.၂. မိၢ်ပာ် ဒီး ပုၤတတၢ တၢ်ပာ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ် ဒီး တၢ်ကရၢကရိၤတဖၣ်
 - ၉.၃. မိၢ်ပာ် ကွၢ်သရၣ် တၢ်ကရၢကရိၤ (PTO)
 - ၉.၄. တၢ်ဒီးစဲးတဖၣ်
 - ၉.၅. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်
 - ၉.၆. တၢ်ပာ်ဖိသၢ် ဖဲကွၢ်ပုၤဝံၤအလီၢ်ခံ
 - ၉.၇. နီၣ်ခိ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ (PE)
 - ၉.၈. လံာ်မးပာ်ဖျါ-တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်လဲထီၣ်လဲထီ
 - ၁၀. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချၢတဖၣ် ၂၅-၂၇
 - ၁၀.၁. ကွၢ်အကသံၣ်သရၣ်မုာ်ဖိ တၢ်ဖံးတၢ်မၤ
 - ၁၀.၂. တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒိသဒါ တၢ်ခွဲးနီၣ်ကွဲးယါ
 - ၁၀.၃. အိၣ်လၢကွၢ်ပုၤ ဖဲတၢ်အိၣ်ဘျဲးကသ့ၣ်အဆၢကတီၢ်

၁၁. တာ်သိၣ်တာ်သီသနူ ဇီး တာ်မအကျိအကွၢ်၂၇-၃၃

- ၁၁.၁. တာ်ကူတာ်သိး
- ၁၁.၂. လ့ၣ်ယီၣ်
- ၁၁.၃. လံာ်ထာ်
- ၁၁.၄. တာ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ ကွိအတာ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်
- ၁၁.၅. အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲ, ဟံၣ်နီၣ်ဂံၢ် ဆိတလဲ
- ၁၁.၆. တာ်ခိကျဲ
- ၁၁.၇. လီမ့ၣ်အူ စးဖိကဟၣ် တာ်ပိးတာ်လီ
- ၁၁.၈. ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူ တာ်မအကျိအကွၢ်
- ၁၁.၉. တာ်သူ ကွိအတာ်ဂဲလီၢ်ကွဲလီၢ်
- ၁၁.၁၀. တာ်ဟးထီၣ်အူ ကွိကရၢ်အချာ
- ၁၁.၁၁. တာ်လီၢ်မၢ် ဇီး တာ်ထံၣ်က့တၢ်
- ၁၁.၁၂. တာ်ကစီၣ်
- ၁၁.၁၃. ကျိၣ်စ့
- ၁၁.၁၄. မူးသးဖုံတာ်ကွဲမုၢ်
- ၁၁.၁၅. တာ်ဂဲလီၢ်ကွဲ ပိးလီ, ဖိသၣ်တာ်ဂဲလီၢ်ကွဲ
- ၁၁.၁၆. နီၣ်ခိ တာ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်
- ၁၁.၁၇. တီပူ မူးသးဖုံ
- ၁၁.၁၈. တာ်ပူတာ်ဖျဲး တာ်ဘျာတဖၣ်
- ၁၁.၁၉. ကွိ တာ်ဂီတဖၣ်
- ၁၁.၂၀. တာ်သူကွိ အလီတဲစိ လာကွိ
- ၁၁.၂၁. တာ်ဂီမူ အတာ်သိၣ်တာ်သီသနူ
- ၁၁.၂၂. တာ်ဟဲဟးဆူကွိ
- ၁၁.၂၃. တာ်ဘိးဘၣ်ရဲလီၢ် မူခိၣ်ကလံၢ်သိၣ်ဂီ အဂ့ၢ်အကျိ

၁၂. တာ်ဟတာ်ဆုတာ် ဇီး တာ်သိၣ်ဂ့ၢ်သီဘၣ်တာ် ပတီၢ်၃၄-၄၀

- ၁၂.၁. တာ်ဟဆုတာ် တာ်တိာ်ကျဲ ဇီး တာ်သိၣ်ဂ့ၢ်သီဘၣ်တာ်
- ၁၂.၂. သိလ့ၣ်ဘး တာ်သိၣ်တာ်သီ ဇီး တာ်ပူတာ်ဖျဲးတဖၣ်
- ၁၂.၃. စုကဲဲတာ်ပိးတာ်လီလာကွိပူ
- ၁၂.၄. ဇံးဖး (Zpass)

၁၃. ပုၤကွိဖိ တာ်ဖံးတာ်မတဖၣ်၄၀-၄၁

- ၁၃. ၁. တာ်ဂဲလီၢ်ကွဲ တာ်ဟူးတာ်ဂဲ
- ၁၃.၂. တာ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တာ်ဖံးတာ်မတဖၣ်
- ၁၃.၃. ကွိ တာ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘါ

၂. တၢ်ကစီၣ်လၢကိၣ်ခိၣ်

ပုၤမၤလိၤတၢ်ဖိၤဒီးဟံၣ်ဖိၤယိၤဖိၤတဖၣ်အအိၣ်,

တၢ်တူၢ်လိၤမုၢ်ကဒါက့ၤ...လၢဝးရံၣ်တၢ် ၄တီး-၅တီးကိၣ် ပုၤမၤတၢ်ဖိၤခဲလၢၢ်အခါၣ်စး, ယသးခုတူၢ်လိၤမုၢ်န့ၤဆူ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ကိၣ်ထီၣ်န့ၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပစးထီၣ် တၢ်လဲၤကျဲအဝဲအံၤ လၢအအိၣ်ယုၢ်ဒီးတၢ်ယုၢ်ယိၣ်ပးကဲန့ၤ, ပပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ်, ဒီးမိၢ်ပၢ်တဖၣ် ဒီး တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢ အလီၤထုးန့ၣ်သ့ၣ်ထုးန့ၣ်သး, လၢအကါဒိၣ် ဒီး မ့ၢ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ် လၢတၢ်မၤလိၤအတီးပူၤ, လၢအဟံၣ်ယုၢ်ဒီး မူးလီၤဆိသ့ၣ်တဖၣ် လၢအကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ပုၤကိၣ်ဂၤဖဲး ဒ်သိး အကဟံၣ် ယုၢ်ဟံၣ် ဂီၢ်ဒီး ကအိၣ်ဒီးတၢ်ဆဲးကျိးလိၤသး န့ၣ်လီၤ.

တချုးဒ်းလၢ ပစးထီၣ်ကိၣ်အသိတန့ၣ်ညါအံၤန့ၣ်, ဝံသးစူၤဟံးန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် လၢနကဖး လံာ်စိၣ်စုအဝဲအံၤ ယုၢ် ဒီး နဖိတက့ၢ်. လံာ်စိၣ်စုအဝဲအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ ဒ်သိးအကဒုးသ့ၣ်ညါန့ၣ်ဒီးနဖိ လၢအကသုးထီၣ်ထီၣ် ကိၣ်အတၢ်အိၣ်သ့ၣ် ထီၣ်ဆိလီၤအသး လၢအဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.လံာ်စိၣ်စု ကမၤစၢန့ၤ ဒ်သိး နကသ့ၣ်ညါအါထီၣ် ဝးရံၣ်တၢ် ၄တီး-၅တီး ကိၣ်အတၢ် ဖံးတၢ်မၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ယုၤသ့ၣ်ညါ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါမိၢ်ပၢ် ဒီး ပုၤကိၣ်ဖိ ဂ့ၤဂ့ၤလီၢ်တၢ်လီၤဆဲး သုးထီၣ်ဝဲ ကိၣ်အတၢ်အိၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤအသးအပတီၢ် န့ၣ်လီၤ. အိၣ်ဒီးနတၢ်တိၢ်ကျဲလၢ နက မၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤ ဆဲးကျိးပုၤ လၢတၢ်မၤလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်တၢ်န့ၣ်ဘျးန့ၣ်ဖျိၣ် လၢပုၤကိၣ်ဖိကိးဂၤဖဲး အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဒ်ပစးထီၣ် ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ကိၣ်ထီၣ်န့ၣ်အသိးန့ၣ်, ပဆၢမုၢ်လၢလၢ ပုၤကိၣ်ဖိကိးဂၤဖဲး လၢအဟဲန့ၣ်ခိဖျိပကိၣ်အတြၢသ့ၣ်တဖၣ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်မၤန့ၤ “ဖဲတၢ်လီၢ်လၢ ပုၤကိၣ်ဖိချဲတၢ်ယိၣ်ယိၣ်ဒ်သိးကမၤန့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၤလၢအဂ့ၤ” န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံအပူၤ,

ခဲရံၣ် ဟ့းခါၣ်
ဝးရံၣ်တၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ

Washington 4-5 Center
1451 McClellan Drive
Huron, SD 57350
605-353-7895

၃. တဲဖျါထီၣ် တၢ်တိၣ်ကျဲ, တၢ်ထံၣ်စိ, ဒီး တၢ်လာပနၢ်တဖၣ်

တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်တိၣ်ကျဲ

ပျဲမလိတၢ်လာအသးသမူဒိစိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲထီၣ်အိၤ ဒီး မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်အိၤခိဖျါ တၢ်သိၣ်လိလာ အအိၣ်ဒီး ခိၣ်ဃၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢဒီးတၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲတၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဲဖျါထီၣ် တၢ်ထံၣ်စိ

တၢ်ယုးယီၣ်ပးကဲ - တၢ်ပၢ်ကဖၢလၢသး - တၢ်အကံၢ်အစိ ဂ့ၤကတၢ် လၢပျဲကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်

တၢ်လာပနၢ်တဖၣ်

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်ဆူညါအဂီၢ်, ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ တၢ်နၢ်လာအလီၢ်တၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်လၢအဘၣ်ဃးဖိ ဖိသၣ်, ကိၣ်, ဒီးပျဲတတသ့ၣ်တဖၣ် အဖိခိၣ်ဒဲလဲၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လာပနၢ်မ့ၢ်ဝဲ.....

- ၁) ပျဲသၣ်ကိးဂၤဒဲးမလိန့ၣ်တၢ်သ့,ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်သ့,မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်တၢ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၂) တၢ်မ့ၢ်လၢလာအထီၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ပျဲမၤန့ၣ်တၢ်ဖိလၢအဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၃) ပကိၣ်ကတိၣ်ကတိၣ်န့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်သးလၢကတၢ်တၢ်ဒီးပျဲမလိတၢ်ဖိတဂၤဘၣ်တဂၤဒဲးအကမၤဒိၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အကံၢ်အစိန့ၣ်လီၤ.
- ၄) ပတၢ်ထူးတၢ်တီၤအဒိၣ်ကတၢ်မ့ၢ်ဝဲကမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၅) ပျဲတဂၤဒီးတဂၤအိၣ်ဒီးအနီၢ်ကစၢ်အလုၢ်အပျဲဒီးအသူးအသ့ၣ်အလၢအကပိၤန့ၣ်လီၤ.
- ၆) တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်အဂံၢ်ခိၣ်ထံးန့ၣ်စးထီၣ်အသးလၢဟံၣ်လၢယီၤဒီးဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤအိၤလၢပျဲမလိတၢ်ဖိ,ဟံၣ်ဖိယီၤဖိ,ကိၣ်,ဒီးပျဲတတတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၇) ပကိၣ်အတၢ်ဖိးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲအိၣ်ဒီးမူဒါလၢပျဲတတအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၈) တၢ်ဂုၤမၤန့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပကိၣ်အဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကွၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ.
- ၉) ပကိၣ်အတၢ်တိၣ်ဟံးမ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကမၤဒိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိၣ်သးသမူတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၁၀) တၢ်ဆိတလဲမ့ၢ်ဝဲတၢ်အရူဒိၣ်သပျဲကတၢ်လာတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်အဂီၢ်ဒီးတၢ်လဲထီၣ်လဲထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၁၁) တၢ်ကမၤလၢထီၣ်ပျဲထီၣ်တၢ်ဘျဲခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးဝံးဒီးထံဖိကိၣ်ဖိကအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးတၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လာအရူဒိၣ်နီၢ်မးလၢပျဲတတတၢ်သဘျဲ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၁၂) ကိၣ်အတၢ်ဖိးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ပျဲတတတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၁၃) တၢ်ရူလိၣ်ဘၣ်ထွဲလိၣ်သးတဂၤဒီးတဂၤလၢတၢ်တိတၢ်လိၤအပူၤဒီးတၢ်ဟံၣ်လုၢ်ဟံၣ်ပျဲပျဲထံဖိကိၣ်ဖိဒီးကလုၢ်န့ၣ်ကသ့ အဂီၢ်တၢ်ကဘၣ်သိၣ်လိမၤယုၤအိၤန့ၣ်လီၤ.
- ၁၄) ပျဲသၣ်ကိးဂၤဒဲးကလဲထီၣ်လဲထီၣ်အဂီၢ်ကိၣ်ကမၤစၢၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. အသုအသင်္ဂတဖန်လၢ အဟဲဖျါထီၣ်ဖဲ ပုၤကိဖိဖျိထီၣ်ကိဝံၤအလီၢ်ခံ

ဒ်တၢ်အစၢလၢပတဲဖျါထီၣ်အီၤလၢအအိၣ်ဖျါလၢပတၢ်တီၢ်ကျဲၤအပူၤအသိးန့ၣ်, ပုၤကိဖိတဖန်ကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါ နၢ်ဟံၤဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖန်လၢ....

- တၢ်ဆိကမိၣ်အနီၣ်ဝံၤခံလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်ကိလၢကျိၣ်, တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒုး, လံာ်စဲအ့ၣ်, ဒီးလံာ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီတဖန်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်သ့ဝဲစးဖိကဟၣ်အကလုာ်ကလုာ်လၢအကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပဲကူၣ်ပနံၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအပတီၢ်တဖန်လၢအမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အလၢအပျဲ, န့ၣ်လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်ကိးလိထံသး, နီၣ်ခိကွၢ်ဂီၤ, ဒီးတၢ်အိၣ်ထံးခိၣ်ဘိသ့ၣ်တဖန်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

• တၢ်ဘျါရဲတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖန်လၢအဟဲဖျါဒီး...

- တၢ်တူၢ်လိာ်တၢ်, တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်, တၢ်ကွဲးရဲၣ်ကွဲးတၢ်, တၢ်တဲဖျါထီၣ်တၢ်အိၣ်ပညိ, ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤတဖန်,
- တၢ်မၤတၢ်ဆၢတဲာ်လၢအဘၣ်လိာ်ဖိဒုးသ့ၣ်တဖန်,
- တၢ်ကွၢ်ထံဆိကမိၣ်အမ့ၢ်အတီၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအပူၤတဖန်, ဒီး
- တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အစၢလၢအဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီလၢတၢ်ကီတၢ်ခဲအပူၤတဖန်န့ၣ်လီၤ.

• တၢ်ဆဲးကျိးတဖန်လၢအဟဲဖျါဒီး...

- တၢ်ဖး, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဒိကန့ၣ်, တၢ်စံးကတိၤလၢအတူၤလီၤတီၤလီၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်ဒီးတၢ်ဒုးဆူၣ်ထီၣ်ဂံၢ်ဘါအကလုာ်ကလုာ်ခံခါလိာ်,
- တၢ်ဖးဒီးတၢ်တဲဖျါထီၣ်စးဖိကဟၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်အိၣ်ပညိသ့ၣ်တဖန်,
- တၢ်နၢ်ဟံၤဒီးတၢ်မၤအါထီၣ်တၢ်ဆဲးကျိးလၢအတဟဲဖျါဒီးတၢ်ကတိၤတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, ဒီး
- တၢ်သ့ၣ်ညါဟံပနီၣ်လၢ, တၢ်လၢတၢ်ဂီၤန့ၣ်မ့ၢ်ပဲပုၤကညိအတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သးအကွၢ်အဂီၢ်တခါန့ၣ်လီၤ.

• တၢ်ကိးလိထံသးလၢကမ့ၢ်အမဲရကထံဖိကီၢ်ဖိလၢအဂ့ၢ်လၢအဟဲဖျါဒီး...

- တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ဟံၤထံကီၢ်ပဒိၣ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢပုၤတတၢ်အပူၤ, ကီၢ်စဲၣ်ဒီးထံကီၢ်အပတီၢ်အပူၤအိၣ်ဒ်လဲၣ်,
- တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ဟံၤပုၤတတၢ်အတက့ၢ်လၢအလဲၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်လုလၢ်ထုသန့တၢ်ဆဲးကျိးလိာ်အသးလၢထံကီၢ်ပဒိၣ်ပၤဆုၤမၤဝဲ,
- တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်မ့ၢ်ဒါလၢတၢ်အံးကွၢ်ကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်ဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢ, ဒီး
- တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်တၢ်နၢ်ဟံၤမ့ၢ်ကျိၣ်ဝဲကွၢ်သန့အတၢ်န့ၣ်ဘျုးလၢအပျဲဒီးတၢ်သ့ၣ်လၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤအပူၤတဖန်န့ၣ်လီၤ.

• ဟံဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်, ဟံးန့ၣ်စၢမုဒါလၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤအပူၤလၢအဟဲဖျါဒီး...

- တၢ်အိၣ်မူပိာ်ထွဲတၢ်န့ၣ်ကျဲ, ကိးလိမၤထွဲတၢ်ဆၢကတီၢ်, ဒီးတၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်သးလၢအဲၣ်ဒီးစးထီၣ်မၤတၢ်လၢအနီၣ်ကစၢ်,
- တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်မ့ၢ်ဒါလၢတၢ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်မၤအပူၤအလီၢ်အိၣ်အသိး (အဒိ..ကဂ့ၢ်ဖိ, ခိနၢ်, ပုၤမၤညိကွၢ်တၢ်, ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်, ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအတဒိးသန့ထီၣ်အသးလၢပုၤနီတဂၤ), ဒီး
- တၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါဒ်အကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒ်သိးတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်တၢ်မၤန့ၣ်မၤနၢ်ကအိၣ်လၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤအပူၤတဖန်န့ၣ်လီၤ.

• တၢ်အံးကွၢ်ကွၢ်ကွၢ်နီၣ်ခိ, တၢ်ရဲလိာ်မုာ်လိာ်, တၢ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးလၢအဂ့ၢ်လၢအဟဲဖျါဒီး...

- တၢ်နၢ်ဟံၤတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ မ့ၢ်တၢ်လၢအရဲဒိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲးလၢနီၣ်ကစၢ်ဒီးပုၤဂၤအဂီၢ်,
- တၢ်ယုမၤန့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအလီၢ်အိၣ်တဖန်လၢတၢ်မၤမုာ်သ့ၣ်မံသးမုာ်သး, တၢ်အိၣ်ကသုၣ်အိၣ်ကသီတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂီၢ်, ဒီး
- တၢ်ကွၢ်နီၣ်ခိနီၣ်တၢ်ဟံဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်အလုာ်အပူၤလၢတၢ်ဟံဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်ပြုလိာ်သးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤခံခါလိာ်အပူၤတဖန်န့ၣ်လီၤ.

 ၅. ပုၤမၤတၢ်ဖိအမံၤ လံာ်န့ၣ်ဒိ

ဟူရိၣ်ကွံာ်ကမံးတံာ် ဒီး ကီၢ်ရူၣ်လီၢ်ကဝီၤ ပုၤမၤဆူၣ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖၣ်

ကါရဲး ဘုးစံး
ကရၢခိၣ်

ရဲလံာ် စံမိစမာ်
ကရၢခိၣ်ခံ

ထု ဘဲၣ် ဘၢခၢၣ်
ကရၢခိၣ်ခံ

မြူးလံ
ကရၢဖိ

ရူ ခၢ်ဒိနံာ်
ကရၢဖိ

တၢ်ကယုထၢပုၤတၢ်ဂၤ
ကွံာ်ဖိကမံးတံာ် ကရၢဖိ

ဒီးကထာၣ် မြူး စတုဟံး
ကူၣ်သ့ခိၣ်
လီၤတဲာ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၀၀

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

ခဲလံာ် မြူးစတီဖျၢၣ်စၢၣ်
မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် မုၢ်ဖါခိၣ်
လီၤတဲာ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၉၅

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

လုၤဖၣ် ဖံး
လံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်ပုၤန့ၣ်တၢ်, တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိ, ဒီး
တၢ်ဒီးစဲး, ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ ၉ (Title IX)
လီၤတဲာ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၉၂

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

ကွံာ်လံာ် ခိၣ်နးခိၣ်နံာ်
အံးအဲးစံးအဲလ် ပုၤန့ၣ်တၢ်, ကီၢ်စၢဖျိၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်
ကျဲၤ ဒီး ပုၤအိၣ်ဒီးမုၢ်ဖါ, ဒီး စံာ်ထံာ်အံ (CTE)
လီၤတဲာ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၈၆၆၀

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

ရးလံာ်န့ၣ် ရူလုၣ်
တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လီၤဆီ ပုၤန့ၣ်တၢ်
လီၤတဲာ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၉၇

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

ရိးနံာ် မုၢ်ဒိၣ်စတဲး
တီၤထီ ကွံာ်ခိၣ်
လီၤတဲာ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၀၀

701 18th St. SW
Huron, SD 57350

လီၤရဲၣ် ဝဲၤလဲစဲာ်
တီၤခၢၣ်သးကွံာ်ခိၣ်
လီၤတဲာ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၀၀

1045 10th St. SW
Huron, SD 57350

ကွံာ် ခါးရီ
တီၤထီ ကွံာ်ခိၣ် ခံ
လီၤတဲာ်စိ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၀၀

701 18th St. SW
Huron, SD 57350

လါဒ်နံ ဟာစာန်
တီးဇာန်သး ကိုခိန်ခံ
လိတ်စိံ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၀၀

1045 18th Street SW
Huron, SD 57350

ဟဲသျာန် ရိန်ဇဲလ်
မဲးဒုစာန် ကိုခိန်
လိတ်စိံ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၈၅

1680 Idaho Ave SW
Huron, SD 57350

ရီကွာန် အီလာ်
မဲးဖီကဟန်ပီညါ ပျးနဲန်တာ်
လိတ်စိံ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၀၀

701 18th Street SW
Huron, SD 57350

ကို် ဟိတ်ခဲး
တာ်သျှာန်ထီန် နီး ဟိန်ခိန်လီာ် ပျးနဲန်တာ်
လိတ်စိံ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၆၇

150 5th St. SW
Huron, SD 57350

ခဲသံန် ဘီးစကြီး
ဝံစိတ်တီဆျာ ပျးနဲန်တာ်
လိတ်စိံ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၈၉

700 Lincoln Ave NE
Huron, SD 57350

ဟဲသျာန် ဒိန်ဘိ
ဘျူနဲခဲန် ကိုခိန်
လိတ်စိံ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၇၅

555 Mellette SW
Huron, SD 57350

ခဲရံန် ဟူးခာန်
ဝဲးရံတာ် ကိုခိန်
လိတ်စိံ .. ၆၀၅.၃၅၃.၇၈၉၅

1451 McClellan Drive
Huron, SD 57350

စကီး ဒိန်ဘိ
တာ်ဟူးတာ်ဂဲ ပျးနဲန်တာ် နီး အရံန်နန် မူဒါခိန်
လိတ်စိံ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၇၃

150 5th Street SW
Huron, SD 57350

အမဲဒုန် ရှုလံာ်
ကိုတာ်အီန် ပျးနဲန်တာ်
လိတ်စိံ .. ၆၀၅.၃၅၃.၆၉၀၉

1045 18th St. SW
Huron, SD 57350

ဝေးရုံးတော် ပျာမတော်ဖိတဖန်

ခဲရံနံ ဟူးခါနံ.....	ကိုခိုင်
မလှနံ ဖျာရဲး	နဲနဲရဲ
မဲဒံ ဒံကွီ	သရဲနဲတံသိင်လိ
ကွဲး ကွီစာ်	ပျာဟ့နဲကွီတံ
စဲရဲနံ ဘျူ	ကွီကသံနဲသရဲနဲမုဖိ
အဲရဲနံခဲ ဘူးစမဲ	၄တီး တီးသရဲနဲ
လုဒဲနံ ဟိလ်ထာ်	၄တီး တီးသရဲနဲ
လဲးကစံ ဟဲး	၄တီး တီးသရဲနဲ
ထိရဲနံ ဝး.....	၄တီး တီးသရဲနဲ
စ့ရဲနံ မါနာ်	၄တီး တီးသရဲနဲ
နံခိ မူးကွီ	၄တီး တီးသရဲနဲ
ရဲနံဘဲခဲ ညူကဘိ.....	၄တီး တီးသရဲနဲ
အု လဲးစာ်	၄တီး တီးသရဲနဲ
စူးဒဲနံ ခဲး	၄တီး အံအဲးစံ အဲလ် ကွီသရဲနဲ
မဲကဲာ် ဟ့နံ	တံကွီဘဲနဲကွီသုလီဆိ ကွီသရဲနဲ
လံစံာ်ယာ် ခိရီလဲး.....	ပျာမတေ တံကွီဘဲနဲကွီသုလီဆိသရဲနဲ
ခွား မဟိဝိ	ပျာမတေ တံကွီဘဲနဲကွီသုလီဆိသရဲနဲ
နဲစံာ် ခဲ.....	ပျာမတေ တံဂံာ်ခိနဲတီ ၁ သရဲနဲ
တြဲယါနံ အိလစာ်	ပျာမတေ တံဂံာ်ခိနဲတီ ၁ သရဲနဲ
အဲနဲမုဖိ	ပျာမတေ တံဂံာ်ခိနဲတီတ ၁ သရဲနဲ
ခွဲနဲရဲနံ စူးဖဲစာ်	ထိရီ ပျာမတေ တံကွီဘဲနဲကွီသု သရဲနဲ
မရဲ အုဒဲနံ	၅တီး တီးသရဲနဲ
အဲဘာ် အူးစတဲး.....	၅တီး တီးသရဲနဲ
မဲခဲဒဲ ကုလ်	၅တီး တီးသရဲနဲ
ထု ဟဲဘျူ	၅တီး တီးသရဲနဲ
ရီးလဲာ် ဟိလ်ထြီး	၅တီး တီးသရဲနဲ
မရဲ ဟီးခွဲနဲခဲး	၅တီး တီးသရဲနဲ
ကွဲး မတထာ်	၅တီး တီးသရဲနဲ
ဒုဘူး ဝဲးစဘံနံ	၅တီး တီးသရဲနဲ
ခြဲးရှာ် စမိ	၅တီး တီးသရဲနဲ
ဖဲခဲရဲနံ ကျဲဇာ်	၅တီး အံအဲးစံအဲလ် ကွီသရဲနဲ
မရဲ ဘံရဲနံ	၅တီး တံကွီဘဲနဲကွီသုလီဆိသရဲနဲ
အု မလိရဲနံ	ပျာမတေ တံကွီဘဲနဲကွီသုလီဆိ သရဲနဲ
ခိလံာ် ဖိခူး	ပျာမတေ တံကွီဘဲနဲကွီသုလီဆိ သရဲနဲ
တြဲးထနံနံ စထြ	တံကွီဘဲနဲကွီသုလီဆိသရဲနဲ
စံဒံ အိလဲး	ပျာမတေတံကွီဘဲနဲကွီသုလီဆိသရဲနဲ
ဖဲနံ ဝး	ပျာမတေ တံကွီဘဲနဲကွီသုလီဆိသရဲနဲ

နဲ့ဒံ ဝုဖရံင်..... ပျာန်တအာ သရင်
 ထီး ဖြးစ်ထာ် တာ်ကူင်ဘင်ကူင်သ့လီဆီ,ဒံအဲလ်စံင်သရင်
 လံစာ် ဘုးရီး ပျာမၤစၤ တာ်ကူင်ဘင်ကူင်သ့လီဆီ သရင်
 သးမံ သီ ပျာမၤစၤ တာ်ကူင်ဘင်ကူင်သ့လီဆီ သရင်
 ကြွးစ် ဘိရ် ပျာမၤစၤ တာ်ကူင်ဘင်ကူင်သ့လီဆီ သရင်
 အဲမလံာ် ဝဲဇာ် ပျာမၤစၤ တာ်ကူင်ဘင်ကူင်သ့လီဆီ သရင်
 ပျာအသီလာတာ်ကယုထာ်အီ ပျာမၤစၤ တာ်ကူင်ဘင်ကူင်သ့လီဆီ သရင်
 ကိုဝါ မါရး ပျာမၤစၤလံာ်ရီဒါးသရင်
 မဲသယု ကီး ဖံင်အံသရင်
 ခြးစတံာ် ခဲးသနာ် တာ်သ့င်ဝံင်သးဆာသရင်မုာ်
 လီရင် ဘဲး..... သံကျံ သရင်မုာ်
 အဲးစထာ် မဲဇာ် ၄တီး,၅တီး ပံက္ခဲသံကျံကရုာ် သရင်မုာ်
 အဲမလံာ် ဘုးမဲ ပျာဖီင်ကိုတာ်အိင်အစု
 မဲကဲာ် မဲမဲကဲာ် ပျာမၤစၤ တာ်စံးတာ်ကတိသရင်မုာ်
 ရီး ဝး..... ကိုအပျာမၤကဆီတာ်
 ကိုး ရဲမဲးရဲး..... ကိုအပျာမၤကဆီတာ်
 ဇီ မးရှာ်..... ပျာမၤတာ်လာဟံင်ဒီး ကိုအဘာ်စၤ
 နံာ်ယါလံာ် အဒီတိာ်..... စပဲနံး ပျာတဲကျိာ်ထံတာ်
 အံသာ် မူ ကညီ ပျာတဲကျိာ်ထံတာ်

၆. ကို လံာ်နံာ်လံာ်လါ ၂၀၂၄-၂၀၂၅

လါအိကား ၂၀သီ..... ကိုထီာ်အခိာ်ထံးကတၢာ်တသီ
 လါအိကား ၂၈သီ..... ကိုပျာ်ဆိ
 လါအိကား ၂၉သီ တု၊ လါစးပထုဘၢာ် ၂သီ ကိုတထီာ်ဘၢာ်... (ကီာ်စးမုးသးဖံ-စတုးဖဲဒါ ဒီး ပု၊မတၢာ်ဖိမုာ်နံ၊)
 လါစးပထုဘၢာ် ၁၁သီ ကိုပျာ်ဆိ
 လါစးပထုဘၢာ် ၂၀သီ ကိုဖိတၢာ်ရုလိာ်မုာ်လိာ် ကိုပျာ်ဆိ
 လါအိးကထီဘၢာ် ၂သီ..... ကိုပျာ်ဆိ
 လါအိးကထီဘၢာ် ၁၄သီ ကိုတထီာ်ဘၢာ် အမဲရကု၊ ပု၊ထူလံ၊ဖိမုာ်နံ၊
 လါအိးကထီဘၢာ် ၁သီ ဒီး ၃သီ..... ကိုဖိမိာ်ပာ်တၢာ်အိာ်ဖိာ်
 လါနီ၊ဝုဘၢာ် ၆သီ..... ကိုပျာ်ဆိ
 လါနီ၊ဝုဘၢာ် ၁၁သီ ကိုတထီာ်ဘၢာ်သုးဖိလိာ်လံ၊မုာ်နံ၊
 လါနီ၊ဝုဘၢာ် ၂၈သီ-၂၉သီ တၢာ်စံးဘျးစံးဖိာ်ကိုပျာ်ကသုာ်
 လါခိာ်စုဘၢာ် ၁၁သီ ကိုပျာ်ဆိ
 လါခိာ်စုဘၢာ် ၂၃သီ-လါယနု၊အါရံာ် ၂သီ ကိုတထီာ်ဘၢာ်ခရံာ်အိာ်ဖျာ် ကိုပျာ်ကသုာ်
 လါယနု၊အါရံာ် ၈သီ ကိုပျာ်ဆိ
 လါယနု၊အါရံာ် ၂၀သီ ကိုတထီာ်ဘၢာ် မးတုာ်လုသၢာ်ခု နံ၊သဘျ
 လါဖုတြု၊အါရံာ် ၅သီ..... ကိုပျာ်ဆိ
 လါဖုတြု၊အါရံာ် ၁၇သီ ကိုတထီာ်ကီာ်ခိာ်မုာ်နံ၊
 လါဖုတြု၊အါရံာ် ၁၁သီ ဒီး ၁၃သီ..... ကိုဖိမိာ်ပာ်တၢာ်အိာ်ဖိာ်
 လါမးရုာ် ၅သီ ကိုပျာ်ဆိ
 လါမးရုာ် ၁၄သီ ကိုတထီာ်ဘၢာ် တၢာ်ကီာ်ထီာ်သီကိုပျာ်ကသုာ်
 လါမးရုာ် ၂၁သီ တၢာ်ကီာ်ထီာ်သီကိုပျာ်ကသုာ်
 လါအုဖြုာ် ၂သီ..... ကိုပျာ်ဆိ
 လါအုဖြုာ် ၁၈သီ တု၊ လါအုဖြုာ် ၂၁သီ ခရံာ်ဂဲ၊ဆၢထၢာ်သမုထီာ်ကု၊အနံ၊သဘျ
 လါမု၊ ၇သီ ကိုပျာ်ဆိ
 လါမု၊ ၂၀သီ..... ကိုထီာ်လါခံကတၢာ်တသီ

🍌 ၇. တစ်ခွဲတစ်ယက် လိပ်ဖျါ 🍌

ဟံဉ်ဖိဃီဖိ တ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ တ်ခွဲတ်ယက်ဒီး တ်ဘဉ်တ်ဘါ တ်မ (FERPA) တ်ဘီးဘဉ်သ့ဉ်ညါ

ဟံဉ်ဖိဃီဖိတ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့တ်ခွဲတ်ယက်ဒီးတ်ဘဉ်တ်ဘါတ်မ(FERPA)ဟ့ဉ်ဝဲမိတ်ဒီးပုကူဉ်ဖိလအသးနံဉ်အိဉ် ၁၈နံဉ် ဒီးအါန့ဉ် ၁၈နံဉ်တဖဉ်(ပုကူဉ်ဖိလအကြားဝဲဘဉ်ဝဲ)အတ်ခွဲတ်ယက်လါလါပုလါလါအအိဉ်ယုဉ်ဒီးတ်ယုးယီဉ်ပးကဲပုကူဉ်ဖိအတ်ကူဉ်နီဉ်ကွဲးယါသ့ဉ်တဖဉ်လါအဟံဉ်ယုဉ်ဒီးတ်ခွဲတ်ယက်လါတ်ကမန့ဉ်တ်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.တ်ခွဲတ်ယက်တဖဉ်အံၤ မ့ဝဲ.

....

- ၁ အိဉ်ဒီးတ်ခွဲတ်ယက်လါ ကသမံသမိးဒီးကွဲးကဒါက့ၤ ပုကူဉ်ဖိအတ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့တ်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါ ဖဲကူဉ်ဒီးန့ဉ်လိပ်တံထီဉ် လါတ်ကတုၢ်လိပ်အီၤ ဝံၤအလီၢ်ခံ ၄၅သီ အတီၢ်ပုန့ဉ်လီၤ.

မိတ်မုတမုာ်ပုကူဉ်ဖိလအကြားဝဲဘဉ်ဝဲတဖဉ်ကြားကွဲးဆုထီဉ်လိပ်ဆုကူဉ်ခိဉ်အအိဉ်ဒီးတဲဘဉ်အီၤလါအအိဉ်ဒီးသမံသမိးကွဲးတ်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါန့ဉ်လီၤ.ကူဉ်အပုဘဉ်မုဘဉ်ဒါကရဲဉ်ကျဲတ်ဆါကတီၢ်ဒီးတ်လီၢ်တ်က့ဝံၤ ကဒုးသ့ဉ်ညါကဒါက့ၤ မိတ်မုတမုာ်ပုကူဉ်ဖိလအကြားဝဲဘဉ်ဝဲတဖဉ် လါတ်ဆါကတီၢ်ဒီးတ်လီၢ်လါတ်ကသမံသမိးကွဲး တ်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

- ၂ အိဉ်ဒီးတ်ခွဲတ်ယက်လါ ကပတံထီဉ်တ်ဘီဘဉ်က့ၤပုကူဉ်ဖိအတ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့တ်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါတဖဉ်လါ မိတ်မုတမုာ်ပုကူဉ်ဖိလအကြားဝဲဘဉ်ဝဲန့ဉ်လီၤ. မ့တ်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါလါ အတလီၤတံၢ်လီၤဆဲး. မ့တ်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါလါအကမဉ်, မုတမုာ် မ့တ်လါအမတရီတပါပုကူဉ်ဖိအတ်ဘဉ်တ်ဘါတ်ခွဲတ်ယက်ဒ်အအိဉ်ဖျါလါအဲးဖဲအံၤအိဉ်ဖဲအံၤအပုအသိး န့ဉ်လီၤ.

မိတ်မုတမုာ်ပုကူဉ်ဖိလအကြားဝဲဘဉ်ဝဲတဖဉ်မ့အဲဉ်ဒီးဝဲလါကူဉ်ကဘီဘဉ်က့ၤတ်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါန့ဉ်, အဝဲသ့ဉ်ကြားကွဲးလိပ်ဆုကူဉ်ခိဉ်အအိဉ်ဒီးတဲဘဉ်အီၤလီၢ်တံၢ်လီၤဆဲး ဘဉ်ယးတ်ကွဲးနီဉ်ဖဲလဲဉ်တခါလါအအိဉ်ဒီးဆိတလဲဝဲ, ဒီးဘဉ်မနုအယိတ်ကဘဉ်ဆိတလဲအီၤလဲဉ်န့ဉ်လီၤ.ကူဉ်မ့ဆါတဲဘဉ်လါအတဆိတလဲတ်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါလါမိတ်မုတမုာ်ပုကူဉ်ဖိလအကြားဝဲဘဉ်ဝဲပတံထီဉ်ဘဉ်န့ဉ်, ကူဉ်ကဒုးသ့ဉ်ညါမိတ်မုတမုာ်ပုကူဉ်ဖိလအကြားဝဲဘဉ်ဝဲ လါအဘဉ်ထွဲဒီးတ်ဆါတဲဘဉ်ဒီးအဝဲသ့ဉ်အတ်ခွဲတ်ယက်လါအကပတံထီဉ်တ်လိပ်ဘါလိပ်ကူဉ်လါအဘဉ်ထွဲဒီးတ်ဆိတလဲမဘဉ်က့ၤပုကူဉ်ဖိအတ်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါအံၤန့ဉ်လီၤ.တ်ကွဲးနီဉ်လီၤတဲဘဉ်အဂုၢ်အဂါလါအဘဉ်ထွဲဒီး တ်ပတံထီဉ်တ်လိပ်ဘါလိပ်ကူဉ်အကျိအကျဲသ့ဉ်တဖဉ်ကဘဉ်တ်ဟ့ဉ်လီၤအီၤဆုမိတ်မုတမုာ်ပုကူဉ်ဖိလအကြားဝဲဘဉ်ဝဲတဖဉ်အအိဉ် ဖဲတ်ဟံဉ်ဖျါ ထီဉ်တ်ခွဲတ်ယက်ဆု ကူဉ်ဘီဉ်တ်အိဉ်ဖျိအဆါကတီၢ်န့ဉ်လီၤ.

၃ အိတ်ဒီးတဲးခွဲးတဲးယာ်လာ ကဒီးန့ၣ်လံာ်တဲးအာ်လီဟ့ၣ်အခွဲး တချုးလာ ကိုဟ်ဖျါထီၣ်နီၣ်တဂၤအဂီၢ်အကျိၤ(PII)လာပုၤကိုဖိအတဲးကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဲးကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအပူၤမ့တမ့ၢ်လာ တဲးမၤထီၣ်တဲးခိဖျါ အဲးဖဲအံၤအာ်ရဲဖဲအ့ၣ် ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤဖဲတဲးဟ်ဖျါထီၣ်တဲးဂီၢ်တဲးကျိၤလာတလီၢ်အိတ်ဒီးတဲးအာ်လီဟ့ၣ်အခွဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တဲးလာတဲးကွၢ်ကဟ်ကွၢ်အီၤ သ့ၣ်ထဲတခါမ့ၢ်ဖဲ,တဲးဂီၢ်လာတဲးဟ့ၣ်အခွဲးလာတဲးကဟ်ဖျါထီၣ်အီၤလာတဲးအိတ်ဒီးတဲးအာ် လီၤဟ့ၣ်အခွဲးဘၣ်န့ၣ်,ကဘၣ်မ့ၢ်ဒဲးထဲတဲးဂီၢ်တဲးကျိၤလာတဲးဟ်ဖျါထီၣ်အီၤအူၤကိုအပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိတ်လၢအယုယိာ်လီၤပလီၢ်လီၢ်အသးဒီးတဲးသိၣ်တဲးသီအသးန့ၣ်လီၤ.ကိုအပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါစံးတဲးန့ၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်ဖဲကိုအပုၤမၤတဲးဖိဒဲးအမ့ၢ် ကိုအပုၤမၤတဲးဖိ,ကိုဟၤကီၢ်)မ့တမ့ၢ်ကိုကမံးတံာ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ကိုအပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါစံးတဲးန့ၣ်ဟ်ယုာ်စ့ၢ်ကီၢ်ဒီးမ့ၢ်သးပုၤမၤကလီတဲးသ့ၣ်တဖၣ်,ပုၤတဖၣ်လၢအအိတ်လၢကိုအပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအတဲးရဲၣ်တဲးကျိၤအဖီလၢဒီးမၤန့ၣ်ခါစးတဲးလာကိုအဂီၢ်ခိဖျါသ့မ့တမ့ၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤဖဲနီၣ်တဂၤတဲးကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါတဲးဂီၢ်တဲးကျိၤ(PII)လာတဲးကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတဲးကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအပူၤ,ဒဲးအမ့ၢ် ပီၢ်ရီၤ,ပုၤသမံသမံးစရီပတီၢ်,ကသံၣ်သရၣ်ဖးဒိၣ်,မ့တမ့ၢ် ပုၤကူၤစါယါဘျါတဲး,မ့တမ့ၢ် မိၢ်ပာ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကိုဖိ လၢအမ့ၢ်သးမၤကလီတဲးလာ ကမၤတဲးလာ ကိုအပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါကမံးတံာ်အကျိၤ,ဒဲးအမ့ၢ် ပုၤသိၣ်ဂုၤသီဘၣ်က့ၤတဲး မ့တမ့ၢ် ပုၤမၤစၢပုၤပတံထီၣ်တဲးဂီၢ်တဲးကျိၤကမံးတံာ်,မ့တမ့ၢ် မိၢ်ပာ်,ပုၤကိုဖိ မ့တမ့ၢ် ပုၤမ့ၢ်သးမၤကလီတဲးလာ အမၤစၢကိုအဂၤအပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ဒဲးမူဒါလၢအလီၤဘၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ် အသးန့ၣ်လီၤ.ကိုအပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်အိတ်ဒီးဖိးသဲးစးတဲးကူၣ်ဘၣ်အဂီၢ်အကျိၤဖဲအဲၤသ့ၣ်အလီၢ်မ့ၢ်အိတ်လၢကကွၢ်ကဒါက့ၤတဲးကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတဲးကွဲးနီၣ်ကွဲးယါဒဲးအကမၤလၢပုၤအမူအဒါလၢအလီၤဘၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(တဲးယုထၢ) မိၢ်ပာ်မ့တမ့ၢ်ပုၤကိုဖိ မ့ၢ်ယုထီၣ်ဖဲ တဲးကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတဲးကွဲးနီၣ်ကွဲးယါခိဖျါ ပုၤကိုဖိကလဲးဆဲးလီၤအမံၤအူၤကိုအဂၤတဖျါ မ့တမ့ၢ် လဲးဆဲးလီၤတဲးလံအမံၤန့ၣ်,ကိုတဲးဖျါထီၣ် တဲးကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အတဲးကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ လၢအတဲးအိတ်ဒီး တဲးအာ်လီဟ့ၣ်အခွဲးအူၤ ကိုအဂၤလာ ပုၤကိုဖိကလဲးဆဲးလီၤအမံၤ မ့တမ့ၢ် ဆဲးလီၤတဲးလံအမံၤ အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိတ် သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. (တဲးမၤနီၣ်) မ့တမ့ၢ်လာ တဲးကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ ဟ်ဖျါထီၣ်ဖဲဒဲးလၢ လၢတဲးန့ၣ်တဘျီတဲးဘိး ဘၣ်သ့ၣ်ညါအပူၤ တဲးအာ်လီအိတ်ဒဲးဒဲးလၢ တဲးကဆုထီၣ် တဲးကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ ဖဲတဲးယုထီၣ်အီၤအခါ မ့တမ့ၢ် မိၢ်ပာ် မ့တမ့ၢ် ကိုဖိလၢအသးန့ၣ်ပုၤထီၣ်ဆဲးလီၤန့ၣ်ကွဲးစဲလီၤတဲးအမံၤ လၢလံာ်ဘိးဘၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်တဲးအပူၤဘၣ်န့ၣ်, အဲးဖဲအံၤအာ်ရဲဖဲအ့ၣ် လီၤဘၣ်ကို မ့တမ့ၢ် ကီၢ်ရုၣ်လီၢ်ကဝီၤကိုလၢ အကဒုးသ့ၣ်ညါမိၢ်ပာ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကိုဖိ လၢအသးန့ၣ်ပုၤထီၣ် ၁၈န့ၣ် တဖၣ် ဖဲတဲးမ့ၢ်ယုထီၣ် ပုၤကိုဖိအတဲးကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

၄ အိတ်ဒီးတဲးခွဲးတဲးယာ်လာ ကဆိးထီၣ်တဲးလီၢ်ဘၢလီၢ်ကီၢ်အူၤ အမဲရကၤတဲးကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲကျိၤအအိတ် ဖဲဟူရိၣ်ကီၢ် ရုၣ်လီၢ်ကဝီၤကိုမ့ၢ်တမၤလၢပုၤတဲးလာ အဲးဖဲအံၤအာ်ရဲဖဲအ့ၣ် လီၤဘၣ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.တဲးလီၢ်တဲးကျဲအမံၤဒီးတဲးအိတ်တဲးဆိးလီၢ်ကျဲလၢ တဲးပၤဆုအဲးဖဲအံၤအာ်ရဲဖဲအ့ၣ် မ့ၢ်ဒဲးလၢအံၤအသးန့ၣ်လီၤ.

Family Policy Compliance Office
U.S. Department of Education
400 Maryland Avenue, SW
Washington, DC 20202

တဲးသံကွၢ်တမံၤဂုၤတမံၤဂုၤ လၢအဘၣ်ထွဲဒီး ၅၀၄ မ့တမ့ၢ် အမဲရကၤဖိ က့က့ၣ် တဲးဖဲတဲးမၤ ကြးဘၣ်တဲးဆဲးကျိးအီၤလီၤလီၤအူၤ နဖိအကိုပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိတ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်တက့ၢ်တလီၤပုၤနီၤတကၤ

ဟူၣ်ရီၣ် ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၤ တက့ၢ်တလီၤ အပုၤမၤတၢ်ဖိ တၢ်သိၣ်တၢ်သီသနူ ဇီး အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ, မ့တမ့ၢ် အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်ရၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ် ခိဖျိ စၢၤသ့ၣ်, ဖံးဘၣ်အလွဲၢ်, တၢ်လၢ ပုၤန့ၣ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ဘျီတၢ်ဘါ, သးအနံၣ်အလၢ,တၢ်ဆိဟံၣ်ဆိယီ, မုၢ်ခွါ, က့က့ၣ်, ထံကီၢ်လၢအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤစၢၤလီၤသ့ၣ် နီတမံၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်အဲၣ်ဒီး သံက့ၢ်အါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ ၆ Title VI မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ ၉ Title IX,န့ၣ်, ဆဲးကျိးဘၣ် လုၣ်ဖံး မ့တမ့ၢ် ကွီၤလံ ခနးခွံၣ်နံၣ် လၢအမ့ၢ်ဖိးမံမုၢ်ခိၣ်တဖၣ် ဖဲဟူၣ်ရီၣ်ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၤ, ဟူၣ်ရီၣ်, စဒံၣ် ၅၇၃၅၀ (၆၀၅-၃၅၃-၆၉၉၂) တက့ၢ်.

အဆၢအိၣ် ၅၀၄, ပုၤအမဲရကၤဖိလၢ အဟူးဂၤမၤတၢ်တသ့ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤ

တၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်လၢတၢ်တဖျါထီၣ်အိၣ်အိၣ်ဖျါလၢအဆၢအိၣ် ၅၀၄အပုၤလၢပုၤကွီၤဖိလၢအဟူးဂၤမၤ တၢ်တသ့ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢကမၤစၢၤန့ၣ်ဖဲနဘၣ်ယီၣ်တၢ်ဘၣ်ပးတၢ်ဆၢတဲာ် လၢတၢ်မၤအိၣ်ဘၣ် ထွဲဒီးနဖိတဖၣ် ဒီးနကသ့ၣ်ညါနတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဘၣ်ပးဒီး တၢ်လၢနမ့တသးလီၤပလိာ်ယုာ်ဒီးတၢ်ဆၢတဲာ်လၢတၢ်မၤအိၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢနက..

- ၁. မၤနဖိမၤသကိးဘၣ်တၢ်ဒီးဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကမ့ၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်န့ၣ်ဘျုးလၢကွီၤလၢအပုၤဖျိးဒီးတၢ်ဒုၣ်ခွဲၣ်စံးအခိဖျိအဝဲမ့ၢ်ပုၤ လၢဟူးဂၤမၤတၢ်တသ့ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အဆၢအိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၂. မၤကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၤ ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးနဘၣ်ထွဲဒီး နတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် ဖဲအအိၣ်ဖျါလၢကီၢ်စၢၤဖျိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအပုၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ၃. ဒီးန့ၣ်လံာ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ယုးယိၣ်ပးကဲလၢတၢ်ကွီၤနီၣ်ကွီၤယါနဖိ,တၢ်သမံသမိးနဖိ,တၢ်ပာ်လီၤန့ၣ်နဖိအတၢ် ဖံးလိမၤဒီးအပတီၢ်အဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၄. မၤနဖိဒီးန့ၣ်ကမ့ၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအကြားဝဲဘၣ်ဝဲလၢတၢ်သဘျူ အပုၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤပာ်ယုာ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအကမၤ လိသကိးယုာ်တၢ်ဒီးပုၤကွီၤဖိလၢအတမ့ၢ်ပုၤက့ၢ်ပုၤကွီၤတဖၣ်အကြားဝဲဘၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.ပာ်ယုာ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ခွဲးတၢ် ယၢ်လၢ နကမၤကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၤကပာ်လီၤန့ၣ်နဖိအတၢ်ဖံးလိမၤဒီးအလီၢ်လၢအကဟ့ၣ်နဖိတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ်သိးသိးလၢအကပာ်ဖျိၣ်မၤ သကိးတၢ်လၢကွီၤဒီးကွီၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတမံၤလၢလၢအပုၤန့ၣ်လီၤ.
- ၅. မၤနဖိမၤန့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢကွီၤပုၤဒီးဒီးန့ၣ်တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤတခါဂ့ၢ်ဂ့ၢ်လၢအလီၤပလိာ်လိာ်အသးဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် လၢအဘၣ်တၢ်ကတဲာ်ကတိးန့ၣ်အိၣ်လၢပုၤလၢအတကဲပုၤက့ၢ်ပုၤကွီၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၆. အိၣ်ဒီးတၢ်သမံသမိးတၢ်,ဘၣ်ပးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးတၢ်ပာ်လီၤန့ၣ်တၢ်ဖံးလိမၤဒီးအလီၢ်အတၢ်ဆၢတဲာ်လၢတၢ်မၤအိၣ်လၢအ ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကလုာ်ကလုာ်အဖိခိၣ်ဒီးခိဖျိပုၤလၢအသ့ၣ်ညါပုၤကွီၤဖိ,တၢ်သမံသမိးတၢ်အဂ့ၢ်အ ကျိၤဒီး တၢ်ပာ်လီၤန့ၣ်တၢ်ဖံးလိမၤဒီးအလီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၇. မာနဖိဒီးနွန်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လီၤဆီဒီးတၢ်တိၤမၤမၤလၢအဘၣ်ထွဲလိာ်အသးသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲတၢ်မ့ၢ်ထံၣ်န့ၣ်ဝဲဒၣ်လၢအလီၢ်အိၣ်လၢအကဘၣ်ဒီးန့ၣ်နီၢ်တၢ်က့ၣ်ကွဲၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ဖံးတၢ်မၤမ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤတၢ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤဖိအအိၣ်ဖျါလၢ ၅၀၁ အပူၤအသီးအခါန့ၣ်တက့ၢ်.

၈. ဒီးန့ၣ်သိလ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤလၢနဖိကလဲၤဆူကွီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤဖဲက့ၤဆူဟံၣ်လၢကွီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤလၢတလီၢ်နဟ့ၣ်အပူၤဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်လၢအကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢနဂီၢ်ဖဲနဖိမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ပၣ်န့ၣ်အိၣ်ဆူတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဝဲအံၤအပူၤလၢကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

၉. ကမာနဖိဒီးနွန်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ်သိးသိးလၢကဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးဘၣ်တၢ်လၢတၢ်ဂဲၤလီၢ်ခိၣ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲၣ်အပူၤဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢတၢ်အေးချာတဖၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ကတဲၣ်ကတီၤန့ၣ်အိၣ်လၢကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၀. သမံသမိးက့ၤတၢ်ကွဲးနီၣ်ခဲလၢလၢအဘၣ်ထွဲလိာ်အသးဒီးတၢ်ဆၢတဲၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးနဖိအဂ့ၢ်အကျိၤအတၢ်အိၣ်သး,တၢ်သမံသမိးက့ၤတၢ်,တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးတၢ်ပၣ်လီၤန့ၣ်တၢ်ဖံးလိမၤဒီးအလီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၁. မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်လၢတၢ်တြီၤယၢ်ဝဲလၢလၢဆုဆုလၢနကဒီးန့ၣ်နဖိအတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်,နမၤန့ၣ်နဖိအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါလၢအနကဘၣ်ဟ့ၣ်အပူၤသ့ၣ်တဖၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၂. ကိးဆဲးကျိးကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၣ်ဒီးပတံထီၣ်ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကတဲၣ်ဒုးနၢ်ဟံၣ်နၢ်ဒီးတဲဖျါထီၣ်န့ၣ်နၢ်လၢနဖိအတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအခိပညီန့ၣ်လီၤ.

၁၃. ပတံထီၣ်ဒ်သိးတၢ်ကဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤနဖိအတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါဖဲနမ့ၢ်နလၢနဖိအတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါမ့ၢ်တၢ်လၢအတလီၤ တၢ်လီၤဆဲး,လၢအဟ့ၣ်ကမၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤမ့ၢ်တမ့ၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤတရီၤတပါနဖိအတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၣ်မ့ၢ်သမၤနတၢ်ပတံထီၣ်လၢတၢ်ဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤတၢ်အဂီၢ်အဝဲအံၤန့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်ကဒုးသ့ၣ်ညါကဒါက့ၤနၢ်လီၤ.တၢ်လီၤဆဲးဒ်တၢ်ပၣ်နီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အိၣ်ဝဲအသိးဒီးကဟ့ၣ်ကူၣ်နဘၣ်ယးနတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်လၢနကပတံထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဆူပီၢ်ရီၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၄. ဆိးထီၣ်လိာ်ဘၢလိာ်ကွီၢ် ၅၀၄ တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ် ဖဲနမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးတလီၤပလိာ်ယုာ်ဒီးကွီၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

၁၅. ပတံထီၣ်တၢ်ကျဲၤဘၣ်လိာ်က့ၤတၢ်မ့ၢ်တမ့ၢ်ကွီၢ်ဘျီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်ကွီၢ်မဲၣ်ပုၤကညီၤလၢဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဆၢ တဲၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတမံဂ့ၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးနဖိအဂ့ၢ်အကျိၤ,အတၢ်သမံသမိး,အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ,အတၢ်ပၣ်လီၤတၢ်ဖံးလိမၤဒီးအလီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.နၢ်ဒီးပုၤကွီၣ်ဖဲနလီၤမၤသကိးတၢ်လၢကွီၢ်ဘျီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဝဲအံၤအပူၤဒီးမၤပီၢ်ရီၤမၤခၢၣ်စးတၢ်လၢနဂီၢ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၆. ပတံထီၣ်နတၢ်သ့ၣ်တမံသးတမ့ၢ်တဖၣ်ယုာ်ဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့လီၤဆီပုၤန့ၣ်တၢ်,ဖိးမံမုၢ်ဒါခိၣ်,ဘျူၣ်ခဲန့ၢ်ကွီၢ်, 5th & Mellette SW, Huron, SD 57350 (၆၀၅-၃၅၃-၆၉၉၇)မ့ၢ်တမ့ၢ်ဆူ လီၢ်ကဝီၤပုၤန့ၣ်တၢ်, ကူၣ်သ့ဆဲးလၢဝဲကျိၤ,ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်အဝဲအေး, 10220 North Executive Hills Blvd., 8th Floor, Kansas City, MO 64153-1367. လီၤတဲစိနီၢ်ဂံၢ်: ၈၁၆၈၈၀-၄၂၀၂; TDD: ၈၁၆-၈၉၁-၀၅၈၂; လီၤပရၢနီၢ်ဂံၢ် OCR-KansasCity@ed.gov အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကူစါယါဘျါတၢ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤ ဒီးပှၤအမဲရကၤဖိလၢ အက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤတဘၣ်တဖၣ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤဒ်အဖျါ
လၢ အကူၣ် ၅၀၄ အပူၤ
တၢ်တက့ၢ်တလီၤတၢ် အတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ

အဲၤအံၤမ့ၢ်ဝဲ ဟူရိၣ်ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကိၣ် အတၢ်ဘျၢသနူလၢ ပှၤကိၣ်ဖိတဂ့ၤတဂ့ၤလၢ အအိၣ်ဒီး က့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤတဘၣ် တလၢတပျဲ
အပတီၢ်ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ တဘၣ်တၢ်တြီၤအိၤလၢအကဟ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ,တဘၣ်တၢ်က့ၢ်ကဟ်က့ၢ်အတၢ်န့ၣ်ဘျးန့ၣ် ဖျိၣ်လၢ
တဘၣ်တၢ်က့ၢ်တလီၤအိၤလၢ ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ အပူၤဘၣ် န့ၣ်
လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ထဲသိးတုၤသိးမ့ၢ်ဝဲ

ဟူရိၣ်ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကိၣ် အတၢ်ဂ့ၢ်လၢအရူၤဒိၣ်ဒီးအလိၢ်ဆိကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤတဂ့ၤတဂ့ၤလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်သံက့ၢ်သံဒီး လၢအဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃးဒီး ကိၣ်အတၢ်လူၤပိၢ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢအကူၣ် ၅
၀၄အပူၤတဖၣ် ဆဲးကျိးအိၤလိၤလိၤဆူ ...

အကူၣ် ၅၀၄ ဖိးမံမူဒါခိၣ်... တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်လီၤဆီအပူၤန့ၣ်တၢ်
ကိၣ် ... ကီၢ်ရၣ်လီၢ်ကဝီၤကိၣ်
လီၤတစိ,ဖဲးကွဲးဒိဆုၤလံာ် နီၢ်ဂံၢ်.... ၆၀၅-၃၅၃-၆၉၉၇

**Section 504 of The Rehabilitation Act and Americans with Disabilities Act
NOTICE OF NONDISCRIMINATION**

It is the policy of Huron School District that no student shall, on the basis of disability, be excluded from participation in, be denied the benefits of, or be subjected to discrimination under any district educational program or activity receiving assistance.

Equal opportunity is a priority of the
Huron School District

Any person having inquiries concerning the school's compliance with the regulations implementing Section 504 is directed to contact:

ပျက်စီးမှု အတိုးတိုးတော်

ပျက်စီးမှု အတိုးတိုးတော်ကိုးကွယ် လာအမေလိတ်လာ ဟူရိုင်ကီရိုင်လီကဝီတဖန် အိုင်ဒီးတော်စိတ်ကမီလာ အကဒီးနည် ဘန် တာကူဘန်ကူသု အတိုးတိုးတော် လာအကလီ, လာအကြားဝဲဘန်ဝဲ တဖန်နည်လီ. လာနကသုညါအါထိုင် တာဂ်တာကျီ လာလာပွဲပွဲ ဘန်ထွဲဒီး ပျက်စီးမှုအတိုးတိုးတော် ဒီး တာဖံးတာမတဖန်အဂီ, ဝံသးစူ ဆဲးကျီးဘန် တာကူဘန်ကူသုလီဆီ ပျက်စီးမှု, ရှုလံနန် ရှုလု ဝဲ ၃၅၃-၆၉၉၇ တက့.

တာဟ်ကိုအတိုးတိုးနည်ကွဲယါ ဘန်ဘန်ဘာအတိုးတိုးတော်,လံနန်ဒီးအဂ်အကျီ

၁၉၇၄ ဟ်ဖီဖီဖီ တာကူဘန်ကူသု တာဖံးတာမတဖန် ဒီး တာဘန်ဘာ တာဖံးတာမ ပာဂ်ဟ်ကျီတဂ်ဝဲ ပျက်စီးမှု အ တိုးတိုးနည်ကွဲယါ အတိုးတိုးတော်တဖန် နည်လီ. မိဂ်, ပျက်စီးမှု, မှတမာ ပျက်စီးမှု အသးနည်အိုင် ၁၈နည်ဆူအဖီခိုင်တ ဖန် ကြိဝဲ တာရလီ ပျက်စီးမှုအတိုးတိုးကျီ ခိဖျိ ကွဲဆူထိုင်လံဆူ ကိုခိုင်အအိုင် သုဝဲနည်လီ.

ဝံသးစူ ကွဲရိုင်လီ နတဘန်ယီဘန်ဘီတမံဂုတမံဂု လာပက်ကဘန်လူပိတ်မဲဝဲတဖန်ဆူ အဲဖဲအံအိုင်ရံဖန်အိုင် (FERPA)တာသိုင်တာသီတဖန် ဆူ..

Dr. Kraig Steinhoff , Superintendent, 150 5th St SW, Huron, SD 57350
Phone.. (605) 353-6990

လာနကသုညါအါထိုင် တာဂ်တာကျီအဂီ, နကီး ၁-၈၀၀-၈၂၇-၅၃၂၇, မှတမာ နဆဲးကျီး လီအိုင်လီဆိး လာလံတခါ အံ သုစုကီးနည်လီ.

Family Policy Compliance Office, US Dept. of Education, 400 Maryland Ave, SW, Washington, DC 20202-8520

www.ed.gov/ploicy/gen/guide/fpco/ferpa/index.html

လံနန်ဒီးအတိုးတိုးကျီ

ဟူရိုင်ကီရိုင်လီကဝီ ကတဲကတီး ငးအိုင်ထိုင်ဝဲ တာကူနည်ကွဲယါ နီတဂါအဂ်အကျီ ဘန်ထွဲဒီးအပျက်စီးမှုတဖန် ဒ် အမာ လံနန်ဒီးအတိုးတိုးကျီ ဒ်လံအံအသိး နည်လီ.

- ၁) မံ
- ၂) အိုင်ဆိးလီကျဲဒီးလီတဲစီနီဂံ
- ၃) အိုင်ဖျိုင်မာနံ
- ၄) ကိုလာအလဲထိုင်ဝဲတဖျိုင်အမံ

- ၅) မှန်နှုန်းသိလျာတော်ထာပူမံ
- ၆) ကိုဖိမိတ်ပျာကွာထွတ်
- ၇) ဟ်ဖိုင်မသကိတ်လကွဲအတတ်ဟူးတတ်ဂဲအပူ
- ၈) အယ၊အထိ၊အသးနံ၊ကရုဖိလတတ်ဂဲလိကွဲဖဲလဲတတ်အပူ
- ၉) ဒီးနံတတ်ဟ့တတ်လဟ့တတ်ကပိ

ပျာအနီတဂလ တတ်ခွဲတတ်ယတ်

တတ်ကတိ “ပျာအနီတဂလတတ်ခွဲတတ်ယတ်” အခိပညီမုတ် ပျာတဂလတဂလလ လာအဘတ်တတ်ပတ်ကမတ်အိ ဒိဖျိမတရိတပါ တတ်သိတ်တတ်ဘျာသုတ်တဖတ်, ကဘတ်ဟံးနံမုဒါ, မုတမုတ် တတ်သိတ်တတ်ဘျာအသဲစးသနူနံ, ပျာတဂလအံ အိတ်ဒီးတတ်စိတတ်ကမိ တတ်ခွဲတတ်ယတ် လာ...

- က. အကဘတ်သုတ်ညါဝဲ ဘာကွိလ အတအိတဖတ် မုတ်မနုလဲနံ နံလိ.
- ခ. အကဟ်ဖျါထိတ် အတတ်ထိတ်တတ်ဆိကမိတ် တချူးဒီးလာ တတ်မ တတ်စံတ်ညိတ်ဆတ်တတ်လခံကတတ်ဒီးဘတ် နံလိ.

ပျာကွဲဖိလ အဘတ်ကွဲဆတ်မဲတ် တတ်ဖိတ်ပံးယတ်တတ်သိတ်တတ်သိ အတတ်ဟူးတတ်ဂဲ နးနးကျဲကျဲ ဒ်အမုတ် တတ်ဟဲထိတ်ကွဲတသုဘတ် လာတတ်ဆကတိတ်ဖးယံတ်အတိတ်ပူ, တတ်လကဘတ်လူပိတ်မထွဲဝဲ ဖဲတတ်ဟ့တ်ကဒါကူအိမုဒါ, မုတမုတ် တတ်နီဟးထိတ်ကွဲအိလကွဲ နံ, အဝဲသုတ်ကဒီးနံဝဲ ကွဲအတတ်သိတ်တတ်သိသနူအလံတ်ကွဲဒိ လကွဲအအိတ် လာအဒူးနံဖျါထိတ် တတ်သိတ်တတ်သိ အတတ်နံကျဲ အလာအပူ လာအမလိတတ် ပျာအနီတဂလတတ်ခွဲတတ်ယတ်သုတ်တဖတ် နံလိ. တတ်ဆတ်တတ် လာတတ်ဖိတ်ပံးယတ်တတ်သိတ်တတ်သိအတတ်ဟူးတတ်ဂဲ မုတ်ဘတ်တတ်မအိလဲနံ, ပျာကွဲဖိ အိတ်ဒီးတတ်ခွဲတတ်ယတ်လ အကပတံထိတ် တတ်ဆတ်တတ်အဝဲနံ ဆုတ်စိတ်က မိလ ထးတပတိတ် ဒီး ကဘတ်တတ်ဖျါထိတ် တတ်လအသးဆုတ်မဝဲတဖတ် နံလိ. တတ်နံဝဲအလိခံ တတ်ဖိတ်ပံးယတ်တတ်သိတ်တတ်သိ အတတ်ဟူးတတ်ဂဲ ကဘတ်အိတ်ခိးဝဲ တတ်ပတံထိတ်တတ်ဂုတ်တတ်ကျိဆုညါတပတိတ် အတတ်စံးဆတ်တဖတ် နံလိ. လာနကဒီးနံ တတ်ပတံထိတ်တတ်အကျိအကျဲ အလံတ်ကွဲဒီးအဂီ, ဝံသးစု ဆဲးကျိ ကွဲအဝဲဒေးတကွဲ.

တတ်ဂုတ်ခိတ်တိ တာ Title I ကွဲတဖတ် .. ဟူရိတ် ကိတ်ရုတ်လိတ်ကဝိကွဲ တိဖိသတ် တု ၈တိ

ပျာကွဲဖိကိးဂဒဲး မနုတတ် တတ်ဖဲတတ်မ (ESSA), Title I, Part A, ကတတ်ကတိနံဝဲ ကျိတ်စု တတ်တိစမမ ၄၀ မျးကယ ဆုအဖိခိတ် လကိတ်ဖဲတ် ဒီး လိတ်ကဝိ ကွဲတဖတ် လာအတတ်ဟဲနုတ်စုတဖတ် အဂီနံလိ.

တတ်ဂုတ်ခိတ်တိ မိတ်ပတ်အတတ်ခွဲတတ်ယတ် လာအကသုတ်ညါဝဲ

ကိတ်စဖျိတ် တတ်ကုတ်ဘတ်ကုတ်သု တတ်သိတ်တတ်သိ လာ တိဖတ် ဒီး တိထိ တတ်ကုတ်ဘတ်ကုတ်သု တတ်မ(ESEA)အဂီ လိတ်ဘတ်ဝဲဒတ် လာ မိတ်ပတ်ကိးဂဒဲး လာအအိတ်လ တတ်ဂုတ်ခိတ်တိ ၁ (Title I) ကွဲအပူတဖတ် တတ်ကဘတ် ဒူးသုတ်ညါအိ ဒီး ဟ့တ်အိတ်တတ်ခွဲတတ်ယတ်လအကယုထိတ် တတ်ဂုတ်တတ်ကျိ ဘတ်ယးဒီး တိသရတ် အတတ်ကုတ်ဘတ်ကုတ်သုအတိတ်ပဖတ် ဒီး ပျာမမသရတ်တဖတ် အတတ်ကုတ်ဘတ်ကုတ်သုအပတိတ် လာအသိတ်လိအဖိတဖတ် နံလိ. နပတံထိတ် နဖိအတတ်ဖဲလိမဒီး အတတ်တုထိတ် ထိတ်ဘး အဂုတ်အကျိဒီး

အလံာ်လဲာ် တာ်သ့တာ်ဘဉ် အတာ်လဲာ်ထီၣ်လဲာ်ထီာ်, ပတံထီၣ် မ့ာ်သ့ ဒီး မ့ာ်အိၣ်, ဒ်ကီာ်စဉ်တဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤ အတာ်ဖံးလိမးဒီး တာ်သမံသမိးအပတီာ် သ့ဝဲန့ၣ်လီာ်. နမ့ာ်ဘဉ်သး တာ်ဂ့ၤတာ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်, နဆုာ်ထီၣ် နတာ်ယုထီၣ်တာ်ဆူ က့ၣ်ခိၣ်အအိၣ် လာအကစံးဆါန့ၤ ဘဉ်ဆါဘဉ်ကတီာ် သ့ဝဲန့ၣ်လီာ်.

တာ်ဂ့ၤခိၣ်တီတၢ် လံာ်ဘိးဘုၣ်သ့ၣ်ညါ တာ်လီာ်ဘဉ်

တီၤဖုၣ်ဒီးတီၤထီ တာ်ကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့ တာ်မၤ မ့ာ်ပထံကီာ် တာ်ကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့ အတာ်သိၣ်တာ်သီ လာအရူဒိၣ်ကတၢ် န့ၣ်လီာ်. ဖဲ လါဒိၣ်စ့ဘဉ် ၁၀, ၂၀၁၅ အဆါကတီာ်, ပှၤက့ၣ်ဖိကိးဂၤဒီး မၤန့ၤတာ် တာ်ဖံးတာ်မၤ (ESSA) ကဲထီၣ်ဝဲ တာ်သိၣ်တာ်သီ န့ၣ်လီာ်. တၢ်အဝဲအံၤ ဘဉ်တာ်ကတဲာ်ကတီၤအိၤ ဒ်သိးကဆိတလဲဝဲ တာ်သိၣ်လိ ဒီး တာ်မၤလိ လာအကမၤစၢၤနဖိ ဒ်သိးအမၤန့ၣ်မၤန့ၤတာ်လာ က့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီာ်.

မ့ာ်လာ ဟူရိၣ်ကီာ်ရ့ၣ်လီာ်ကဝီၤက့ၣ် ဒီးန့ၣ်ဝဲ ကီာ်စၢၤဖျိၣ်အစ့ဆိၣ်ထွဲတဖၣ်အယိ, တာ်သိၣ်တာ်သီလီာ်ဘဉ်ဝဲဒ်လၢ ပကဘဉ်ကတဲာ်က တီၤန့ၣ်န့ၤ တာ်လာလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီာ်.

- ❖ **တာ်ဒုးသ့ၣ်ညါနတာ်ခွဲးတာ်ယာ် လၢနကသံကွၢ်က့ၣ် ဘဉ်ထွဲဒီး နဖိအသရၣ်တဖၣ် အတာ်သ့တာ်ဘဉ်. (အိၣ်ဖျါလၢလံာ်စိာ်စုအပူၤ)**
 - ပနာ်လာ လၢက့ၣ်န့ၣ် လၢနဖိအတာ်ကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့အဂီၢ် တာ်လာအရူဒိၣ်န့ၣ် က့ၣ်သရၣ်လာ အအိၣ်ဒီးအကံာ်အစိ ဒီး ဘဉ်တာ်ကတဲာ်ကတီၤယဉ်အိၤဂ့ၤတအိၣ်နီတမံဘဉ်န့ၣ်လီာ်.ဒ်နမ့ာ်မိာ်ပာ်ပှၤက့ၣ်ထွဲတာ်တဂၤအသိးန့ၣ်,နအိၣ်ဒီးတာ်ခွဲးတာ် ယာ်လာနကပတံထီၣ် တာ်ဂ့ၤတာ်ကျိၤဘဉ်ယးဒီး နဖိအတီၤသရၣ် တာ်ကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့ပတီာ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီာ်.
- ❖ **က့ၣ်,မိာ်ပာ် တာ်အာ်လီၤအီလီၤသကိးလိာ်သး (အိၣ်ဖျါလၢလံာ်စိာ်စုအပူၤ)**
 - က့ၣ်,မိာ်ပာ် အတာ်ရူလိာ်မုာ်လိာ်လာအဂ့ၤ မ့ာ်တာ်ရူဒိၣ်ဒိၣ်မးတခါလာ နဖိအတာ်ကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့အဂီၢ်န့ၣ်လီာ်. မ့ာ်တာ်အရူဒိၣ် ဒိၣ်မးလာ က့ၣ်ဒီးမိာ်ပာ်တဖၣ် ကဘဉ်မၤသကိးတာ် လၢတာ်ကတုၤထီၣ်ဆူ တာ်ဖံးလိမးဒီးလာအပတီာ်ထီ လၢနဖိအဂီၢ်န့ၣ် လီာ်.က့ၣ်,မိာ်ပာ် တာ်အာ်လီၤအီလီၤသကိးလိာ်သး မ့ာ်လံာ်တဘျီလၢ တာ်အာ်လီၤသကိးလိာ်သး လၢက့ၣ်သရၣ် ဒီး မိာ်ပာ် အဘဉ်စၢၤန့ၣ်လီာ်. လံာ်အဝဲအံၤ မၤရဲထီၣ်ဝဲ တာ်လာ ဟံၣ်ဖိယိဖိ ဒီး က့ၣ်မၤဝဲသ့သ့ၣ်တဖၣ် လၢတာ်ကမၤစၢၤဖိ သ့ၣ် ဒ်သိး အကတုၤထီၣ်ဆူ တာ်ဖံးလိမးဒီးလာအပတီာ်ထီကသ့အဂီၢ် မ့ာ်တာ်မနုၤလဲၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီာ်.
- ❖ **ကီာ်ရ့ၣ်ဒီးက့ၣ် မိာ်ပာ် တာ်ဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတာ် တာ်သိၣ်တာ်သီသန့ (အိၣ်ဖျါလၢကီာ်စဉ်အပှၤယဲၤသန့အပူၤ)**
 - တာ်သိၣ်တာ်သီသန့အဝဲအံၤ တဲဖျါထီၣ်ဝဲ တာ်ဂ့ၤတာ်ကျိၤလာလၢပျဲပျဲ ဘဉ်ထွဲဒီး နတာ်ခွဲးတာ်ယာ် လၢတာ်ဖျိၣ်မၤသကိးတာ် လၢ တနံၣ်တဘျီ တာ်အိၣ်ဖျိၣ် ဒီး တာ်မၤတာ်ဆါတဲာ် လၢတာ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် က့ၣ်ခဲလၢာ် တာ်ဂ့ၤခိၣ်တီ တာ်ရဲၣ်တာ်ကျိၤအပူၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီာ်. တဲဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိး တာ်ဂ့ၤလာလၢပျဲပျဲ ဘဉ်ထွဲဒီး တာ်အာ်လီၤသး လၢတာ်ဟံးန့ၣ်သကိးမုၤဒါ လၢတာ်ဖံးလိမးဒီး တာ်လဲာ်ထီၣ်လဲာ်ထီာ်အဂီၢ် န့ၣ်လီာ်.
- ❖ **တာ်ဆိးထီၣ်တာ် တာ်သိၣ်တာ်သီသန့ လၢကီာ်စၢၤဖျိၣ် တာ်ရဲၣ်တာ်ကျိၤတဖၣ် အဂီၢ်(အိၣ်ဖျါလၢကီာ်စဉ်အပှၤယဲၤသန့အပူၤ)**

- တာ်သိင်တာ်သီသနူအဝဲအံၤ ငးသ့ညါနုၤလၢ နအိၣ်ဒီးတာ်ခွဲးတာ်ယာ်လၢ နကဟ်ဖျါထီၣ် တာ်ဆိးထီၣ်အလံာ်ပတံထီၣ် ဆူ ကူၣ်သ့ခိၣ်အအိၣ် တာ်ညွဲးဒီး တာ်သ့ ဖိသ့တဘၣ်အိၣ်လီၤတဲာ်လၢခံနိတက (NCLB) ကီၢ်စၢဖျိၣ်အစ့မၤစၢ လၢတာ်ဘိဘၣ် က့ၤအိၣ်တသ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ပဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါနုၤလၢ နကမၤစၢနဖိ အတာ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ဒီး ဆဲးကျိးဒီး အကိၣ်သရၣ် ထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. နသံက့ၢ် တာ်ဂ့ၢ် ခိၣ်တီ အတာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤ လီၤလီၤလၢနဖိအတီၤသရၣ်အအိၣ်, ကိၣ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိၣ်, မ့တမ့ၢ် ကီၢ်စၢဖျိၣ် တာ်ရဲၣ်တာ် ကျဲၤအပုၤနဲၣ်တာ်အအိၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. နက့ၢ်ယုဖး တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၤဘၣ်ထွဲးဒီး နကိၣ် အတာ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတၢ လၢကီၢ်စၢ နကိၣ်အပုၤ ယဲၤသန့အပုၤဖဲ ကီၢ်စၢဖျိၣ် တာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤ ပနီၣ်အပုၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိ ဟံၣ်ဖိယိဖိဒီးကိၣ်သရၣ်တ ဖၣ် အတာ်ဟ်ဖျိၣ်မၤသကိးတာ်အယိ, ပကတဲာ်ကတီၤန့ၣ် တာ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂ့ၢ်ကတၢ် လၢနဖိအဂီၢ်သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ.

၈. တာ်ဟဲတုၤဆူကိၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤ

ဝးရံးတာ် ၄တီၤ-၅တီၤကိၣ် ကိၣ်ထီၣ်တာ်ဆၢကတီၢ် ဂီၤခီ ၈:၁၅ တုၤဟါခီ ၃:၁၀

တာ်ဟဲထီၣ်ကိၣ်

တာ်ဟဲထီၣ်ကိၣ် ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ် မ့ၢ်တာ်လၢအရ့ဒိၣ်နီၢ်မး လၢတာ်ကမၤန့ၣ်တာ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တာ်မၤဝဲက့ၢ် ဟံၣ်တာ်မၤ ခိဖျိ တာ်ဟဲထီၣ်ကိၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်တာ်တခါလၢ အလၢအပုၤထဲသိး တာ်ဟဲထီၣ်ကိၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. တာ်ဖဲးတာ်မၤခဲလၢာ် ကဘၣ်တာ်မၤ ဝဲက့ၢ်အိၣ် လၢကိၣ်သရၣ် အတာ်သ့ၣ်မံသးမုၢ်အဂီၢ် ဒီးလၢ ပုၤကိၣ်ဖိကဒီးန့ၣ်လံာ်မးဟ်ဖျိၣ် ကသ့အဂီၢ်စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ. “တာ်ဟ့ၣ်လီၤတာ်ဒီးတၢ် ဟံးန့ၣ်တာ်” လၢကိၣ်သရၣ် ဒီး ကိၣ်ဖိအဘၣ်စၢ လၢအဟ်ယုာ်စ့ၢ်ကိးဒီး ပုၤကိၣ်ဖိအတာ်တၢာ်ပိာ်တဲာ်သကိးတာ်တဖၣ်, မ့ၢ်စ့ၢ်ကိး တာ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ အရ့ဒိၣ်ဒိၣ်မးလၢတီၤပုၤ ဒီး မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတာ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ အကိၣ်ဒိၣ်မး လၢတာ်ကမၤပုၤခၢၣ်စးက့ၢ်အိၣ် န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကိၣ်ဖိ အတာ်ဟဲထီၣ်ကိၣ်ပုၤတပုၤ အဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ် ကဘၣ်တာ်က့ၢ်ကဒါ သမံသမိးအိၣ် ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်, ဒီးပုၤကိၣ်ဖိအတာ်ဟဲထီၣ်ကိၣ် အဂ့ၢ်အကျိၤ မ့ၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တာ်ကီတၢ်ခဲအိၣ်ဝဲ မ့ၢ်လၢ ပုၤကိၣ်ဖိတဟဲထီၣ်ကိၣ် အါဘျီအယိဘၣ်န့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ပုၤကိၣ်ဖိ ကဘၣ် မၤဝဲ က့ၢ် လံာ်လၢအတမၤဝဲဝဲ တဟဲထီၣ်ကိၣ်အခါ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တာ်ကကွဲးငးသ့ၣ်ညါမိၢ်ပာ် ဝဲပုၤကိၣ်ဖိမ့ၢ်တဟဲထီၣ်ကိၣ် ၄ဘျီ, ၈ဘျီ ဒီး ၁၂ဘျီ ဝဲအလီၢ်ခံ န့ၣ်လီၤ. တာ်မ့ၢ်ဆၢတဲာ်လၢ ပုၤကိၣ်ဖိ မ့ၢ်ပုၤလၢအယုာ်ကိၣ်လံန့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တာ်ကကိးငးသ့ၣ်ညါ ကိၣ်အပၤကီၢ်, မ့တမ့ၢ် ကီၢ်စၢအပီၢ်ရီ န့ၣ်လီၤ. ဟူရိၣ်ကိၣ်ကမံးတံာ် နာ်ဝဲဒၣ်လၢ တာ်ဟဲထီၣ်ကိၣ် ဘၣ်ဆၢ ဘၣ်ကတီၢ်အံၤ မ့ၢ်တာ်လၢအရ့ဒိၣ် ဒ်သိးပုၤကိၣ်ဖိ အတၢ်ဖဲးလိမးဒီး ကလဲထီၣ်လဲထီၣ်အဂီၢ် ဒီး ဘၣ်တာ်ဟ်လီၤတာ်ပညိၣ်လၢ တာ် ပုၤကိၣ်ဖိ ကြးထီၣ်ကိၣ် ၉၀% (တဟဲထီၣ်ကိၣ် တနံၣ် ကဘၣ်အိၣ် ဒၣ် ၁၀သိ မ့တမ့ၢ် စ့ၢ်န့ၣ်တဆံသိ) န့ၣ်လီၤ.

ဝဲနဖိတဟဲလၢကိၣ်န့ၣ်, ဝံသးစူၤ တသ့ဝဲအသ့ ဆဲးကျိးဘၣ်ကိၣ် ဆိဆိတက့ၢ်. နဖိမ့ၢ်ဟးအိၣ်ဒီးပုၤတဂၤဝဲ ဝဲနလဲးဟးဆူတာ်လီၢ်အ ဂၤအခါ န့ၣ်, ဝံသးစူၤ ငးသ့ၣ်ညါဘၣ်ကိၣ် တက့ၢ်. ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်တာ်ဟ့ၣ်အိၣ်အခါ တဘျီဂ့ၢ်တဘျီဂ့ၢ်ဖဲ အမိၢ်အပာ်မ့ၢ်ကိးလိတဲစိနီၢ်ဂံၢ် ၃ ၅၃-၇၈၉၅ ဒီး ဟ်တ့ၢ်ယုာ်တာ်ကစီၣ်အခါ န့ၣ်လီၤ. တာ်ဟ်တ့ၢ်န့ၣ် ပုၤမၤတာ်ဖိလၢတာ်ကစီၣ် ခိဖျိ လိတဲစိအဝဲအံၤ သ့ဝဲစ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ် သ့ၣ်ညါဆိလၢ နဖိကတဟဲထီၣ်ကိၣ် လၢတာ်ဂ့ၢ်တမံမံအယိန့ၣ်, ဝံသးစူၤ ကွဲးလီၤလံာ်ဆူကိၣ်အဝဲဒါဒါး မ့တမ့ၢ် ကိးတဲကျဲၤကိၣ် ဒ်သိး ကိၣ်သရၣ် ကတဲာ်ကတီၤန့ၣ်န့ၣ် ဟံၣ်တာ်မၤသ့ၣ်တဖၣ် ကသ့အဂီၢ်န့ၣ် တက့ၢ်. သ့ၣ်နီၣ်လၢ, မ့ၢ်သ့န့ၣ်, တချုးနဖိဟးဒီးဘၣ်န့ၣ်, ကြးမၤဝဲလံာ်လဲာ် လၢနကဘၣ်မၤဝဲအိၣ်တဖၣ် ဝဲ တိၣ်ထီၣ်ကဒါက့ၢ်အိၣ်ဆူ ကိၣ်သရၣ်အအိၣ် န့ၣ်တက့ၢ်.

ဝဲအလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်လၢ နကဘၣ်ဟဲဟံးန့ၣ်က့ၢ်နဖိလၢကိၣ် တချုးဟါခီကိၣ်ပျါဒီးဘၣ်န့ၣ်, ဝံသးစူၤ ကိးဆဲးကျိးဆိကိၣ် တသ့ဝဲအသ့ လၢအဆိတက့ၢ်.

ဖနဖိတဟဲထီၣ်တၢ်လံၣ်ကွီ မ့ၢ်လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ဆါလၢ အဘၣ်ကူဘၣ်ကံၢ်တၢ်သ့ ဒ်အမ့ၢ်(တမူးဖိ-တၢ်ဆါဖိ,ကိၣ်ဘိတၢ်ဆါ-ဒူးဘိးတၢ်ဆါ, တၢ်ထီၣ်ထါတၢ်ဆါ,တမ့ၢ်တၢ်ခုၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘၣ်သမ့ၢ်ဘၣ်)အခါန့ၣ်, အဝဲကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ကွဲးယုန့ၣ်အခွဲးလၢ အကဟဲက့ထီၣ်ကဒါ က့ၤကွီ အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. နလဲးဟံးန့ၣ် တၢ်ယုန့ၣ်တၢ်အခွဲးအလံာ်က့ အဝဲန့ၣ်လၢ ကွီကသံၣ်သရၣ်မ့ၢ်ဖိ အအိၣ် ဒီဖျိ နလဲးထံၣ်လိာ်သကိး ဒီးအိၣ် ဖဲဝးရံးတၢ်တီဖုၣ်ကွီ သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကညီလၢနဂီၢ်ဒိၣ်တက့ၢ် လၢနလဲးမၤန့ၣ်လံာ်တၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးအဝဲန့ၣ် လၢနကသံၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ် ကဝီဒိၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အကသံၣ်သရၣ်မ့ၢ်(Wic office)အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

နဖိအတၢ်ကီၢ် မ့ၢ်ထီၣ်၁၀၀ ဆူအဖိခိၣ်န့ၣ်, တၢ်ကမၤအက့ၤဆူဟံၣ်, ဒီး လၢ ၂၄န့ၣ်ရံၣ်အတီၢ်ပူၤ အဝဲမ့ၢ်တအိကသံၣ် လၢတၢ်ကီၢ်အဂီၢ် ဒီး အတၢ်ကီၢ်မ့ၢ်တထီၣ်လၢၤ အါန့ၣ် ၁၀၀ဘၣ်န့ၣ် အဝဲဟဲထီၣ်ကဒါက့ၤကွီ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဖနဖိမ့ၢ်လဲးထံၣ်လိာ်ကသံၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ထံၣ်လိာ်အဂုၢ်အဂၤတခါခါန့ၣ်,ဝံသးစုၤ ကွဲးဒူးသ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူ နဖိအသရၣ်အအိၣ် တက့ၢ်.

တၢ်ဟဲတုၤဆူကွီ ဒီး နါရံၣ်တဖၣ်

မ့ၢ်တတုၤ ဂီၤခိ ၇:၃၀ဘၣ်န့ၣ်, ကွီအဝဲတြီတအိးထီၣ်ဒဲးဘၣ်, ဒီး ပုၤက့ၢ်ထွဲ တၢ်ဂဲလိာ်က့ၤလီၢ် စ့ၢ်ကိး တအိၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢ တၢ်န့ၣ်အယိ, တၢ်ဟဲတုၤဆိ တချုး ဂီၤခိ ၇:၄၅ တဖၣ် တဘၣ်တဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၤဘၣ်, ဒီး တၢ်တဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိး ပုၤကွီဖိနီတဂၤ အခွဲးလၢ အကဟဲတုၤဆိန့ၣ် ဂီၤခိ ၇:၃၀ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဂီၤတၢ်အိၣ် ဘၣ်တၢ်စးထီၣ်အိၤဖဲ ဂီၤခိ ၇:၄၅ န့ၣ်လီၤ.

ပုၤဖိသၣ်ကိးဂၤဒဲး ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၤလၢ အကက့ၤဆူဟံၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူပုၤလၢအက့ၢ်ထွဲအိၤ ဖဲကွီပုၤဝံးအလီၢ်ခံအအိၣ် တဘျီယီ ဖဲကွီပုၤဝံးအလီၢ်ခံ န့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၢ်အိၣ်သပုၤကတၢ် ဒ်သိး မိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအက့ၢ်ထွဲဖိသၣ် ဖဲကွီပုၤဝံးအလီၢ်ခံသ့ၣ်တဖၣ် ကသ့ၣ်ညါဝဲ ပုၤဖိသၣ်အိၣ်တၢ်လီၢ်ဖဲလဲၣ် န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖၣ် တၢ်ယုကညးအိၤ လၢအကဟ့ၣ်ဂံၢ် ဟ့ၣ်ဘါ အဖိ ဒ်သိးအဖိကမၤထွဲတၢ်အဝဲအံၤ ကိးနံၣ်ဒဲး န့ၣ်လီၤ.

၉. တၢ်ဖံးလိမၤဒီး

ကွီတၢ်အာၣ်လီၤအိၤလီၤ

ပတုၢ်ဘၣ်လၢ မ့ၢ်တၢ်အရူဒိၣ်နီၢ်မးလၢ ကွီဒီးဟံၣ် ကြးမၤသကိးတၢ်တပူၤယီ လၢတၢ်ကမၤလီၤတံၢ် ဒ်သိးနဖိကဒီးန့ၣ် တၢ်ကူၣ် ဘၣ်ကူၣ်သ့လၢအဂ့ၤကတၢ် တသ့ဖဲအသ့ န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တခါအံၤ ကလဲးထီၣ်လဲးထီၣ်အဂီၢ်, ကိးနံၣ်ဒဲး ပမၤပပုၤ ကွီဖိ, မိၢ်ပၢ်, ဒီး ကွီအပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ကွဲးစဲလီၤအမံၤ လၢတၢ်ကမူမၤထွဲ ကွီအတၢ်အာၣ်လီၤအိၤလီၤတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ဒ်ပုၤကွီဖိတဂၤအသိး, ယက..

- နၢ်လၢ ယမၤလိတၢ်သ့ ဒီး ယကမၤလိတၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ယကမၤလၢအဂ့ၤကတၢ် ထီဘိ လၢယတၢ်မၤအပူၤ ဒီး ယလုလၢ်သကံၣ်ပဝးအပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- ဒူးနဲၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ပးကဲ ယနီၢ်ကစၢ်, ယကွီ, ဒီး ပုၤအဂၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ဟဲဆူကွီ အိၣ်ဒီးတၢ်ကတီၤယသး ယုာ်ဒီး ယဟံၣ်တၢ်မၤတဖၣ် ဒီး လံာ်လဲၢ်တၢ်ပိးတၢ်လီၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဒ်မိၢ်ပၢ် ပုၤက့ၢ်တၢ် တဂၤအသိး, ယက...

- မၤလီၤတံၢ်လၢ ယဖိလဲၤဆူကွီ ဘၣ်ဆာဘၣ်ကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ကတီၤယဟံၣ်ယယီ ဒ်သိးကဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်အဖိအဂံၢ်အဘါ လၢကဖးလံာ်ဒီးမၤလိတၢ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ဆဲးကျိးလိာ်သးဒီး ယဖိအကွီသရၣ် ဘၣ်ဆာဘၣ်ကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ဒူးနဲၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ယုးယီၣ်ပးကဲ ဒီး တၢ်တိၤစၢမၤစၢ လၢယဖိအဂီၢ်, ကွီသရၣ်အဂီၢ် ဒီး ကွီအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ဒ်ကိုသရၢ်တဂၤအသိး, ယက...

- နာ်လၢ ပှၤကိုဖိကိးဂၤဒီး မ့ၢ်ပှၤလၢအမၤလိတၢ်သ့ န့ၣ်လီၤ.
- ငှးနဲၣ်ဖျါထီၣ် ယတၢ်ယုးယီၣ်ပးကဲဆူ ယလၢဖိသၣ်ကိးဂၤဒီး ဒီး အဟံၣ်ဖိယီဖိ န့ၣ်လီၤ.
- ကတဲာ်ကတီၤန့ၣ် တၢ်အိၣ်သး လၢအကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤ လၢတၢ်ဖံးလိမၤဒီးအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ယုန့ၣ်ကျဲ နံးသိး မိၢ်ပၢ်တဖၣ် ကဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးဘၣ်တၢ် လၢကိုအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအပူၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ငှးနဲၣ်ဖျါထီၣ် ယတၢ်သကဲာ်ပဝးလၢဂ့ၤ ဒီး ယလုလၢ်လၢအဂ့ၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဒ်ကိုခိၣ်တဂၤအသိး, ယက..

- ကတဲာ်ကတီၤ ခိၣ်ဃၢတၢ်အိၣ်ဝးတရံးတဖၣ် နံးသိးကကဲထီၣ် တၢ်ဆဲးကျိးအဂ့ၤ လၢပှၤမၤလိတၢ်ဖိ,မိၢ်ပၢ်,ဒီးကိုသရၢ် ဖ နဲၣ်အဘၣ်စၢၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်ဖိ

- ဖိသၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ပှၤမၤလိတၢ်ဖိလၢအသးဆူၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဝဲအါမးလၢကမၤဝဲလၢဟံၣ်ဒ်သိးကမၤဆူၣ်ထီၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီ ထီၣ်ဒီးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဘျုးမံၤလၢတၢ်ကမၤအိၣ်န့ၣ်အလီၢ်အိၣ်လၢတၢ်ကြးမၤသကိးအိၣ်ဒီးဟံၣ်ဖိယီဖိန့ၣ်လီၤ.
- မိၢ်ပၢ်လၢအဖးလံာ်ဆူၣ်န့ၣ်အဖိစ့ၢ်ကိးဖးလံာ်ဆူၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဖးန့ၣ်ဖိသၣ်အလံာ်သိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကျိးလိသးလၢအဂ့ၤတခါလီၤ.မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်ငှးအိၣ်ထီၣ်ဖိသၣ်အတၢ်သးစဲဒ်သိးကဖးလံာ်အါအါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ဖဲန့ၣ်ဖိဟဲက့ၤစိာ်လံာ်ဆူၣ်ဟံၣ်လၢအမၤလိဖးဝဲအဂီၢ်န့ၣ်ဒိကနာ်အိၣ်ဂ့ၤဂ့ၤဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်နတၢ်နတၢ်သ့ဆူၣ်သးဂဲၤဒီးနတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- မၤဂ့ၤထီၣ်န့ၣ်အကံာ်အစီခိဖျါလဲၤဖးစၢၤအိၣ်လံာ်လၢလံာ်ရိဖးန့ၣ်တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါန့ၣ်ဖိဒ်သိးကဟံးန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကကတီၢ်တၢ်ဒီးဟံၣ်ဖိယီဖိဒီးစံးဆၢအတၢ်သံက့ၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ကဲထီၣ်အ သးတဖၣ်ဒီးအိၣ်တက့ၢ်.
- ဟံၣ်ဖျါထီၣ်နတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဖိဖဲအဝဲတဲဘၣ်န့ၣ်လၢအတၢ်လဲၤခိဖျါဒီးတၢ်လၢအကဲထီၣ်အသးဒီးအိၣ်တဖၣ်အခါတ က့ၢ်.
- ငှးနဲၣ်န့ၣ်ဖိဒ်သိးကသ့ကွဲးလံာ်လၢတၢ်ပညိၣ်အါမံၤန့ၣ်တက့ၢ်.လၢခဲဖဲန့ၣ်သ့ၣ်ညါလၢကကွဲးလံာ်ဒ်လဲၣ်အခါန့ၣ်,ဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကကွဲးနီၢ်ကွဲးယါတၢ်,ကွဲးလံာ်ဆီရဲးတဖၣ်ဒီးကွဲးလီၤတၢ်အမံၤအသၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- မၤစၢၤန့ၣ်ဖိဒ်သိးအကသ့ၣ်ညါတနံၤဒီးတနံၤတၢ်အိၣ်မူတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဖူးလၢနသ့အိၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.
- မၤဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်န့ၣ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူခိဖျါဟံၣ်ဖိယီဖိတၢ်ဟးကသ့ၣ်ကသီဒီးတၢ်ဟးက့ၢ်ကိတၢ်,ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်ဒ်သိးကအိၣ်ဒီးသးလၢအသ့မၤလိန့ၣ်တၢ်လၢအသီခိဖျါဟံၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်လၢအအိၣ်ဝးတရံးအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- မၤစၢၤန့ၣ်ဖိဒ်သိးအကမံဘၣ်လၢလၢပျဲပျဲ,အိၣ်တၢ်အိၣ်ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး,ဒီးဟူးဂဲၤန့ၣ်လၢလၢလီၢ်လီၢ်တက့ၢ်.
- သိၣ်လိန့ၣ်ဖိဒ်သိးကအိၣ်ဒီးလုလၢ်လၢအကအိၣ်တၢ်ကဆဲးကဆိၣ်အကြးဝဲဘၣ်ဝဲ,ဒီးကဟံးန့ၣ်မူဒါလၢအနီၢ်ကစၢ်တၢ်က့ၢ်ထွဲ လီၤသး, ဒီးတၢ်ကဆဲးကဆိၣ်တကပၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်တက့ၢ်.
- သိၣ်လိန့ၣ်ဖိဒ်သိးကဒိကနာ်ပၤကီၢ်တဖၣ်,ဒီးမ့ၢ်အူတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်ဒီးဟ့ၣ်ပလီၢ်အိၣ်ဒ်သိးအသ့တတဲတၢ်မ့ၢ်တမ့ၢ်ဒီးယုာ်သိလ့ၣ် ဒီးပှၤလၢအလီၤဆိတဖၣ်နီတဘျီတဂ့ၤန့ၣ်တက့ၢ်.

- သဆင့်ထိုင်နဖိအခံဒ်သီးကလိဂ်ကွဲဒီးဖိသင်္ဂလါအသးနံင်ဘင်ယုင်ဒီးအိတဖင်ဒီးပင်ဖိုင်မသကိးတင်လါတင်ဂဲလိဂ်ကွဲတင် ဟူးတင်ဂဲအပူတဖင်နံင်တကွင်.
- ဂုင်ကျဲးစးကတင်ကတိလံင်ကဘျဲး,တင်ခဲင်လွဲ,ထးရံး,ကသံင်ထံကျဲးတင်တင်ဒီးတင်ပိးတင်လီအဂတဖင်လါနဖိအဂီလါအကသုဝဲဒ်သီးကတုတင်ဂိတဖင်လါဟံင်ကသုအဂီနံင်တကွင်.ပင်ဖိုင်နတင်သုင်အိုင်သးအိုင်လါနဖိအဖိခိုင်ဖဲအဝဲမတင်တမံဂုတမံဂုဒီးစံးထိုင်ပတြါအိလါအတင်မတမံလင်လင်အဖိခိုင်နံင်တကွင်.

ဟံင်တင်မတဖင်

တင်ဆာကတိ ကအိုင်ဝဲဒင်တဘျီဘျီလါ အလိဂ်အိုင်လါ ပုကွဲဖိ ကဘင်မဝဲကွဲ အလံင်တဖင် လါအဟံင်နံင်လီ. ပဟံင်ကုင်လါ ပုကွဲဖိတဖင် ကမဝဲ မုင်သးမကလီ အတင်တိကျဲ မုတမု တင်ဟူးတင်ဂဲတဖင် လါတင်မကင်မကျဲထိုင်တင် မုတမု တင်မထီထိုင် တါပူတင်ဖဲလိမဒီးအဂီ ဖဲကွဲသရင်လိဂ်ဘင်အခါ နံင်လီ.

မိဂ်ပင် ဒီး ပုတတ တင်ပင်ဖိုင် မသကိးတင်

ပုထံဖိကီဖိ လါပုတတအပူတဖင် ဘင်တင်ဟံင်ဟံင်ဘါတင်အိ ဒီး ဘင်တင်ကွဲမုင်တင်အိဆူကွဲ လါကဟဲကတင်ကတိ မစတင်လါ ကွဲအတင်ဖဲတင်မအဂီ နံင်လီ. နီတဂတင်သးအိုင် တင်မုင်သးမကလီစတင် လါအတင်ဖဲတင်မအပူ မုတမု အိုင်ဒီး တင်သုင်ညါ တင်လဲခိဖိုင်ဘင်ပးဒီး ကွဲအဂုအကျဲတဖင် ဘင်တင်ဟံင်ဟံင်ဘါတင်အိလါ ကဆဲးကျဲးဒီးကွဲအဝဲဒး ထီဘိနံင်လီ. ပုမုင်သးမကလီတင်တဖင် ဘင်တင်လိဂ်ဘင်အိလါ ကမစာဝဲဒင်သရင်,မုင်တဖင် လါတါပူ နံင်လီ.

ပုမလိတင်ဖိတဖင် ကဘင်တင်ဟးလိဂ်ကွဲစာအိ ဆူတင်လိဂ်အဂ နီအမုပုတတတင်လိဂ် လါအလိဂ်သုင်ပိးသးဝးတဖင် ဒ်အဝဲသုင် အတင်ဖဲလိမဒီး လါကွဲလိဂ်ဘင်ဝဲဒင်အသိး နံင်လီ. တင်ဟးလိဂ်ကွဲအဝဲအံ မုတင်လါ အလုအပူအိုင်ဒိုင်မး မုလါအဝဲသုင် ဘင်တင်မလိဂ်အိဒ်သိး ကအိုင်ဒီးတင်မလိဂ်အတင်လဲခိဖိုင် အမိလံမိဂ်ပင် ဒီး တင်ခွဲးတင်ယင်လါ တင်မလိဂ်လါ တင်သုင်စူးဆဲးလါ အပူ, ကနဲကဲထိုင်ဘင်ထံဖိကီဖိလါအဂု, ဒီးတင်ပူတင်ဖျဲးအဂီနံင်လီ.

မိဂ်ပင်တဖင် တင်ဟံင်ဟံင်ဘါတင်အိလါ ကမသကိးတင်ဒီး အလိဂ်ကတိကမုင်ကွဲတဖင် ခိဖိုင် တင်ကဲထိုင်ကရုဖိလါအဟူးဂဲတဂု လါအ ကွဲ-မိဂ်ပင်-သရင်တင်ကရုကရိအပူ နံင်လီ. နကဒီးနံင်ဘင် တင်ဂုတင်ကျဲလါကွဲ ဘင်ပးဒီး ကွဲအတင်ကရုကရိသုင်တဖင် နံင်လီ.

မိဂ်ပင် ကွဲသရင် တင်ကရုကရိ (PTO)

နမု မိဂ်ပင် မုတမု ပုမုင်သးမကလီတင် လါအအဲင်ဒီး ပင်ဖိုင်မသကိးတင်လါ ပကွဲဒါ. မုနအဲင်ဒီး မလဲထိုင်လဲထီ တင်ကုင်ဘင်ကုင်သု ဒီး ကွဲအတင်ဟူးတင်ဂဲတဖင် လါပုကွဲဖိတဖင်အဂီ ဒါ. မိဂ်ပင် ကွဲသရင် တင်အိုင်ဖိုင် မုတင်လါအရဲဒိုင် လါပကွဲတင်မနံင်မနာအဂီ နံင်လီ. အဝဲသုင် ကျဲးစးမစာပူ ဒ်သိး ဝးရံးတင်ကွဲ ကဂုဒိုင်ထိုင် လါပုကွဲဖိကိးဂဒဲးအဂီ နံင်လီ. ဖံင်ထိုင်အိုင် တင်အိုင်ဖိုင်ညီနုဘင်တင်အိ တလါတဘျီ နံင်လီ.

တင်ဒီးစဲး

ကီစင်ဒီးလိဂ်ကတိ အတင်သမံသမိး တင်ဒီးစဲးတဘျဲးခါ ဘင်တင်မအိလါ ဒီတနံင်ညါအတိပူ ဒ်သိး တင်ကသုင်ညါဘင် နဖိအတင်မနာ အပတီ ဒီး အတင်လဲထိုင်လဲထီ အပတီစုင်ကိး နံင်လီ. တင်သမံသမိး တင်ဒီးစဲးလါလင်သုင်တဖင်အံ ပင်ယုင်ဘင်ဆင် အဂုအဂု အိုင်ဒဲးဝဲ နံင်လီ.

- ACCESS အဲဒါနဲ့ တာ်ဒီးစဲး
- WIDA Model ဝးဒ် မိာ်ဒါ် တာ်ဒီးစဲး
- Smarter Balanced –Spring စမးထာ်ဘဲလဲးတာ်ဒီးစဲး-တာ်ကိာ်ထီၣ်သီ
- Dakota Step -ဒဲၣ်ခိထာ်စတဲးတာ်ဒီးစဲး -လံာ်စဲအုၣ်လၢပုၤၤတီၤအဂီၢ်

တာ်သမံသမိး တာ်ဒီးစဲးအစၢ ကဘၣ်တာ်တဲဘၣ်န့ၣ် ဖဲမိာ်ပာ်ကိာ်သရၣ် တာ်အိၣ်ဖျိၣ်အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. နဘၣ်တာ်ကွဲမုာ်န့ၣ်လၢ နကဟဲတၢ်ပိာ်တဲသကိး တာ်ဒီးစဲးအစၢ အဝဲအံၤ ဒီး နဖိအကိာ်သရၣ် မ့တမ့ၢ် ကိာ်ခိၣ်တဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤ န့ၣ်လီၤ.

တာ်အိၣ်ဖျိၣ်

မိာ်ပာ်-သရၣ်တာ်အိၣ်ဖျိၣ် မ့ၢ်တာ်ခွဲးတာ်ယာ်တခါလၢ နကတၢ်ပိာ်တဲသကိးဘၣ် နဖိအတၢ်ဖဲးတာ်မၤ အဂ့ၢ်အကျိၤ န့ၣ်လီၤ.တာ်အိၣ်ဖျိၣ် န့ၣ်အံၤ ကဘၣ်တာ်မၤအိၣ်တနံၣ်ခံဘျီ န့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ဒီးကိာ် အတၢ်ဂုာ်ကျဲးစးထဲးဂံၢ်ထဲးဘါ လၢတာ်သးတဖျါယီအံၤ မ့ၢ်တာ်အရူဒိၣ်ခိၣ်မးလၢ ဖိသၣ်အတၢ်သ့ၣ်သးဒု ဒီး တာ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. မိာ်ပာ်တဖၣ် တာ်ကွဲမုာ်အိၣ်လၢ ကဟဲတၢ်ပိာ်တဲသကိးတာ်ဒီး သရၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ်ကိာ်ခိၣ်တဖၣ် တဆၢကတီၢ်ဂ့ၤဂ့ၤ ဖဲအချးအခါ န့ၣ်လီၤ.

ဖိသၣ်အိၣ်လီၤတၢ်လၢကိာ် ဖဲကိာ်ပျါဝံအလီၢ်ခံ

ဖိသၣ်တဖၣ် တဘျီဘျီ တာ်ကဟဲလီၤတၢ်အိၣ်လၢကိာ် ဖဲကိာ်စံာ်လီၤဝံအလီၢ်ခံ ခိဖျိကဘၣ်မၤဝံက့ၤ အတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် ခိဖျိတလူထွဲ တာ်သိၣ်တာ်သီ တခါခါအယီ န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တနီၤနီၤ ကဘၣ်အိၣ်တၢ်တစိာ်ဖိ ခိဖျိအိၣ်ဒီးမုၢ်ဒါလၢ ဘၣ်မၤကဆီက့ၤတၢ် လၢတီၤအး ပူအယီ လီၤ. ပုၤကိာ်ဖိတဖၣ် မ့ၢ်အိၣ်တၢ်လၢကိာ် ဖဲကိာ်စံာ်လီၤဝံအလီၢ်ခံအါန့ၣ် ၁၅မံးနံးန့ၣ် တာ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢ ကတဲဘၣ်အမိာ်အပာ် လၢဟံၣ် ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါအံၤ တာ်ဂ့ၢ်တာ်ကျိၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်လၢ ဖိသၣ်လၢ အဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတာ်လၢ ကိာ်အတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲ အပူတဖၣ် ဘၣ်န့ၣ်, ဖိသၣ်ခဲလၢာ် ကဘၣ်ဟးထီၣ်ဆူ ကိာ်တၢ်သ့ၣ်ထီအချၢ ဖဲဟါ ၃း၁၅မံးနံး န့ၣ်လီၤ. တာ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ညီန့ၣ် တတံာ်တံာ်ယံာ်န့ၣ် ဟါခိ ၅း၃၀ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

နီၢ်ခိတာ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့

နီၢ်ခိတာ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တီၤ မ့ၢ်တာ်မၤဂ့ၤထီၣ် တာ်အကံာ်အစိတခါ ဖဲကိာ်ဖိတဖၣ် ကူကၢဲဒ်တာ်ကူတာ်ကၢလၢ အကြးဒီးတာ်ဂဲၤလီၢ် ကွဲအဂီၢ် အခါန့ၣ်လီၤ. တာ်ကူတာ်ကၢလၢ အကြးဝဲဘၣ်ဝဲန့ၣ် ဟ်ယုာ်ဒီး ခိၣ်ဖဲးထဲးနံးဂျး လၢအဘၣ်တာ်ဆးအိၣ်လၢ တာ်ဘ့ၣ်မ့တ မ့ၢ် ဘဲလံၢ်ခြိၣ်တာ်ဖိတာ်လံတဖၣ်.(jelly Shoes, aqua shoes,ခိၣ်ဖဲးဂဲၤကလံာ်တဖၣ် တဘၣ်တာ်သ့အိၣ်ဘၣ်). မ့ၢ်တာ်အရူဒိၣ် လၢ ပိာ်မုာ်ဖိတဖၣ် ကူသီးဝဲ ဖျိၣ်ခံဖုာ် မ့တမ့ၢ် ဖျိၣ်ခံကွဲတဖၣ် ဖဲမုာ်နံၤလၢအအိၣ်ဒီး နီၢ်ခိတာ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အတီၤအခါန့ၣ်လီၤ.

မိာ်ပာ်တဖၣ် မ့ၢ်တအဲၣ်ဒီးလၢ အဖိကဂဲၤလီၢ်ကွဲလၢ မုာ်နံၤအဝဲန့ၣ်ခိဖျိ တာ်အိၣ်ဆုၣ်အိၣ်ချ့တာ်ဂ့ၢ်ကိာ် အယီန့ၣ်, အဝဲကဘၣ်ကွဲးလီၤ လံာ်ဆူ ကိာ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိာ်ဖိတဖၣ် မ့ၢ်တမၤလီၤဝဲ နီၢ်ခိတာ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတီၤ တခါအံၤ အါန့ၣ်တာ်ဆၢကတီၢ်လၢတာ်ဟံပနီၣ်အိၣ် (တနံၣ်)န့ၣ်, အဝဲသ့ၣ် ကဘၣ်ဒုးနံၣ်ဝဲ လံာ်က့ၤလၢ ကသံၣ်သရၣ်ကွဲးလီၤအမံၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဲဖျါထီၣ် လံာ်မးပာ်ဖျါ

တၢ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘး အပတီၢ်တၢ်ပနီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တဲ တၢ်တဲဖျါထီၣ်ပျၢၤကွီၤဖိအတၢ်မၤန့ၣ်မၤန့ၣ် လၢလံာ်တဘျီတဘျီအမးအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပျၢၤကွီၤဖိကဒီးန့ၣ် လံာ်အဲးကလံး, လံာ်တၢ်ဒူး, တၢ်တီၢ်ကျဲၤဆူကျဲၤ(PLTW), ဒီး ပျၢၤတတၢ်လံာ်တဖၣ် အမးပာ်ဖျါ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးတၢ်အတၢ်မၤပနီၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တဲ တၢ်န့ၣ်ဖျါထီၣ် ပျၢၤကွီၤဖိအတၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစး အတၢ်ပာ်ဖျါမၤသကိးတၢ် ဖဲတၢ်သိၣ်လိအ ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အလီၢ်တခီမ့ၢ်တဲ တၢ်ဒူးန့ၣ်ထီၣ်မိၢ်ပာ်တဖၣ် လၢပျၢၤကွီၤဖိအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်နီၢ်နီၢ် ဒီး တၢ်လၢအလီၢ်ဒံးလၢ ဖိသၣ်ကဘၣ်ကဘၣ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်တဖၣ် မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢအဖီလၢအံၤ မ့ၢ်တဲတၢ်တဲဖျါထီၣ်တၢ်ပနီၣ် လၢလံာ်တဘျီတဘျီတဘျီအဖီခိၣ် လၢပျၢၤ ၄တီၤ/၅တီၤ ဖိတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးအတၢ်ပနီၣ်

- O = လၢအဖျိးစိ** တၢ်ပာ်ဖျါမၤသကိးတၢ်လၢအဂ့ၢ်လီၤဆီလၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂီၢ်
- S = လီၤသးမံ** တၢ်ပာ်ဖျါမၤသကိးတၢ်လၢအလၢပျၢၤဒ်တၢ်ဆၢမ့ၢ်လၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂီၢ်
- N = ဂ့ၢ်ကျဲးစးအါထီၣ်** တၢ်ပာ်ဖျါမၤသကိးတၢ်လၢအတဖိးမံလိာ်အသးခဲလၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂီၢ်
- U = လၢတလီၤသသးမံ** တၢ်ပာ်ဖျါမၤသကိးတၢ်လၢအတလၢတပျၢၤလၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂီၢ်
- P = လၢအလဲၤထီၣ်လဲၤထီ** ဆဲးဒူးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ

၄တီၤ/၅တီၤ-တၢ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးအပတီၢ်တၢ်ပနီၣ်

- A = လၢအဂ့ၢ်ကတၢ် (၉၀% - ၁၀၀%)**
တၢ်ဆၢမ့ၢ်လၢတၢ်ဖံးလိမၤဒီးအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီလၢအမးပတီၢ်ဝဲအံၤအပူၤမ့ၢ်တဲတၢ်လၢအဂ့ၢ်လီၤဆီဒီးအပတီၢ်လၢတၢ်ပနီၣ်အဖီခိၣ်လၢအဂ့ၢ်ဒိၣ်မးလၢပျၢၤကွီၤဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- B = လၢအဂ့ၢ် (၈၀% - ၈၉%)**
တၢ်ဆၢမ့ၢ်လၢတၢ်ဖံးလိမၤဒီးအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီလၢအမးပတီၢ်ဝဲအံၤအပူၤမ့ၢ်တဲတၢ်လၢတၢ်ပျၢၤဒ်တၢ်ပနီၣ်မ့ၢ်တဲအိၣ်လၢတၢ်ထီၣ်ယူအဖီခိၣ်လၢပျၢၤကွီၤဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- C = လၢအဂံၢ်ခိၣ်ထံး (၇၀% - ၇၉%)**
တၢ်ဆၢမ့ၢ်လၢတၢ်ဖံးလိမၤဒီးအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီလၢအမးပတီၢ်ဝဲအံၤအပူၤမ့ၢ်တဲ အလီၢ်အိၣ်ဒံးလၢတၢ်ကဘၣ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်ဒံးအါဒီး အိၣ်လၢတၢ်ထီၣ်ယူအဖီလၢပျၢၤကွီၤဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- D = လၢအဂံၢ်ခိၣ်ထံးအဖီလၢ (၆၀% - ၆၉%)**

တၢ်ဆၢမ့ၢ်လၢ်တၢ်ဖံးလိမၤဒီးအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢအမးပတီၢ်ဝဲအံၤအပူၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်လၢအတၢ်တၢ်ပျဲၤဒီးအိၣ်လၢတၢ်ထီၣ်ယူ အဖီလၢ်အါမးလၢပုၤကိၣ်ဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

F = လၢအလီၤတဲာ် (၅၉% ဒီးဆူအဖီလၢ်)

၁၀. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တဖၣ်

ကသံၣ်သရၣ်မ့ၢ်ဖိ တၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်

လၢကိၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီး ကသံၣ်သရၣ်မ့ၢ်ဖိ အဝဲၤဒၢးတဖျၢၣ် လၢပုၤကိၣ်ဖိလၢ အဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး မ့တမ့ၢ် ဆိးက့ၤထီၣ် ဖဲကိၣ်ထီၣ်အဆၢကတ ဝီၢ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိလၢအဆိးက့ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ် ကြးလဲၤဆူ ကိၣ်အဝဲၤဒၢးအပူၤ န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိလၢ အတၢ်ကိၢ် ထီၣ် ၁၀၀.၀ ဆူအဖီခိၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤအက့ၤဆူဟံၣ် န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တအိၣ်ကသံၣ် ထံၣ်လနီၣ် မ့တမ့ၢ် အဘိၣ်ဖြိၣ်ဖု ဒီး အတၢ်ကိၢ် မ့ၢ်တထီၣ်လၢ လၢၤၤၤန့ၣ်ရံၣ်အတီၢ်ပုၤမး ဟဲထီၣ်ကဒါက့ၤကိၣ်သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢ ကိၣ်တြီၤယၣ်အဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ကွဲးရံၣ် လီၤအိၣ်လၢ ကိၢ်ရံၣ်လီၢ်ကဝီၤကိၣ် အပုၤယဲၤသန့အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

ကိၣ်အကသံၣ်သရၣ်မ့ၢ်ဖိ တအိၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤ ထီၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိကြးသံက့ၢ် ကိၣ်အနဲၣ်ရဲၣ် လၢတၢ်မၤစၢၤအ ဂီၢ် ဖဲကိၣ်အကသံၣ်သရၣ်မ့ၢ်တအိၣ်အခါ န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်ဆဲးကျိး ကိၣ်အကသံၣ်သရၣ် ခိဖျိကိးကိၣ်အလီၤတဲစိ မ့တမ့ၢ် ဆုၤလီၤလံာ်ပရၢဆူ sarah.blue@k12.us.us သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ကသံၣ်ဒိသဒါ တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ ဒီး တၢ်လီၢ်ဘၣ်တဖၣ်

ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိထီၣ် တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိ(SDCL 13-28-7.1)-(လၢအဘၣ်တၢ်မၤသီထီၤက့ၤအိၣ်ဖဲ ၂၀၁၆) လိၣ်ဘၣ်ဝဲ လၢ ပုၤကိၣ်ဖိကိးဂၤဒဲး လၢအကန့ၢ်လီၤကိၣ်န့ၣ်,လၢတၢ်ကတူၢ်လိၢ်အိၣ်အဂီၢ်, အလီၢ်အိၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ် ကဘၣ်ဒုးနဲၣ်ကိၣ်အပုၤဘၣ်မူဘၣ် ဒါ လၢကသံၣ်သရၣ်အလံာ်အုၣ်သး ဘၣ်ထွဲဒီး အဝဲဘၣ်တၢ်သမံသမိးတၢ်လံအိၣ်,တၢ်သမံသမိးအိၣ်အဖၢ,ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဆဲးက သံၣ်ဒိသဒါ လၢအမ့ၢ် ထူၣ်ပျၢၢ်သံတၢ်ဆါ, ကိၢ်ယုၢ်ဘိညိးတၢ်ဆါ, တၢ်ကူးဖးထီ, သမူးဖိ(တၢ်ဆါဖိ), ကွၢမနီၣ် သမူးဖိ, ခၢ် အံၣ် တံၢ်တၢ်ဆါ, ခိၣ်န့ၣ်သလီၤညိးတၢ်ဆါ, ဒီး တၢ်ထီၣ်ထါတၢ်ဆါ, လၢအဘၣ်တၢ်ပၢ်ပနီၣ်အိၣ်လၢ ကိၢ်ဖဲၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဝဲကျိၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သိအဝဲအံၤ မ့ၢ်ဝဲဒၣ်လၢ ဖိသၣ်ကိးဂၤဒဲးလၢ အန့ၢ်လီၤဆူ ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိထီၣ်ကိၣ် အတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤအပူၤ အခိၣ်ထံးက တၢ်တဘျီတဖၣ် အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဝဲအံၤ ပၢ်ယုၢ်စ့ၢ်ကိးဒီး တီၤဘျီကိၣ်ဖိတဖၣ်, တီၤဖိသၣ်ကိၣ်ဖိတဖၣ် တုၤလၢ ဆံခံတီၤ ကိၣ်ဖိတ ဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်လၢ အအိၣ် လွံၢ်န့ၣ်ဆူအဖီလၢ်တဖၣ် ကြးဆဲးကသံၣ်ဒိသဒါ ဒ်အကြးဝဲဘၣ်ဝဲ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အစ့ၤကတၢ် ကသံၣ်ဒိသဒါ လၢတၢ်လီၢ်ဘၣ်အိၣ် လၢတီၤဖိသၣ် တုၤ ဆံခံတီၤ ကိၣ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ် ဘၣ်တၢ်တဲဖျါထီၣ်အိၣ် ဒ်လၢ်အံၤအ သိး န့ၣ်လီၤ.

- ၁. ကဘၣ်ဆဲးဝဲ ကိၢ်ယုၢ်ဘိညိး, တၢ်ကူးဖးထီ, တၢ်ခၢ်အံၣ်တံၢ် ကသံၣ်ဒိသဒါ လွံၢ်ပျၢၢ် မ့တမ့ၢ် အါန့ၣ်လွံၢ်ပျၢၢ်, အစ့ၤကတၢ် တဖျၢၣ် ဖဲအအိၣ် ၄နံၣ် မ့တမ့ၢ် ၄နံၣ်ဝဲအလီၢ်ခံ န့ၣ်လီၤ.

- ၂. ကဘဉ်ဆဲးဝဲ တၢ်ဆါလီၤကျၢ်ကသံၣ်ဒီသဒၢ ငှၢ် ဗုတမ့ၢ် အါန့ၣ် ငှၢ်, အစ့ၤကတၢၢ်တဖျၢၣ် ဖဲအသးနံၣ်အိၣ် ငှၢ် မ့ တမ့ၢ် ငှၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ န့ၣ်လီၤ.
- ၃. ကဘဉ်ဆဲးဝဲ သမုးဖိကသံၣ်ဒီသဒၢ (MMR or MMRV) ခံဖျၢၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ၄. ကဘဉ်ဆဲးဝဲ တၢ်ထီၣ်ထါကသံၣ်ဒီသဒၢ (တၢ်ထီၣ်ထါ မ့တမ့ၢ် သမုးဖိ) ခံဖျၢၣ် န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်မ့ၢ် ကွဲးစဲလီၤအမံၤ ဒီးတဲဝဲ လၢ ဖိသၣ်အံၤ ဘဉ်တၢ်ထီၣ်ထါဝံၤလံၤန့ၣ် တလီၢ်ဆဲးလၢကသံၣ်ဒီသဒၢ အဝဲအံၤ လၢဘဉ် န့ၣ်လီၤ.

တီၢ်နီၣ်.. ဟ့းဘ တီးကူတၢ်ဆါ, သျှၣ်တၢ်ဆါ A, သျှၣ်တၢ်ဆါ B, ယဲသဲတၢ်ဆါ-HPV, တနံၣ်တဘျီ တီးကူတၢ်ဆါ, ဒီး ပသိၣ်တၢ်ခုၣ်

ဘဉ် ကသံၣ်ဒီသဒၢတဖျၢၣ် ဘဉ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ် လၢတၢ်ကဆဲးအီၤ ဘဉ်ဆဉ် ဆဲးသ့တဆဲးသ့ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဆုၣ်အိၣ်ချၢ ဒီး တၢ်ဘျုးတၢ်ဘါ အတၢ်ပျဲပျဲဖျဲးတၢ် ဘဉ်တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤ ဖဲမံၤကွဲးစဲလၢ ဘဉ်တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘဉ်အီၤလၢ တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီသဒၢလံာ်အုၣ်သးအဖီခိၣ် အခါ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပျဲပျဲဖျဲးအဂုၢ်အဂၤတအိၣ်နီတခါဘဉ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သံကွၢ်မ့ၢ်အိၣ်ဘဉ်ထွဲ ဒီး ကသံၣ်ဒီသဒၢအဂုၢ်အကျိၤန့ၣ်, ဝံသးစူဆဲးကျိးနကသံၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ် ဆိၣ်လီၤ တၢ်ဘျးစဲလၢလံာ်အံၤတက့ၢ်. ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိၣ် ထီၣ် ကွီလီၢ်ဘဉ် ကသံၣ်ဒီသဒၢတဖျၢၣ်.

<https://doh.sd.gov/family/childhood/immunization/school.aspx>

ကသံၣ်ကသီလၢကွီ

ကသံၣ်လၢတၢ်ဆါအီၤလၢတၢ်ချၢလၢဖျါပူ (OTC)တဖျၢၣ် ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ် ဘဉ်တၢ်ဟ့ၣ်ဒုးအီၤအီၤလၢ ကွီအပုၤမၤတၢ်ဖိ လၢအတအိၣ် ဒီး မိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်သရၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်အခွဲး လၢအကမၤစၢၤ တၢ်လီၢ်ဆိတဖျၢၣ် ဖဲကွီထီၣ်အဆၢကတီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. အဒိဟ်ယုာ်ဒီး, ဘဉ်ဆဉ်အဂၤအိၣ်ဒီးဝဲ, ကသံၣ်ဖူမၤသံတၢ်ယဉ်, ကသံၣ်ဖူလၢတၢ်သးအဂီၢ်, ကသံၣ်စီၤလီၤမဲၣ်, တၢ်ဆၢကိၣ်လိၣ်လၢအမၤစၢၤလီၤ တၢ်ကူး, ဒီးကသံၣ်ဟၢဖါဆါတဖျၢၣ် န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်တအဲၣ်ဒီးလၢ နဖိဒီးန့ၣ် တၢ်ကူစါယါဘျါအကျိၤအကျဲသ့ၣ်တဖျၢၣ်အံၤဘဉ်န့ၣ်, ဝံသးစူ ဆဲးကျိးကွီအကသံၣ်သရၣ်မ့ၢ်ဖိတက့ၢ်.

ကသံၣ်လၢ တၢ်ဟဲဆုၢ်အီၤဆူကွီခဲလၢာ် ကဘဉ်ကြးဝဲဒီး ပုၤဆါအသးနံၣ် ဒီးကဘဉ်ဘဉ်ဒီး (FDA)တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤ ဒီး ကသံၣ်ကသီ ပုၤဟဲဆုၢ်တၢ်တဖျၢၣ် အတၢ်နဲၣ်ကျဲ န့ၣ်လီၤ. ဘံးတၢ်မံၤ, သ့ၣ်ဂံၢ်ဝၣ်စဲ လၢအမၤကျါတၢ်ဆါတဖျၢၣ် တဘဉ်တၢ်သူ အီၤလၢကွီ ဘဉ်.

ပုၤကွီဖိတဖျၢၣ် တၢ်တဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အခွဲးလၢ အကဟးဝံအီၤဒီးအကသံၣ်ဘဉ်. ထဲဒၣ် ကသံၣ်ဂုၢ်ကုၤသးသမူတဖျၢၣ် ဒ်အမ့ၢ် (အဒိ, ကသံၣ်နၢ inhalers, အုၣ်ဖံၣ်ဖဲကသံၣ်ဆဲး EpiPens, အုၣ်စူလုကသံၣ်ဆဲး insulin, ကျူခၢ်ကိၣ်ကသံၣ်ဆဲး glucagon, ဒီးအဂၤတဖျၢၣ်)တၢ်ဟ့ၣ်အီၤအခွဲးသ့န့ၣ်လီၤ.

ကသံၣ်တဖျၢၣ် တၢ်ဟ်အီၤလၢ တလါအပူဒီးသိးတၢ်ယဉ်အခံ ဒီးထဲဒၣ် ပုၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါလၢအထီၣ်ဘဉ်တၢ်မၤလိ ဒ်ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိၣ် ထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ်အသိးတဖျၢၣ် ဟ့ၣ်ဒုးအီၤသ့န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်လၢတၢ်ဒုးအီၤပုၤကွီဖိတဖျၢၣ် တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအီၤ ဒီးဟ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါအဝဲန့ၣ် လၢကွီအကသံၣ်သရၣ်မ့ၢ်ဖိအဝဲဒါပူ န့ၣ်လီၤ.

ကသံၣ်လၢ တၢ်ဆါအီၤလၢတၢ်ချၢ လၢဖျါပူ တဖျၢၣ် (OTC)

ပုၤကွီဖိ အီၤကသံၣ်လၢတၢ်ဆါလၢတၢ်ချၢ လၢဖျါပူတဖျၢၣ် သ့ဝဲတၢ်ဂုၢ်လၢလံာ်တဖျၢၣ်အံၤ တၢ်မ့ၢ်မၤထွဲအီၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- မိတ်ပျက်ကွဲထွက် ကဘဉ်ကွဲးစဲလီအမံလော တာအိကသံဉ်အလံာ်ပူ န့ဉ်လီ.
- ကသံဉ်တဖဉ် တာကဘဉ်ဟဲဆုအိဆူကွဲ လာအာနီကီအပူ အိဉ်ယုဉ်ဒီးတာနဲဉ်ကျဲလာအအိဉ်ဖျါ ရဲရဲ န့ဉ်လီ.
- ကသံဉ်တဖဉ် တဘဉ်တလာကွဲာ် တာဟံပနီဉ်မုဉ်နံမုဉ်သီဘဉ် န့ဉ်လီ.

ကသံဉ်လာကသံဉ်သရဉ်ဟ့ဉ်လီစဲတဖဉ်

ပူကွဲဖိ အိကသံဉ်လာကွဲ လာကသံဉ်သရဉ်ဟ့ဉ်လီအိတဖဉ် သ့ဝဲစဲတာဂုာ်လာလံာ်သ့ဉ်တဖဉ်အံ လာမုဉ်မလဲအိအ ဆာကတီ န့ဉ်လီ.

- မိတ်ပျက်ကွဲထွက် ဒီး ကသံဉ်သရဉ်လာအဟ့ဉ်လီကသံဉ် ကဘဉ်ကွဲးစဲလီအမံလော တာအိကသံဉ်အလံာ်ပူ န့ဉ်လီ.
- ကသံဉ်လာကသံဉ်သရဉ်ဟ့ဉ်လီအိတဖဉ် တာဒုးအိအိတသ့ တချုးတုလော တာဒီးန့ဉ်ကသံဉ်သရဉ်အမံကွဲးစဲဒီးဘဉ်န့ဉ်လီ.
- ကသံဉ်လာကသံဉ်သရဉ်ဟ့ဉ်လီအိတဖဉ် တာကဘဉ်ဟဲဆုအိဆူကွဲ အိဉ်လာကသံဉ်အာနီကီအပူ လာအအိဉ်ဒီးအထံလဲလာတာကျးလီအိလော ကသံဉ်အာကပု န့ဉ်လီ.

တာဘဉ်ယီာ်ဘဉ်ဘီ ဒီး တာသံကွဲာ်အိဉ်တမံမံ ဘဉ်ထွဲဒီး ကသံဉ်ကသီအဂုာ်အကျိန့ဉ် ဆဲးကျိးဘဉ် ကွဲအကသံဉ်သရဉ် တကွာ်.

အိဉ်လာကွဲပူ ဖဲတာဂဲလီကွဲလာတာချါ အဆာကတီ

မုတမုဉ်လာမိတ်ပျက်,သရဉ်,ဒီးကွဲခိဉ်ယုန့ဉ်အခွဲးဘဉ်န့ဉ်,ပူကွဲဖိခဲလံာ် ဖဲတာဂဲလီကွဲ ကသုဉ်ကသီလာတာချါ အဆာကတီ အိဉ်လာတာ သုဉ်ထီဉ်အပူ တသ့နီတဂုဘဉ် န့ဉ်လီ. အလီမုဉ်အိဉ်လာ ဖိသဉ်ကဘဉ်အိဉ်လာ တာသုဉ်ထီဉ်အပူ ဒီဖျိ တာအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချါ တာဂုာ်ကီအယီ ဖဲတာဂဲလီကွဲအဆာကတီန့ဉ်, မိတ်ပျက် ကဘဉ်ကွဲးလံာ်ဆူ အဖိအကွဲသရဉ်အအိဉ် န့ဉ်လီ. တာမုဉ်ယုန့ဉ်အခွဲးယံာ် ယံာ် ညီန့ဉ်အါန့ဉ်သာသီန့ဉ်, ကွဲခိဉ်လီဘဉ် မံကွဲးစဲလော ဖိသဉ်အကသံဉ်သရဉ်အအိဉ် န့ဉ်လီ.

၁၁. တာသိဉ်တာသီသနု ဒီး တာမအကျိအကွဲာ်တဖဉ်

တာကုတာကု

မိတ်ပျက်တဖဉ် တာဟ့ဉ်ဂံာ်ဟ့ဉ်ဘါအိလော အကဟံသုဉ်ဟံသး ဒိဉ်ဒိဉ်အါအါ လာအဖိအတာအိဉ်မူ တာဟံသုဉ်ဟံသးအဖိခိဉ် န့ဉ်လီ. ဟူရိဉ်ကွဲ အိဉ်ဒီးအတာခွဲးတာယာ်လာ အကဖိဉ်ယံး ပူကွဲဖိအတာဟူးတာဂဲ ဘဉ်ထွဲဒီး တာကုတာသီး လာတာကုကုအိအိသ့ဉ်တဖဉ် မုတမုဉ် တာအိဉ်သးလာအဂုာ်အဂုာ်သ့ဉ်တဖဉ်, ဖဲပူကွဲဖိအတာအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချါ မုတမုဉ် အတာဘံဉ်တာဘါ ဘဉ်ထွဲ လိာ်အသး လီလီဒီး အတာဟံသုဉ်ဟံသး လာအတာကုတာသီးအဖိခိဉ် သ့ဉ်တဖဉ် န့ဉ်လီ. တာကုတာကု လာကွဲဟံပနီဉ် လာအတကြားတဘဉ် မုတမုဉ် မတံာ်တာပူသုဉ်ပူသး ဖဲတာမလီတီပူတဖဉ် တာတတူာ်လီအိဘဉ် န့ဉ်လီ.

တာကုတာကုလော တာကွဲးရဲဉ်လီအမံလောလံာ်သ့ဉ်တဖဉ်အံ တဟံယုဉ်ခဲလံာ်ဒီးဘဉ်, ဘဉ်ဆဉ် မုဉ်တာကုတာကုအဒိတနီလောပူ ကွဲဖိ တကြားကုသီးဝဲဘဉ် န့ဉ်လီ.

- တာကုတာကုလော အဟံဖျါထီဉ် တာမစုလီပူတဂုအလောကပီ, လာအထီဉ်ဂဲထီဉ်တာသးတကဆီ, လာအဒုးအိဉ် ထီဉ်

တၢ်ဆိကမိၣ် ဘၣ်ဃး တၢ်ကလုာ်ကလိ၊ တၢ်ကူတၢ်ကလၢအဖျါဘူကလၢ၊ မ့တမ့ၢ် လၢအဘိးဘၣ်ရၢလီ၊မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်သူ သံးဇိၤကံးဇိၤ၊ ညါသူး မ့တမ့ၢ် တၢ်မူတၢ်ဘျိးသ့ၣ်တဖၣ်.

- တၢ်ကူတၢ်ကလၢ အလီၢ်တအိၣ်လၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်သူၣ်ဒံးဝုးဒံးဝီ လၢတၢ်မၤလိတီၤပူၤ ဒီးခိၣ်ယၢတၢ်မၤလိသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်.
 - ဖျါခံကံး, ဖျါခံထီၣ်ခိၣ် မ့တမ့ၢ် ဖျါခံဖုၣ်ခိၣ်တဖၣ်လၢ ဖဲတၢ်ကူကၢအိၣ်အခါ ဖျါခံဖိဆုကၢဖိ မ့တမ့ၢ် ဖံးဘၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဆုကၢ မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်သူအိၣ်လၢ တၢ်ကးဘၢ ဖျါခံကံးအယီၤဒုးသန့က့, တၢ်တူၢ်လိာ်အိၣ်တသ့ဘၣ်. တၢ်ကူလီၤလူၣ် ဖျါခံ တုၤခံကိာ်ဖဲအိၣ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိး တၢ်တူၢ်လိာ်အိၣ်တသ့လုၤတက့ၤဘၣ်.
 - တၢ်ကူတၢ်ကလၢ တၢ်ကျိညၣ်,ဖဲးညၣ်,မၤဖျါအိၣ်တဖၣ်.
 - ဖျါခံဖိဆုကၢဖိလၢ တၢ်ကူကၢအိၣ် တၢ်ကူတၢ်သိးအသိးသ့ၣ်တဖၣ်.
 - ဆုကၢဖိခိၣ်လၢအဖုၣ်တလၢ လၢအတတုၤလီၤဖျါခံအကိာ်ဘိ.
 - ဆုကၢဖိခိၣ် ဖျါခံဖိခိၣ် လၢအလီၤကံးဒီးပှၢ်ယဲၤတဖၣ်, ဖဲတၢ်ကူတၢ်ကၢအိၣ်အခါ ဖျါခံဖိဆုကၢဖိဖျါထီၣ်.
-
- ဖျါခံ, ဆုကၢဖိခိၣ်လၢ အဟံးဖျါထီၣ် နီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ အါတလၢတဖၣ်. ဆုဖျါလၢတူၢ်စုတဖၣ် အကိာ်ဘိကဘၣ်အံၣ်, အစုဒုၣ်အပူၤကဘၣ်အံၣ်, ကဘၣ်ကးဘၢဖဲ ဖျါခံဖိဆုကၢဖိ ဒီးဆုကၢဖိအပျံးသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
 - ခိၣ်ဖျါတဖၣ်, ခိၣ်ဖျါတဖၣ်, ဆုကၢကလၢ လၢအအိၣ်ဒီးအခိၣ်ဖျါတဖၣ် တၢ်တူၢ်လိာ်အိၣ်လၢ ကိၢ်အပူၤ စးထီၣ်ဂီၤ ၇း ၃၀တုၤ ဟါခိၣ်ပျါတစုဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
 - ဆုကၢခိး မ့တမ့ၢ် ဆုကၢကဲးကဲးတဖၣ် တၢ်တဘၣ်ကၢအိၣ်လၢတီၤပူၤဘၣ်. ပုၤကိၢ်ဖိကဘၣ်ပာ်အိၣ်လၢ အစိးထးဆီထူၣ် အပူၤ ဖဲဂီၤကိၢ်စးထီၣ် အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

အလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်လၢ တၢ်ကဘၣ်မၤပူၤကိၢ်ဖိ က့ၤဆုအဟံၣ် ခိၣ်ဖျါတၢ်ကူတၢ်ကၢ မ့တမ့ၢ် က့ၢ်ဂီၤတၢ်အိၣ်ဖျါအယီၤန့ၣ်, တၢ်ကဆဲးကျိး ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး အမိၢ်အပာ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲပုၤမၤလိတၢ်ဖိ မ့ၢ်တသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ကူတၢ်ကၢဖဲလဲာ်တကလုာ် လၢအ တကြားတဘၣ်ဘၣ် အခါန့ၣ်, အဝဲကဘၣ်လဲၤသမံသမိး သံက့ၢ်ဝဲဒၣ်လၢ ကိၢ်အဝဲဒၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤလိတၢ်ဖိလၢ အ မၤတရီ တပါ တၢ်ဘျုးသုအဝဲအံၣ်အါဘျိသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်က့ၢ်ဆါမဲၣ်ဝဲ တၢ်သိၣ်ယီၣ်သီယီၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ် လီၤ.

တၢ်ကူတၢ်သိး လၢအကြားဝဲဘၣ်ဝဲ လၢတၢ်ဂဲၤလီၢ်က့ၤအဂီၢ် ဘၣ်တၢ်လီၢ်ဘၣ်အိၣ် ကိးနံးဒဲး လၢနီၣ်ခိၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတီၤ ပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အဝဲအံၣ်ပာ်ယုာ်ဒီး ဖျါခံခိၣ်ဖုၣ်, ဖျါခံစွဲးဖဲ, ဆုကၢထံၣ်ရှၢး, မ့တမ့ၢ် ဆုကၢစွဲးရှၢး တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိၣ်ဖံးထဲနံးရှၢးတဖၣ် တဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ပနီၣ်အဂ့ၢ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ အနီၢ်ကစၢ်ခိၣ်ပနီၣ်တၢ်ပနီၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆၢကတီၢ် တၢ်ကိာ်တၢ်ခုၣ် လဲလိာ်အသးဒိၣ်မး ဖဲသ့ၣ်လုၣ်လီၤသီသီအဆၢကတီၢ် ဒီး ဖဲတၢ်ကိာ်ထီၣ်သီအဆၢကတီၢ်ဘူး က လၢအခါ န့ၣ်လီၤ. ပတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ် မ့ၢ်လုၣ်အံၣ်အသိး န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆၢကတီၢ်တၢ်ကိာ်တၢ်ခုၣ်	ကိၢ်/တၢ်ဂဲၤလီၢ်က့ၤလီၢ်တၢ်ကူတၢ်ကၢ
၄၀အဖိလၢ	ဖျါခံမူခိၣ်ဖိ,ခိၣ်ဖျါ,စုဖျါ,ခိၣ်ဖံးအထီ
၆၀အဖိလၢ	ဆုကၢကလၢမ့တမ့ၢ်ဆုကၢကလၢအိၣ်ဒီးအခိၣ်ဖျါ
၆၀အဖိခိၣ်	ဝံသးစုၤမၤဒဲးကိၢ်သရၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်နၢဒီးတဲဘၣ်နၢ တၢ်ကူၣ်တၢ်ကၢဖဲလဲာ်တကလုာ် လၢနကဘၣ်ကူကၢအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

လုၣ်ယီၤ

လုၣ်ယီၤကိးခိၣ်ဒဲး တၢ်ကဘၣ်ပာ်အိၣ်လၢ တၢ်ပာ်လုၣ်ယီၤအလီၢ် ဒီးတၢ်ကဘၣ်သိးတၢ်ယုာ်အိၣ် န့ၣ်လီၤ. ဝံသးစုၤ ဆိၣ်နလုၣ်ယီၤဆု တၢ်ပာ်လုၣ်ယီၤအလီၢ် ဖဲပုၤကိၢ်ဖိဟးဝုၤဝီလၢ ခိၣ်က့ၤဖိခိၣ် အဆၢကတီၢ်တက့ၢ်.

လံာ်ထာ်တဖၣ်

ပုၤကိၣ်ဖိကိးဂးဒဲး တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢ အကသုၣ်အလံာ်ထာ် လၢအကဝံၣ် ကိၣ်အလံာ်မိၢ်ပၢ်သ့ၣ်တဖၣ်,လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယုၤ သ့ၣ်တဖၣ်,ဒီး အတၢ်ဖိတၢ်လံာ် အဂ့ၢ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ ကိၣ်အတၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်

ဝံသးစုၤ မၤစၢၤနဖိလၢ ကမၤဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ် အတၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ယး တၢ်ဟံးန့ၣ်မုၢ်ဒါလၢ ကိၣ်အတၢ်ပိးတၢ်လီၤတဖၣ်အဂီၢ် တက့ၢ်. ဒုးစ့ၢ်န့ၣ် တၢ်အဂ့ၢ်တဖၣ်ကယီၤကယီၤ ဆူပုၤကိၣ်ဖိအသးပုၤ ဒ်သိးကအိၣ်ဒီး တၢ်ပးကဲ ကမ့ၢ်အတၢ်ပိးတၢ်လီၤ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ခဲလၢာ် ဒီး ကမ့ၢ်ထံဖိကိၣ်ဖိလၢအဂ့ၢ်တက့ၢ် ကသ့အဂီၢ်န့ၣ် တက့ၢ်.

မိၢ်ပၢ်တဖၣ် အဖိမ့ၢ်မၤဟးဂီၤ တၢ်တမံၤမံၤလၢကိၣ် လၢတဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါန့ၣ် အဝဲကဘၣ်ဟံးန့ၣ်မုၢ်ဒါ လၢတၢ်ဟးဂီၤခဲလၢာ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်လိးက့ၤ လံာ်လၢအမၤလီၤမၢ်ဝဲ မ့တမ့ၢ် မၤဟးဂီၤဝဲတဖၣ် အပူၤန့ၣ် လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်လိးက့ၤ ခြံးဒီး ခိၣ်ဖျါထာ် လၢအမၤဟးဂီၤဝဲတဖၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ.

လံာ်မိၢ်ပၢ်တဖၣ်

လံာ်မိၢ်ပၢ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်သမံၤသမိက့ၢ်အီၤလၢ တီၤသရၣ်တဖၣ် ဒ်သိတၢ်ကသ့ၣ်ညါ မ့ၢ်အဂ့ၢ်ဆဲးအါ ဟးဂီၤဆဲးအါ ဒီး ဘၣ်တၢ်ကွဲး နီၣ်ကွဲးယုၤအီၤ န့ၣ်လီၤ. ဝဲတၢ်ကိၣ်ထီၣ်သီအဆၢကတီၢ်, တချုးလၢကိၣ်ပုၤ, လံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်သမံၤသမိကးဒီးအီၤ အသီတဘျီ န့ၣ်လီၤ. လံာ်လၢအဟးဂီၤအါတလၢတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ယုၤအီၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ. ဝံသးစုၤ တဲဘၣ်နဖိလၢ အကယုးယိၣ်ပးကဲ ကိၣ် အတၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် ဒီး အိၣ်ကတီၤသး,စိၣ်ယုၤဒီးအလံာ်တဖၣ် ကိၣ်နဲဒဲး န့ၣ်တက့ၢ်.

အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲ, ဟံၣ်နီၢ်ဂံၢ် ဆီတလဲ

ဝံသးစုၤ ဒုးသ့ၣ်ညါကိၣ် ဝဲနတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ် မ့တမ့ၢ် နလီၤတဲစိနီၢ်ဂံၢ် ဆီတလဲအခါ န့ၣ်တက့ၢ်. နမ့အိၣ်ဒီး တၢ်တိၢ်ကျဲလၢ နကသုးနလီၢ်ဆူ တၢ်လီၢ်အဂၤ မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဆီတလဲကိၣ်ဆူ တၢ်လီၢ်အဂၤန့ၣ်, ဝံသးစုၤ ဒုးသ့ၣ်ညါကိၣ်အဝဲဒဲး လၢအကတၢ်ကတီၢ် န့ၣ်န့ၣ် လံာ်လၢအလီၢ် လၢနဖိအဟးထီၣ်ကိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ကဘၣ်စိၣ်ခိၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ် န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ခိၣ်ကျဲ

ဝံသးစုၤ သိၣ်လိနဖိလၢ တၢ်ခိၣ်ကျဲ အကျိၤအကျဲသ့ၣ်တဖၣ် တက့ၢ်. ပုၤကိၣ်ဖိကိးဂးဒဲး ကြးခိၣ်ကျဲလၢ တၢ်ဟံပနီၣ် ပုၤခိၣ်ကျဲအလီၢ် န့ၣ်လီၤ. ကိၣ်ဖိမိၢ်ပၢ်ကိးဂး လၢအဟဲကိးက့ၤအဖိလၢကိၣ် ဝဲတၢ်လီၢ်အဆၢကတီၢ်တဖၣ် ကြးပလီၢ်အသး မ့ၢ်လၢ တၢ်လီၢ်ဝးတရံးကိၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် ဒ်အမ့ၢ် လီၤမ့ၢ်အူတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. **မိၢ်ပၢ်တဖၣ် တၢ်ယုၤကညးအီၤလၢ ကမၤစၢၤအဖိ လၢကခိၣ်ကျဲလၢ ကျဲသန့ၣ် န့ၣ်လီၤ.** ပုၤကိၣ်ဖိခဲလၢာ် ကဘၣ်ဟးထီၣ်ကွၢ်လၢ ကိၣ်ကရၢ်အချုး ဝံမး ဟဲက့ၤဂဲၤလီၢ်ကွဲးကဒါက့ၤ လၢခံ သ့ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. ထီၣ်ခိၣ်ကျဲလၢ တၢ်ခိၣ်ကျဲအလီၢ်တက့ၢ်. အိၣ်ခိးတၢ်ဝဲ တၢ်အိၣ်ပတုၣ်အလီၢ် တချုး ခိၣ်ကျဲတက့ၢ်. ထီၣ်ခိၣ် စံၣ်လီၤသိလ့ၣ်လၢ ကျဲသရၢတက့ၢ် ယ တက့ၢ်. အိၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အမဲၣ်ညါ ဒီး တဘၣ်အိၣ်လၢ နီၣ်အဖိခိၣ်တဂ့ၤ.

လီၤမ့ၢ်အူ ဝဲဖိကဟၣ် တၢ်ပိးတၢ်လီၤ

မ့တမ့ၢ်လၢ ကိၣ်သရၣ် ဟ့ၣ်အခဲးဘၣ်ဒီး ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ် တကြးစိၣ် မ့တမ့ၢ် သူလီၤမ့ၢ်အူဝဲဖိကဟၣ်ဒ်အမ့ၢ် ကလံၤဒၤ,လီၤယဲၢ်ကိၣ်သံ

ကျွဲပိးလီ(CD players),IPAD,IPOD,MP3 players,ကနဉ်အ,လီတဲစိစိစု,စးဆုတၢ်ကစိဉ်,ပျၢ်ဂီၤအ(cameras)ဖဲကွီထီဉ် အဆၢကတီၢ်ဘဉ် န့ဉ်လီၤ. ပှၤကွီဖိတဖဉ် တၢ်မ့ၢ်ထံဉ်ချးန့ဉ်အီၤလၢ အသုတၢ်ဖိတၢ်လံၤ လၢတၢ်ဟံပနီဉ်အီၤ ဒ်အဖိခိဉ်တဖဉ် ဖဲကွီ ထီဉ် တၢ်မလိအဆၢကတီၢ်, လၢတအိဉ်ဒီး တၢ်ဟ့ဉ်အီၤအခွဲးဘဉ်န့ဉ်, တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖဉ် တၢ်ကဟံးန့ဉ်ကွံာ်အတၢ် ဒီး ဘဉ်သ့ဉ် သ့ဉ် အဝဲကဘဉ်လဲၤဟံးန့ဉ်က့ၤဝဲ လၢကွီခိဉ်အဝဲၤဒး ဖဲဟါခိ ကွီပျၢ်အဆၢကတီၢ် န့ဉ်လီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤအဝဲန့ဉ် မ့ၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်တၢ် လီၤမ့ၢ်လီၤဖး တၢ်ကီတၢ်ခဲန့ဉ်, တၢ်ကဟံးကွံာ်အီၤ ဒီး တၢ်ကဆုက့ၤ တၢ်ဖိတၢ်လံၤတခါအံၤဆူ ထဲဒၣ် အမိၢ်အပါအိဉ် မ့တမ့ၢ် ပှၤ ကွံာ်ထွဲတၢ် အအိဉ်ဇိ န့ဉ်လီၤ. ပှၤမလိတၢ်ဖိလၢ အယုထၢ ဟဲစိဉ်လီမ့ၢ်အုစးဖိကဟံဉ်ပီးလီ ဒ်တၢ်ကိးထီဉ်အမံၤ လၢထးတ ဖဉ် ဆုကွီန့ဉ်, မ့ၢ်ဒၣ်အဒုးအိဉ်ထီဉ် အနီၢ်ကစၢ်တၢ်ကီတၢ်ခဲ တၢ်ဘဉ်ယီဉ် န့ဉ်လီၤ. ကွီတဟံးန့ဉ်မုဒါလၢ လီမ့ၢ်အုစးဖိကဟံဉ်လၢအ လီၤမံၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ဉ်ကွံာ်အီၤ သ့ဉ်တဖဉ်အဂီၢ်ဘဉ် န့ဉ်လီၤ. လုစၢ်(တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအဒုးအိဉ် ထီဉ်တၢ်ကဟံးလၢအဆုတဖဉ်) တၢ်ကဟံး ဒီး တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ အဒုးအိဉ်ထီဉ် တၢ်သ့ဉ်အနုသးအနုတဖဉ် တၢ်တဟ့ဉ်အခွဲးလၢ တၢ်ကဟဲစိဉ်န့ဉ်ဆ တၢ်သ့ဉ်ထီဉ် အပှၤ လုတက့ၤနီတဘျီဘဉ် န့ဉ်လီၤ.

ဂ့ၢ်ဂီၢ်အု တၢ်ဖိတၢ်မလိအကျိအကွံာ်

တၢ်န့ဉ်ကျဲအကျိအကျဲ လၢလၢပျဲပျဲ ဘဉ်တၢ်ကျးလီၤယဉ်အီၤလၢ တၢ်မလိကိးတီးဒဲးအပှၤ န့ဉ်လီၤ.ပှၤမလိတၢ်ဖိတဖဉ် ကြးသ့ဉ် ညါ တၢ်သိဉ်တၢ်ဘျီအဝဲအံၤ လီၤတၢ်လီၤဆဲး န့ဉ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိ မ့ၢ်ဟဲကဲထီဉ်ဘဉ်ဖးလၢ တၢ်ကဘဉ်ဟးထီဉ်ဆူ တၢ်မလိတီး ဒး အချၢ မ့တမ့ၢ် ဆုတၢ်သ့ဉ်ထီဉ်အချၢ ခိဖျိ ဂ့ၢ်ဂီၢ်အုအယီန့ဉ်, ဝံသးစူအိဉ်မုမၤ ထွဲတၢ်န့ဉ်ကျဲလၢလံာ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤ တက့ၢ်.

- တဘဉ်ဆိကမိဉ်လၢ မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်ဟ့ဉ်တၢ်သိဉ်လိ ယိယိဖိနီတဘျီတဂ့ၤ.
- ဟး,တဘဉ်ယုာ်တဂ့ၤ.ပိာ်လိာ်ခဲတဂ့ၢ် တဂ့ၢ်တက့ၢ်.
- တဘဉ်ကတီးတၢ်တဂ့ၤ.
- အိဉ်စိစုဒီး တၢ်သ့ဉ်ထီဉ်အစ့ကတၢ် အခိဉ်ယီၢ် ၁၀၀ တက့ၢ်.
- အိဉ်တပူၤယီဒီး နသကိးဒ်သိး တၢ်ကိးထီဉ်မံၤသဉ်စရိကညီ အဂီၢ်တက့ၢ်.
- အိဉ်ခိးမ့ၢ်အုတၢ်ပနီဉ် တချးက့ၤန့ဉ်ကဒါက့ၤဆူ တၢ်သ့ဉ်ထီဉ်အပှၤ အခါတက့ၢ်.

ဂ့ၢ်ဂီၢ်အုတၢ်ဂ့ၢ်မ့ၢ်ကဲထီဉ်ဘဉ်ဖးလၢ ပှၤကွီဖိကဘဉ်အိဉ်လၢ တၢ်သ့ဉ်ထီဉ်အပှၤန့ဉ်, တီးတတီးဒီးတတီး ကဘဉ်လဲၤဝဲဆူ တၢ်လီၤလၢ တၢ်ဟံပနီဉ်လီၤဆဲးန့ဉ်အီၤန့ဉ်လီၤ. တီးသရဉ်ကဒုးသ့ဉ်ညါ ပှၤကွီဖိတၢ်န့ဉ်ကျဲလီၤတၢ်လီၤဆဲး လၢဂ့ၢ်ဂီၢ်အုတၢ်ဟံပနီဉ်အလီၢ်အကျိ အကျဲသ့ဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

တၢ်လီၢ်ဘဉ်လၢကွီ ကမၤဝဲ တၢ်မလိသးလၢ တၢ်ယုာ်ထီဉ်ကွံာ်လၢ သိလုဉ်ဘးအပှၤခံဘျီ, ဘဉ်ထွဲဒီးမ့ၢ်အုအိဉ်တၢ် ခံဘျီ. ဒီးကလံၤ အုတၢ် တဘျီန့ဉ်လီၤ. တၢ်ကးတံာ်ကွီအတြး လၢတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢအဂီၢ် အကျိအကျဲ ဘဉ်တၢ်ကွံာ်ကဒါက့ၤအီၤ တနံဉ်တဘျီ ဒီး အတၢ်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါ ဘဉ်တၢ်ဟံအီၤလၢ ကွီတၢ်သ့ဉ်ထီဉ်အပှၤ န့ဉ်လီၤ. တၢ်ပနီဉ်အဝဲအံၤ အတၢ်ပညိဉ်မ့ၢ်ဝဲ ဒ်သိးကမၤညီ နုာ်ပှၤ ကွီဖိလၢ ဂ့ၢ်ဂီၢ်အု တၢ်ဖိတၢ်မလိအကျိအကျဲတဖဉ်, ဖဲဂ့ၢ်ဂီၢ်အုတၢ်အိဉ်သး ဟဲကဲထီဉ်အသးအခါ န့ဉ်လီၤ.

နမ့ၢ် အဲဉ်ဒီးသ့ဉ်ညါအါထီဉ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိ ဘဉ်ထွဲဒီး တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲ ဒီး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်မလိအဝဲအံၤ န့ဉ်, ဆဲးကျိး ကွီခိဉ် မ့ တမ့ၢ် နဖိအကွီသရဉ် တက့ၢ်.

တၢ်သ့ကွီ အတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲးလီၢ်

ပှၤမၤစၢတၢ်လၢအမ့ၢ် ပှၤနီၢ်ဒိဉ်တဖဉ် တၢ်ဟ့ဉ်အခွဲးလၢကသုဝဲ ကွီတၢ်လီၢ်ကွဲးလီၢ် လၢပိာ်ခါဖိဒီးပိာ်မုာ်ဖိ တၢ်ကရၢကရိ, တၢ်ကွီးလိ ထံသး, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂုာ်အဂၤ လၢတၢ်ဟ့ဉ်အီၤအခွဲးသ့ သ့ဉ်တဖဉ်အဂီၢ် န့ဉ်လီၤ.လၢတၢ်ကမၤတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲ လၢကွီတၢ် လီၢ်ကွဲးအလီၢ်အဂီၢ် ကိးဆဲးကျိးဘဉ်ကွီအဝဲၤဒး တက့ၢ်.တၢ်ဟ့ဉ်မုဟ့ဉ်ဒါအလံာ်အုဉ်သး ဘဉ်တၢ်လီၢ်ဘဉ်အီၤ မ့တမ့ၢ် ကွီအပှၤမၤ တၢ်ဖိတၢ်ဂၤလၢ ဘဉ်တၢ်လိဉ်ဘဉ်အီၤလၢ ကဟဲဝဲကိးဘျီဒဲး ဖဲတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲအဆၢကတီၢ် န့ဉ်လီၤ.ပှၤလၢအဟံးန့ဉ်မုဒါ လၢ တၢ်ရဲဉ် တၢ်ကျဲဝဲအံၤအဂီၢ်တဖဉ် ကဘဉ်ဆဲးလီၤအမံၤန့ဉ်လီၤ.

တၢ်ဟးထီဉ်ဆူ ကွီကရၢ်အချၢ

မုတမာ်လာကွီခိ် ဇီး ကွီသရ်ဟ့ၣ်အခွဲးဘၣ်န့ၣ်, ပှဖိသၣ်တဖၣ် **တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲးလာ** ကဟးထီၣ်ဆူကွီအချၢ, မုတမာ် တၢ်ဂဲလီၢ် ကွဲပျီအချၢ တချုး တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒ်တၢ်ဟံပနီၣ်အသိး ဘၣ်ဒံးဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ပှမလိတၢ်ဖိတဖၣ် မှၢ်ဟးထီၣ်ဆူ ကွီကရၢအချၢ လၢ တအိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်အခွဲးဘၣ်န့ၣ်, တၢ်ကကိးကွီအပၤကီၢ် လၢကလူကွၢ်ယုက့ၤအိၣ် တဘျီယီ န့ၣ်လီၤ. ပှမလိတၢ်ဖိလၢအဒီး ကွီအသိလုၣ်တဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ခိးတၢ်လၢ ကွီခဲၣ်ညါ တုၤသိလုၣ်ဟံးက့ၤအိၣ်တစု န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်, ပှမလိတၢ်ဖိ လၢအကဟံးန့ၣ်မုၢ်ထုၣ်တၢ်အိၣ် လၢတၢ်လီၢ်အဂၤ လၢအတမ့ၢ်အဟံၣ် မုတမာ် ကွီဘၣ်န့ၣ်, အမိၢ်အပၢ်တဖၣ် ကဘၣ် **ကွဲးဒုးသ့ ညါ မုတမာ် ဟဲတဲဘၣ်** ကွီခိ် **တချုး** တၢ်ဟံးန့ၣ်မုၢ်ထုၣ်တၢ်အိၣ်ဒံးဘၣ် အခါန့ၣ် လီၤ.

တၢ်လီၤမၢ် ဇီး တၢ်ထံၣ်က့ၤတၢ်

တၢ်လီၤမၢ် ဇီး တၢ်ထံၣ်က့ၤတၢ် အလီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢကွီတခါ န့ၣ်လီၤ. ဝံသးစူ ကွၢ်တၢ်လီၢ်အဝဲန့ၣ် ကိးဘျီဒီး ဝဲနမ့ၢ်ဟဲဟးဆူကွီ အခါတက့ၢ်. မှၢ်လၢပှဖိသၣ်တဖၣ် ကွၢ်နီၣ်အနီၢ်ကစၢ် အတၢ်ကူတၢ်သိး တဘၣ်ညီညီဘၣ် အယီလီၤ. ဝံသးစူ မၤနီၣ်နဖိအခိၣ်ဖံး ဖျီၣ်ဒါ ဇီး ဆုကၤကလၢတဖၣ် တသ့ဖဲအသ့ တက့ၢ်. တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်အံၤ မှၢ်အိၣ်ယံၣ်န့ၣ် တၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ် တၢ်က ဟ့ၣ်အိၣ်ဆူ တၢ်ကရၢကရိလၢ အဟ့ၣ်သးကညီတၢ်တဖၣ်အအိၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကစီၣ်တဖၣ်

ပှကွီဖိတဖၣ် ကဘၣ်ယုအခွဲးလာ အကွီသရ် မုတမာ် ကွီခိ် လၢအကသု ကွီအလိတဲစိ အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပဆၢမုၢ်လာလၢ နက တၢ်ပိၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီး နဖိလီၤတၢ်လီၤဆဲး တချုးဒံးလၢ အဟဲထီၣ်ကွီဘၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကစီၣ်တမံၤဂ့ၤတမံၤဂ့ၤ လၢပှကွီဖိအ ကီၢ်, မုတမာ်လၢ ဝုၢ်ဂီၢ်အူအဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်, ကဘၣ်တၢ်တဲဘၣ်ပှကွီဖိ ဝဲဟါခိၣ်ပျီအဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ဝဲနကဟဲဟံးန့ၣ်က့ၤနဖိလၢကွီ, အိၣ်ဒီးဒုးသ့ညါကွီ လၢတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤမံၤ, မုတမာ် ဟဲဆူကွီအတၢ်ဖိတၢ်လံၤ တမံၤမံၤန့ၣ်, **ဝံသးစူဟဲ နှ်ဆိဆူကွီအဝဲဒါပှ** တက့ၢ်. မုတမာ် တၢ်အဝဲအံၤ ကဒုးကဲထီၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲ, တၢ်တံၣ်တံၣ် ဘၣ်ဖုး န့ၣ်လီၤ.

သိလုၣ်တၢ်လဲတၢ်က့ၤဆိတလဲ..

ဝံသးစူ ကိးကွီအဝဲဒါ (တဘၣ်လီပရၢတဂ့ၤ) တချုး ဟါခီ ၂:၃၀ ဘၣ်ထွဲဒီး နဖိအသိလုၣ်တၢ်လဲတၢ်က့ၤ တၢ်တီၢ်ကျဲ ဆိတ လဲအဂ့ၢ်အကျိၤ တက့ၢ်.

ကျိၣ်စု

ပှကွီဖိတဖၣ် **တၢ်တအဲၣ်ဒီးလၢ** အကဟဲစိကျိၣ်စုဆူကွီ မုတမာ်တၢ်လၢ အဘၣ်ထွဲဒီးကွီအတၢ်ပညိၣ်ဘၣ်အခါ န့ၣ်လီၤ.

မူးသးဖုံ တၢ်ကွဲမုၢ်

တၢ်မ့ၢ်ဆူလီၤ နီၢ်တဂၤတၢ်ကွဲမုၢ်တဖၣ်, ဒ်အမ့ၢ် လၢမ့ၢ်ထီၣ်တသိ တၢ်ဟ့ၣ်လိၣ်သးလၢတၢ်ဆၢကိၣ်လိၣ်, တၢ်အဲၣ်မုၢ်နံၤ ဇီး အဂုၢ်အ ဂၤသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်, တၢ်ကြးဆူလီၤအိၣ်လၢ **အလၢလၢပှဖိသၣ်ကိးဂၤဒီး** လၢအမလိသကိးတၢ်တတီၤယီ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂဲလီၢ်ကွဲပိးလီၤ, ဖိသၣ်တၢ်ဂဲလီၢ်ကွဲတဖၣ်

တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲးလာ ပှမလိတၢ်ဖိတဖၣ် ကဟဲစိအနီၢ်ကစၢ် တၢ်ဂဲလီၢ်ကွဲပိးလီၤဟံၣ် ဆူကွီဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ရုၣ်လီၢ်ကဝီကွီ တဟံးန့ၣ်မုၢ်ဒါလၢ တၢ်ဟဲစိ နီၢ်ကစၢ်အတၢ်ဂဲလီၢ်ကွဲပိးလီၤဆူကွီ လၢအလီၤမၢ် မှၢ်တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ကွဲအိၣ် အဂီၢ်တဖၣ်ဘၣ် န့ၣ် လီၤ.

နိဂိတ်ဒိတ်ထိတ်ထိတ်

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ ပှၤလွံၢ်တၢ်ဒီးယဲၢ်တၢ်ကျိၣ်ဖိအဂီၢ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီး နိဂိတ်ဒိတ်ထိတ်ထိတ်,မၢ်ခွါသွံၣ်ထံတၢ်မၤအ့ၣ်န့ၣ်ပယုဲ,ဒီးတၢ်မၤအ့ၣ်န့ၣ်တၢ်,တနံၣ်တဘျီအတၢ်သိၣ်လိ ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အိၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤမူဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်အဝဲအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒုးန့ၣ်ပှၤကျိၣ်ဖိ နီၣ်အကသံၣ်သရၣ်မ့ၢ် ဒီး ပှၤဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိ အတၢ်န့ၣ်ကျဲအိၣ်ဝဲအသိး န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤမူအဝဲအံၤ တၢ်ကဒုးန့ၣ်ဆိမိၢ်ပၢ် တချုးတၢ်ဒုးန့ၣ်ဒီး ပှၤကျိၣ်ဖိဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပူၤ မုးသးဖုံတဖၣ်

ပအိၣ်ဒီး တၢ်ပၣ်ပနီၣ်ယၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ် ဖုၣ်ကိၣ်လၢ တၢ်ကမၤမုးသးဖုံလၢတၢ်ပူၤ နီၣ်အမ့ၢ်, ဟီလိဝံ,ကျိၣ်ထိၣ်လၢခံကတၢ်တနံၤ ခရံၣ်အိၣ်ဖျဲၣ် တၢ်ပးကသုၣ်ကသိ, ဒီး တၢ်အဲၣ်မၢ်နံၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တဖၣ် မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးဆုၤလီၤ အတၢ်ဟ့ၣ်ဖိတဖၣ် ဝဲမၢ်နံၤအဝဲ န့ၣ် မ့တမ့ၢ် ဝဲအဖိနံၤအိၣ်ဖျဲၣ်ဆၢက့ၤ အနံၤန့ၣ်, လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤခဲလၢဝဲအံၤအဂီၢ် တၢ်ကြးဆဲးကျိး ကျိၣ်သရၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲး အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်

တၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲး ဘၣ်ယးတၢ်ပလီၢ်ဆိသး ဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်တၢ်ပိၣ်ဝဲသကိးအိၤလၢ တၢ်တဖျၢၣ်ဘၣ်တဖျၢၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဝံသးစူၤ တဲသကိးတၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲး အတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီးနဖိ,ပၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်လဲၤဆူကျိၣ်လၢခိၣ် ဒီး လဲၤဒီးလုၣ်ယီၢ်ဆူကျိၣ် တဖၣ် န့ၣ်တက့ၢ်

နမ့ၢ်ဟဲဆုၤ ဒီး ဟဲကိးက့ၤနဖိလၢကျိၣ် လၢနနီၣ်ကစၢ်ဒုးန့ၣ် နသိလုၣ်တဘျီလၢလၢန့ၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်ကျိၣ်နၤလၢ နသုတပတုၣ်နါစိ နသိလုၣ်လၢ အကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢ နဖိကခိကျဲ အဂီၢ်တဂ့ၤန့ၣ် တက့ၢ်. နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီး လဲၤဆူနဖိဆူကျိၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤန့ၣ်, ဝံသးစူၤ ပၣ်နသိလုၣ်လၢ တၢ်ပၣ်သိလုၣ်အလီၢ် တက့ၢ်. တဘၣ်ပၣ်နသိလုၣ်လၢ ကျဲကပၤ ဝဲဂီၤခိတဂ့ၤ. ဝဲဟါခိကျိၣ်စံၣ်လီၤ အဆၢကတီၢ်, ပှၤကျိၣ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်ခိကျဲလၢ တၢ်ပၣ်ပနီၣ် တၢ်ခိကျဲအလီၢ် န့ၣ်လီၤ.ဝဲနဟဲဆုၤနဖိ မ့တမ့ၢ် ဟဲဟံးက့ၤနဖိ လၢကျိၣ်အခါ,ဝံသးစူၤ မၤသံယၣ်နလိတဲစိတက့ၢ်.

ကျိၣ် တၢ်ဂီၤတဖၣ်

ကျိၣ်တၢ်ဂီၤ ကဘၣ်တၢ်ဒိအိၤ ဝဲကျိၣ်စးထီၣ် ထီၣ်သိအဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဆုၤလီၤဆိ လံာ်ဆူမိၢ်ပၢ်အအိၣ် တချုးကျိၣ်အတၢ်ဂီၤဘၣ်တၢ်ဒိဒီးအိၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပူၤကျိၣ်အတၢ်ဂီၤန့ၣ် လီၢ်ဒုၣ်လၢ တၢ်သးအိၣ်အဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သု လီၤတဲစိ လၢကျိၣ်

ဖိသုတဖၣ် ကဘၣ်န့ၣ်ဘၣ်အခဲးလၢ အကျိၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ် အကျိၣ်ခိၣ်အအိၣ် လၢကသုဝဲ ကျိၣ်အလီၤတဲစိအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒီးကိးဖျၢၣ်ဒီး အိၣ်ဒီးလီၤတဲစိတဖျၢၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကိးလီၤတဲစိန့ၣ် ကဘၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ မ့တမ့ၢ် ကျိၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ယုဲခဲးလၢ တၢ်ကက့ၤဂဲလီၢ်ကျဲလၢသကိးဖိအဟံၣ် ဝဲကျိၣ်ပျၢ်ဝံအလီၢ်ခဲန့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်တခါလၢ အဘၣ်ထွဲဒီး ကျိၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤဘၣ်. ပှၤလၢ အဆုၤထီၣ်ဆုၤလီၤပှၤကျိၣ်ဖိ ဝဲကျိၣ်ပျၢ်အဆၢကတီၢ်တဖၣ် ကြးကတဲာ်ကတီၢ် မၤလီၤတၢ်ဝဲတချုးဂီၤခိ ပှၤကျိၣ်ဖိလဲၤဆူကျိၣ်ဒီးဘၣ် န့ၣ်လီၤ. (လံာ်တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကိးလီၤတဲစိလၢဟံၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအရူၤဒိၣ်ဒိၣ်မး လၢတၢ်ကဆဲးကျိးလိာ်သး တဂၤဒီးတဂၤ ဘၣ်ထွဲဒီး သိလုၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအဂီၢ် တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.)

တၢ်ဂီၤမုၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီသန့

ဒ်ကီၢ်စၢ်ဖျိၣ် အတၢ်ကွဲးဒီးခွဲးယၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ အိၣ်ဝဲအသိး, ဟ့ၣ်ရိၣ်ကီၢ်ရၢၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီၣ်၂-၂ စ့ၢ်ကိး အိၣ်တၢ်လံးဒီးအတၢ်ဂီၤမုၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ, လၢအကြိၣ်ဝဲ တၢ်မၤလိတၢ်အးသ့ၣ်တဖၣ် လၢအကဒူးန့ၣ်ဝဲ ဟံၣ်ယိတၢ်ဂီၤမုၢ်တဖၣ် လၢအတအိၣ်ဒီး တၢ်အးအ တၢ် န့ၣ်ကျဲၤ အတၢ်ပညိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. နတၢ်သံကွၢ်,တၢ်သ့ၣ်ကီၢ်သးဂီၤ,မ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ယးဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢတခါအံၤန့ၣ်,ဝံသး စူၤ ကိးန့ၣ်ခိၣ် မ့တမ့ၢ် လံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်အဝဲအး လၢအလိတဲစိနီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်ဝဲ ၃၅၃-၆၉၉၂ န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဟဲဟးဆူကွီ

မိၢ်ပၢ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ကွဲးမ့ၢ် ဒီး ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢ အကဟဲဟးအိၣ်သကိးကွီ န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကဟဲအိၣ်သကိးကွီအဂီၢ်, မိၢ်ပၢ် တဖၣ် မ့ၢ်ကိးဆိ လိတဲစိဆူကွီအဝဲအး မ့တမ့ၢ် ကွဲးဆိလိလံာ်ဆူကွီအဝဲအးန့ၣ်, မ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၤဒိၣ်မးတခါ န့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ ဂ့ၤ, တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒ်လံာ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် ပတဟ့ၣ်ကူၣ်နၢလၢ နကဟဲဟးအိၣ်သကိးကွီဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

- ◆ ဖဲကွီသရၣ် တအိၣ်လၢကွီဘၣ် အခါ.
- ◆ ဖဲကွီဖိဒီးသရၣ် မၤလိတၢ်လၢတၢ်အးပူၤ အခါ.
- ◆ တချးတၢ်ဟးကသ့ၣ်ကသီ အဆၢကတီၢ် မ့တမ့ၢ် ဝံၤအလီၢ်ခံ.
- ◆ မ့ၢ်နံၤလီၤဆိတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် ဟီလိဝံ မ့တမ့ၢ် မူးသးဖျံအနံၤတဖၣ်.
- ◆ ကွီထီၣ်အခိၣ်ထံးတနွံ မ့တမ့ၢ် အကတၢ်တနွံ.

ပုၤဟဲဟးဆူကွီခဲလၢာ် (ဟံၣ်ယုၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ်) ဘၣ်တၢ်ယုၣ်ကညးအီၤလၢ ကဟဲန့ၣ်လီၤဆိဆူ ကွီအဝဲအးအပူၤ ဖဲအဟဲတုၤဆူကွီအခါ န့ၣ်လီၤ. ဝံသးစူၤ ကွဲးစဲလီၤမံၤ ဝံၤ ဟံးန့ၣ် ပုၤဟဲဟးဆူကွီလံာ်ပျဲက့ တချးနလဲၤဆူ နတၢ်လီၢ် န့ၣ်တက့ၢ်. နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးဟဲအိၣ်မ့ၢ်ထူ န်ခါတၢ်အိၣ်ဒီး နဖိန့ၣ်, ဝံသးစူၤ ကိးကွီအဝဲအး ၃၅၃-၇၈၉၅ တချးဂီၤခီ ၉:၀၀ နါရံၣ်ဘၣ်ဒီးဘၣ် န့ၣ်တက့ၢ်.

ဖိသၣ်လၢ အဟဲဟးဆူကွီတဖၣ် ထီၣ်ကဘၣ်ဟံၣ်ယုၣ်ဒီး ပုၤနီၢ်ဒိၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤ မ့ၢ်ခိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၤ အဂ့ၢ်အကျိၤ

ကလံၤအတၢ်ကစီၣ် KIV ဒီး KOKK ကဘိးဘၣ်ရၢလီၤဝဲ ကွီတထီၣ် ဒိဖျိမ့ၢ်ခိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၤတဂ့ၤ အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. မိၢ် ပၢ်တဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢ ကသမံသမိးဝဲ “တၢ်ပတုၣ်အကျိၤ” လၢKELOLAND လၢတၢ်ပတုၣ်ကွီ, တၢ်ထီၣ်စဲၤခဲကွီ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဝဲအံၤ ဘျးစဲလိာ်အသးဒီး ကီၢ်ရၢၣ်အလီၤသန့တၢ်ကစီၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်စီၣ်မဲာ်စီၣ်နါခဲအံၤအကျိၤအကျဲၤ ကကိးတဲကျဲၤ ပုၤကွီ ဖိကိးဂၤဒဲး ဘၣ်ယး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤ စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ဝံသးစူၤ န့ၣ်လီၤကွၢ် ကီၢ်ရၢၣ်လီၢ်ကဝီၤကွီ ပုၤတဝါတၢ်ဆဲးကျဲၤဆဲးကျိးအလီၢ်, ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤ မ့ၢ်ခိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၤ အဂ့ၢ် အကျိၤ ဒီး HuronSDschools (twitter), Huron SD Supt (Facebook), ဒီး www.huronk12.sd.us(ပုၤယဲၤသန့) တဖၣ်စ့ၢ်ကိး တက့ၢ်.

ဖဲကွီထီၣ် ဒီး တၢ်မၤလိအိၣ်အဆၢကတီၢ်ဒ်လဲၣ် မ့ၢ်ခိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၤ မ့ၢ်ကဲထီၣ်လၢ တၢ်ခုၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘၣ်စီၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ် အခါ, ပုၤကွီဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤအဟဲက့ၤန့ၣ်ဆူ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အပူၤကိးဂၤဒဲး တချးဒ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ညီန့ၣ်အသိး ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တာ်သိၣ်ဂ့ၤသီဘၣ်တာ်ဘျုး

ဝးရံးတာ် တာ်သိၣ်လိနဲၣ်လိအကျိၤအကျဲ တာ်တိၣ်ကျဲ ဘၣ်တာ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်လၢ တာ်ကမၤဂ့ၤထီၣ် တာ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၤပုၤမၤ လိတာ်ဖိခဲလၢအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.ပုၤမၤလိတာ်ဖိတဖၣ် အိၣ်ဒီးတာ်ခွဲးတာ်ယၢ်လၢ ကဟဲထီၣ်ကိၣ်ဒ်တာ်န့ၣ်လီၤအိၣ်အသိး ဒီးအိၣ်ဒီး တာ်ပုၤ တာ်ဖျဲးယုၣ်ဒီး ခိၣ်ယၢ်တာ်အိၣ်ဝးတရံးသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးတာ်ဖိးလိမၤဒီး ကလဲၤအသးဂ့ၤဂ့ၤ အိၣ်ဒီးတာ်ထံၣ်လၢအကပီၤ ဒီးတာ်ခိၣ် ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တာ်တိၣ်ကျဲအဝဲအံၤ ဘၣ်တာ်ကွဲးတ့ၢ်အိၣ်ဒ်သိး တာ်ကမၤဖျါဂ့ၤထီၣ်ပဲ ပုၤကိၣ်ဖိ, ကိၣ်သရၣ်, ပုၤ ပာ်ဆာ်ရဲၣ် ကျဲတာ်, ပုၤဆီၣ်ထွဲမၤစၢ်တာ်ဖိတဖၣ် အမူအဒါသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ဝးရံးတာ်တီၤဖုၣ်ကိၣ်မ့ၢ်ဝဲ “ဖံၣ်ဘၣ်အာ်အဲးစံ” (တာ်မၤယုၤမၤ ဖိးဒီးတာ်တိၣ်စၢ် မၤစၢ်လုၤလၢသကဲၣ်ပဝးလၢအဂ့ၤ)(PBIS-Positive Behavior Intervention andSupport)အကိၣ် န့ၣ် လီၤ. ပပုၤမၤတာ်ဖိတဖၣ်သ့ဝဲ “တာ်သိၣ်ဖးဒိၣ်” တဖၣ် R.O.A.R.S အကျိၤအကျဲ လၢတာ်မၤဂ့ၤထီၣ် တာ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သး လၢအ ဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ROARS

- R – အိၣ်ဒီး တာ်ယုးယိၣ် ပးကဲ
- O – အိၣ်ဒီးတာ်တူၢ်လိာ်တာ်....အိးထီၣ်စုလၢကမၤန့ၣ်တာ်
- A – ကဲထီၣ် ပုၤမၤလိတာ်ဖိလၢ အဟူးဂဲၤဂ့ၢ်ကျဲးစၢ်
- R – အိၣ်ဒီး တာ်ဟံးန့ၣ်မူဒါ
- S – အိၣ်ဒီး တာ်ပုၤတာ်ဖျဲး

တာ်ပာ်ဆာ်တာ် တာ်တိၣ်ကျဲ

၁. တာ်မၤဖျါထီၣ် တာ်လၢပုၤမၤလိတာ်ဖိ မၤကမၤပာ်ဝဲတဖၣ် မ့ၢ်တာ်မနုၤလဲၣ်,
၂. တာ်ကဘျါရဲ တာ်ဂ့ၢ်ကီလၢအဝဲသ့ၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတဖၣ်ဒ်လဲၣ်, ဒီး
၃. မၤစၢ်ပုၤကိၣ်ဖိ ဒ်သိး အကကွၢ်ထံဆိကမိၣ် တာ်ဟံးန့ၣ်မူဒါလၢ အဝဲသ့ၣ် အတာ်ဟူးတာ်ဂဲၤအဖိခိၣ်တဖၣ်

တာ်မၤကမၤတာ် တဆံးတက့ၢ် သ့ၣ်တဖၣ်

- တာ်လၢလၢာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တာ်ဆၢမ့ၢ်လၢလၢ ပုၤကိၣ်ဖိ သုတလုၢ်သ့ၣ်ခါပတံၣ်ဝဲတဂ့ၤ န့ၣ်လီၤ.
၁. ပုၤကိၣ်ဖိ ကဘၣ်ပာ်အ တာ်အိၣ်, တာ်ပံာ်ဆၢ, တာ်ဆၢကိာ်လိၣ်, တာ်ဆၢထံတဖၣ် လၢကိၣ်တာ်သ့ၣ်ထီၣ်အချၢ န့ၣ်လီၤ.
 ၂. ပုၤကိၣ်ဖိ တဘၣ်ဖျါခိၣ်ဖျါ ဖဲအဟဲန့ၣ်လီၤဆူကိၣ်တာ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
 ၃. ပုၤကိၣ်ဖိ ကဘၣ်ယုးယိၣ်ပးကဲ ပုၤမၤလိတာ်လၢအခိၣ်အယၢ်တဖၣ် ဒီး ကဘၣ်ပၤအသးလၢ တာ်ဒုးတာ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တာ်လီၤ မ့ၢ်

လီးဖးသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

၄. ပုၤကိၣ်ဖိ ကဘၣ်မူမ့ၤထွဲ ကိၣ်ဒီးတီၤပုၤ အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကမၢ်တၢ် တၢ်ဆံးတၢ်က့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ထုးစုန့ၣ်ကျဲ မၤဘၣ်က့ၢ်အီၤလၢ ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢ အကြးဝဲဘၣ်ဝဲ တဖၣ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်စံၣ်ညီၣ်လၢအပိၣ်ထွဲထီၣ် တၢ်မၤကမၢ်ဝဲအံၤအခံတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဆၢတံၢ်အီၤလၢ ပုၤမၤတၢ်ဖိ လၢအပၢ်ယုၢ်ဒီး တၢ်ဖိၣ်ယုၢ်က ယၢ်တၢ် တချးကိၣ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ် ကိၣ်ပျၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, တၢ်ပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သး လံာ်ပံးယုၢ်, ကိၣ်ဖိမိၢ်ပၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်, မ့တမ့ၢ် ကိၣ်တၢ်ခွဲးဂ့ၤ ယၢ်ဘၣ် လီၤမၤကွၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကမၢ်တၢ် လၢအိၣ် သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်လၢလၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်ဆၢမုၢ်လၢလၢပုၤကိၣ်ဖိသုတလုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ်ဝဲတဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

- ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ် သုတၢ်ကတိၤလၢ အကြးအဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဆူပုၤဂၤ လၢအတအိၣ်ဒီး သးလၢ အဲၣ်ဒီး မၤဆူးမၤဆါတၢ်.
- ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်ရူ ပုၤဂၤ, အနီၢ်ကစၢ်, ကိၣ်အတၢ်ပိးတၢ်လီၤဂ့ၤဂ့ၤအိၣ်ဒီးအသူးသ့ၣ်လၢကပီၤန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်ယုးယိၣ်ပးကဲ ကိၣ်အပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် လၢတီၤပုၤ, လၢတၢ်အိၣ်လီၤ.ဒီးလၢတၢ်ဂဲၤလီၢ်ကွဲးလီၢ် လၢ အတအိၣ်ဒီး တၢ်ကတိၤအကတိၤသီတၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်သု အတၢ်ပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သးလၢ အကြးအဘၣ်တဖၣ်, ဒီး တဘၣ်ပၢ်ယုၢ်ဒီး တၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့ၤလိာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့ၤလိာ် အတၢ်ပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သး အတၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်တဖၣ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကမၢ်တၢ် လၢအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဘၣ်တၢ်ဆၢထီၣ်အီၤဆူ ဝဲဒါး လၢတၢ်ကဘၣ်က့ၢ်အီၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်စံၣ်ညီၣ်လၢ အပိၣ်ထွဲထီၣ် တၢ်မၤကမၢ်ဝဲအံၤအခံတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဆၢတံၢ်အီၤလၢ ကိၣ်ခိၣ် လၢအပၢ်ယုၢ်ဒီး ကိၣ်ဖိမိၢ်ပၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်, တၢ် ဖိၣ် ယုၢ်ကယၢ်တၢ် တချးကိၣ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ် ကိၣ်ပျၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, ထုးထီၣ်ကွၢ်အီၤလၢတီၤပုၤ, ဆၢထီၣ်အီၤဆူ ပၤကီၢ်အအိၣ်, တၢ် ဩၣ် ယုၢ်တၢ်မိၢ်ကိာ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒုးပးထီၣ်ကွၢ်တၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သိလုၣ်ဘား တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢ ဒီး တၢ်ပုၤတၢ်ဖျဲး တဖၣ်

တၢ်ပၤတၢ်ဆၢ ပုၤကိၣ်ဖိ လၢကိၣ်အသိလုၣ်ဘားအပူၤ (တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢ)

၁. လုလၢ်သကဲာ်ပဝးလၢအတဂ့ၤ လၢအကဲထီၣ်အသးလၢ သိလုၣ်ဘားအပူၤတဖၣ် တဘၣ်တၢ်ဝံသးစူအီၤဘၣ်, အါန့ၣ်အ န့ၣ်, လၢခံက့ၤ တၢ်ကဟံးန့ၣ်ကွၢ် အတၢ်ဒီးသိလုၣ်ဘား အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
၂. ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ် တၢ်ဆၢမုၢ်လၢအီၤလၢ အကသိၣ်နၢၤလီၤက့ၤအနီၢ်ကစၢ်အသး ဒီး မုမၤထွဲ ပုၤနီၤသိလုၣ်ဘား အတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤနီၤသိလုၣ်ဘား အိၣ်ဒီးမုၢ်ဒါပျဲးပျဲး ဘၣ်ထွဲဒီးသိလုၣ်ဘား ဒီး ပုၤလၢအအိၣ်လၢ သိလုၣ်ဘားအပူၤခဲ လၢ် အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအမၤတံာ်တၢ် ပုၤနီၤသိလုၣ်ဘား ဒီး တၢ်လၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီ လၢတၢ်ပုၤတၢ်ဖျဲး လၢ ပုၤဒီးသိလုၣ်ဘားတဖၣ်အဂီၢ် တဘၣ်အိၣ်နီတမံၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
၃. ဝဲ ဖိသၣ် ဒီးထီၣ်သိလုၣ်, အိၣ်လၢသိလုၣ်အပူၤ, စံၣ်လီၤသိလုၣ်အခါ, ပုၤနီၤသိလုၣ်ဘား အိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကအံးထွဲ ကွၢ်ထွဲ, တီခိၣ်ရီၣ်ခဲ အဝဲသ့ၣ် န့ၣ်လီၤ.
၄. တၢ်ဂ့ၢ်အမ့ၢ်အတီၤဒုးန့ၣ်ဝဲဒ်အံၤ, တၢ်လၢကိၣ်အသိလုၣ်ဘားန့ၣ်, မ့ၢ်ဒုၣ်ဒ်တၢ်မၤလိအတီၤဒါးတခါအယိ, တၢ်လီၢ် ဘၣ်လၢပုၤကိၣ် ဖိတဖၣ် ကဒိကနာ်တၢ် ဒ်အဒိကနာ်တၢ်လၢတီၤပုၤအသိး န့ၣ်လီၤ.
၅. ပုၤကိၣ်ဖိလၢ အတမူမၤထွဲ သိလုၣ်ဘား အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ မ့တမ့ၢ် ပုၤနီၤသိလုၣ်ဘား အတၢ်ဟံးစုန့ၣ်ကျဲ မ့တမ့ၢ်ပုၤဘၣ်မူ ဘၣ်ဒါ တဂၤဂၤ လၢဟံးစုန့ၣ်ကျဲတၢ်လၢ သိလုၣ်ဘားအပူၤန့ၣ်, တၢ်ကဟံးန့ၣ်ကွၢ် အတၢ်ဒီးသိလုၣ်ဘားသ့အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်

တဖန်နဲ့လီ၊ တာဂ်ဒ်အံအသိး မှ်အိဉ်ထီဉ်န့ဉ်၊ ဖိသဉ်ဝဲအံ အမိအဟ် ကဘဉ်ဟံးန့ဉ်က့မုဒါ လာအကဘဉ် လဲအေ အဖိဆူကိ ဇီး လဲဟံးန့ဉ်က့အီလာကိ လာအနီကစါ န့ဉ်လီ၊

၆. ပုက့ဖိ ကဘဉ်မုမထွဲ တာသိတာသိလာလ်သ့ဉ်တဖန်အံ ဖဲအဒီးကိအသိလ့ဉ်ဘား အဆာကတီ န့ဉ်လီ၊

၇. ပုကိဖိ လဲအေ တာဆိတလဲသိလ့ဉ်အလီ ဖဲတီခါဉ်သးကိတသ့ဘဉ်၊ အဝဲသ့ဉ် ကဘဉ်ဒီးသိလ့ဉ်ဘားလာ အနီကစါအ ကိ လာအကဆိတလဲသိလ့ဉ်အဂီ န့ဉ်လီ၊

တာဒီး ကိအသိလ့ဉ်ဘား တာသိဉ်တာဘျာတဖန်..

- ပုနီသိလ့ဉ်ဘား က ရဲဉ်ကျဲန့ဉ် လီဆဉ်နီတဖန် တဘျီဂ့တဘျီဂ့ သ့ဝဲ န့ဉ်လီ၊
- ထီဘိ မုမထွဲ ပုနီသိလ့ဉ်ဘား အတာဟံးစုန့ဉ်ကျဲတဖန် ဇီး ယုးယိဉ်ပးကဲတာတက့၊
- သံး,ညါသုး,မိဉ်, မ့တမ့ တာစုကဝဲတဖန် တဘဉ်တာတူလီအီဘဉ်၊
- နကဘဉ်ဆဉ်နီလာ နလီဆဉ်နီအဖိခိဉ် န့ဉ်လီ၊ တာဆာထာဉ် တဘဉ်တာဝံသးစုအီ ဘဉ်န့ဉ်လီ၊ မိပုက့ဂီဒီး တာ ပိးတာလီခဲလာဉ် ကဘဉ်အိဉ်လာ သိလ့ဉ်အပူ န့ဉ်လီ၊
- ဟ်နစုလာ နနီကစါအလီ ထီဘိတက့၊ ထီဘိ ယုးယိဉ်ပးကဲပုက့ ဇီး အတာလီ တက့၊
- တာအုဉ်လီဆိးက့လီသး,တာထီလီသး,တာထူလီသး,တာဆိဉ်လီသး,တာဒုးပုတီပုက့အ ခိဉ်,တာထူးပုဉ်လီသး တဖန် တဘဉ်တာဝံသးစုအီဘဉ် န့ဉ်လီ၊
- ဖဲအိဉ်လာ သိလ့ဉ်ပူအခါ ကဘဉ်ကတီ အဲးကလံးကျိဉ်, ဒ်တီအေးပူ အသိးန့ဉ်လီ၊
- တာကိးပသု ဇီး ကိးဃါတာ တဘဉ်တာတူလီအီဘဉ်,(ဖဲအိဉ်လာသိလ့ဉ်ဘားပူအခါ နကဘဉ် ကတီတာသိဉ်ထဲ သိ သးသိးဒီး နကတီလာတီအေးပူ န့ဉ်လီ၊)
- တာကမ့ခဲလာဉ် တာကဘဉ်တူနီလီအီလာ တာကမ့အပူ န့ဉ်လီ၊ တာအိဉ်တာ,အီတာလာသိလ့ဉ်ဘားပူ တဘဉ်တာ တူလီအီဘဉ် န့ဉ်လီ၊
- နမ့မဟးဂီ ကိအသိလ့ဉ်ဘား တမံမံန့ဉ်, နကဘဉ်က့ အပူ န့ဉ်လီ၊
- တာကွံဉ်တာဖိတာလံ လာသိလ့ဉ်အပူ တဘဉ်တာတူလီအီဘဉ် န့ဉ်လီ၊
- တာကဘဉ် နွံးလီ ဇံးဖး ကိးဘျီဒီး န့ဉ်လီ၊

တာလာအပိဉ်ထွဲထီဉ် တာကမဉ်အခံတဖန်
တာမကမဉ် တာသိဉ်တာသိတဖန် တခါဂ့တခါဂ့ ဒုးအိဉ်ထီဉ် တာတြီတာယဉ်တာတ
စီတလီ မ့တမ့ တာထူးကွံဉ် တာဒီးကိအသိလ့ဉ်ဘားသ့ တာခွဲးတာယဉ်တဖန် ယုဉ်ဒီး
တာလာအပိဉ်ထွဲ ထီဉ် တာကမဉ်အခံ လာကိပူတဖန် စ့ကီး သ့ဝဲ န့ဉ်လီ၊

လုလာသကဲဉ်ပဝးလာအတဂ့ ဇီး,မ့တမ့ တာတမထွဲ သိလ့ဉ်ဘား အတာသိဉ်တာသိတဖန် ဒုးအိဉ်ထီဉ်တာလာအပိဉ်ထွဲထီဉ် တာ ကမဉ်အခံတဖန် န့ဉ်လီ၊ တာလာအပိဉ်ထွဲထီဉ် တာကမဉ်အခံတဖန် ကဘဉ်တာမလီတာအီ ဒ်သိးပုကမထွဲဝဲ တခါဘဉ်တခါ ဒ်အပျါလာလ်အံအသိး န့ဉ်လီ၊

ကိုသိလှုပ်တော်လဲတော်ကွ - လုလင်သက်ပဝး လာအတကြားတဘဉ် ဒီး တော်လာအပိတ်ထွဲထီၣ်အခံတဖဉ်

	တော်မကမဉ် ၁၁၅	တော်မကမဉ် ၂၁၅	တော်မကမဉ် ၃၁၅	တော်မကမဉ် ၄၁၅	တော်မကမဉ် ၅၁၅
<p>တော်မကမဉ် ပတီၣ် ၁</p> <ul style="list-style-type: none"> ဆာထာၣ်,ဟး ဖဲသိလှုပ် လဲတော် အဆာကတီၢ် ကွံၣ်တော်ဖိတော်လံး သိၣ်သဲဒိၣ်,သိၣ်ကထုၣ် ဘးလီ မလီတပိုင်တော် အိတော်,အိတော် 	<p>တော်ဟ့ၣ်ပလီၢ်-ပုၤနီ သိလှုပ် ကတဲတော်ဒီး ပုၤကွိဖိ</p>	<p>တော်ဟ့ၣ်ပလီၢ်- ပုၤနီ သိလှုပ်,ဝံစိၣ်တီဆုၤ အပုၤနဲၣ်တော်,ဒီး ကွိ ခိၣ် ကဒုးသ့ၣ်ညါမိၢ် ပာ်</p>	<p>တော်သိၣ်က့ၤသီက့ၤ လာအဖိးသဲစး က ဘဉ်တော်ကွဲးနီၣ်ကွဲး ယါ,ကွဲးလီၤအိၤဆူ DDNအပူၤ န့ၣ်လီၤ.</p> <p>ဝံစိၣ်တီဆုၤအပုၤနဲၣ် တော် မ့တမ့ၢ် ကွိခိၣ် ကဒုးသ့ၣ်ညါမိၢ်ပါ</p>	<p>တော်ဒုးအိၣ်ယံၣ်ထီၣ် တော် မ့တမ့ၢ် ကွိက ဟ့ၣ်အိၤတော်ကမဉ် လာအဂတခါခါ</p> <p>ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ် တော် ကကိးအိၣ်ဖိုင်မိၢ်ပါ</p> <p>တော်မကမဉ်သိၣ် လှုပ်ဘး အတော် သိၣ်တော်သီကဘဉ် တော် ကွဲးနီၣ်ကွဲး ယါအိၤ ဝံ တော်က ကိးဆဲးကျိးမိၢ်ပါ</p>	<p>ကဲထီၣ်တော်မက မဉ်တော် အပတီၣ်၂</p>
<p>တော်မကမဉ် ပတီၣ် ၂</p> <ul style="list-style-type: none"> တော်ကတီၤလာအတ ကြားတဘဉ် တော်နဲၣ်စုနဲၣ်ခိၣ်လာအတ ကဆိ တော်တယုးယိၣ်ပးကဲပုၤနီ သိလှုပ်ဖိဒီးပုၤကုၢ် ပုၤဂၤ ကိးမံးပိၤသဉ်ပုၤဂၤ မအူန့ၣ်ပုၤဂၤ တော်တီၢ်လီၢ်ကွဲးလိၣ်သး တဂၤဒီးတဂၤ ကွဲးဘဉ်အာလီၢ်ဆုၣ်နီၤ မ့တမ့ၢ် သိလှုပ်ဘး ထူပျဲၣ်တော် လီတော်,လီအိၣ်ပုၤဂၤ 	<p>တော်ဟ့ၣ်ပလီၢ်- ဘးအတော်သိၣ်တော် သီ</p> <p>တော်တဟ့ၣ်ဒီးလာအိၤ လဲသိလှုပ်ဘး တနံး</p> <p>ဝံစိၣ်တီဆုၤအပုၤနဲၣ် တော်ဒီး ကွိခိၣ်ကကိး ဆဲးကျိး မိၢ်ပါ</p>	<p>ဘးအတော်သိၣ်တော်သီ</p> <p>ဝံစိၣ်တီဆုၤအပုၤနဲၣ် တော်ဒီး ကွိခိၣ် ကကိး ဆဲးကျိးမိၢ်ပါ</p> <p>ပုၤကွိဖိ ကဘဉ်ထံၣ် လိၣ်အသးဒီးကွိခိၣ်</p> <p>တော်တဒုးဒီးလာအိၤ သိဘ့ၣ်ဘး ၂နံး</p>	<p>ဘးအတော်သိၣ်တော်သီ</p> <p>ဝံစိၣ်တီဆုၤအပုၤနဲၣ် တော်ဒီး ကွိခိၣ် ကကိး ဆဲးကျိး မိၢ်ပါ</p> <p>ပုၤကွိဖိ ကဘဉ်ထံၣ် လိၣ်အသးဒီး ကွိခိၣ်</p> <p>တော်တဒုးဒီးလာအိၤ သိလှုပ်ဘး ၃နံး</p>	<p>ကဲထီၣ်တော်မက မဉ်တော် ပတီၣ် ၃</p>	

<p>တၢ်မၤကမၤမၤပတီၢ် ၃</p> <ul style="list-style-type: none"> • အုၣ်လိာ်သး, မၤအုၣ်လိာ်သး • မၤဟးဂီၤတၢ် • ကဲထီၣ်တၢ်ပျံၤတၢ်ဖးလၢ တၢ်ပူၤတၢ်ဖျဲးအဂီၢ်... တၢ်ကတိၤ,တၢ်ကွဲး, မ့တ မ့ၢ် နီၣ်ခိၣ်နီၣ်ခိ • ဟ့ၣ်တၢ် • ကတိၤဆါသ့ၣ်ဆါသးတၢ် • ဂၢၢ်ဂၢၢ်စၢၢ်စၢၢ် ဆူ ပှၤခဲခိၣ် ကဲန့ၢ် 	<p>ဝံစိာ်တီၢ်ဆူပှၤန့ၣ် တၢ် ဒီး ကွဲၣ်ခိၣ် က ကိးဆဲးကျိး မိာ်ပာ်</p> <p>ပှၤကွဲၣ်မိ ကဘၣ်ထံၣ် လိာ်အသးဒီး ကွဲၣ်ခိၣ်</p> <p>*ပှၤကွဲၣ်မိ ကဘၣ်အိၣ် ယံာ်ထီၣ်လၢကွဲၣ် ၁နံၤ ကွဲၣ်ခိၣ်မ့ၢ်ဆါတဲာ်ဝဲ</p> <p>တၢ်တၢ်ဒုးဒီးလၢအိၤ ကွဲၣ်အသိလုၣ်ဘၢ ၅သိ</p>	<p>ဝံစိာ်တီၢ်ဆူအပှၤ န့ၣ်တၢ် ဒီး ကွဲၣ်ခိၣ် ကကိးဆဲးကျိးမိာ်ပာ်</p> <p>ပှၤကွဲၣ်မိ ကဘၣ်ထံၣ် လိာ်အသးဒီး ကွဲၣ်ခိၣ်</p> <p>*တၢ်တြီယၢ်လၢကွဲၣ် အချၢ,တၢ်တြီယၢ် လၢကွဲၣ်ပှၤ လၢ ၂-၄ သီအတီၢ်ပှၤ တၢ်တြီယၢ်လၢကွဲၣ် ပှၤကဘၣ်တၢ်မၤအိၤ ကွဲၣ်ခိၣ် မ့ၢ်မၤတၢ်ဆါ တဲာ်</p> <p>တၢ်တၢ်ဒုးဒီးအိၤ သိ လုၣ်ဘၢး လၢ ၇-၁၀ သီအတီၢ်ပှၤ-ဝံစိာ်တီၢ် ဆူပှၤန့ၣ်တၢ် မ့ၢ်ဆါ တဲာ်ဝဲ</p> <p>မ့ၢ်မၤဟးဂီၤသိလုၣ် ဘၢး ကဘၣ်ဟ့ၣ်က့ၤ တၢ်ဟးဂုာ်ဟးဂီၤအ ပှၤ</p>	<p>ကဲထီၣ် တၢ်မၤကမၤမၤ ပတီၢ် ၄</p>		
---	--	---	----------------------------------	--	--

<p><u>တၢ်မၤကမၤန့ၣ် ပတီၢ် ၄</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • သံး,ညါသူ,မိၣ်,အဂၤ • တၢ်စုကဝဲလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံလီၤသး 	<p>ဝံစိၣ်တီၢ်ဆူမူဒါခိၣ်ဒီး ကိုခိၣ်ကကိးဆဲးကျိး မိၣ်ဟံ</p> <p>ကိုဖိကထံၣ်လိာ်သး ဒီးကိုခိၣ်</p> <p>*တၢ်တြီယုၣ်လၢကို အချၢ,တၢ်တြီယုၣ် လၢကိုပူၤ လၢ ၃+သီ အတီၢ်ပူၤ-ကဘၣ်တၢ် မၤအိၣ်ကိုခိၣ် မ့ၢ်မၤတၢ် ဆၢတဲာ်ဝဲ</p> <p>တၢ်တဖၣ်ဒီးလၢအိၣ် သီလုၣ်ဘၢ: ၅-၁၅သီ</p> <p>ဝံစိၣ်တီၢ်ဆူမူဒါခိၣ်မ့ၢ် ဆၢတဲာ်ဝဲ</p> <p>ကိုအပၤကီၢ် ကဘၣ် တၢ်တဖၣ်သ့ၣ်ညါအိၣ်</p>	<p>ကဲထီၣ် တၢ်မၤကမၤန့ၣ် ပတီၢ် ၅</p>			
--	--	------------------------------------	--	--	--

<p><u>တၢ်မၤကမၤန့ၣ် ပတီၢ် ၅</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • စုကဝဲ အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံလီၤသး • သူလၢမ့ၣ် မ့တမ့ၢ် မ့ၣ်နွံး လၢသီလုၣ်ဘၢ: အပူၤ 	<p>ကိုအပၤကီၢ်ကဘၣ် တၢ်တဖၣ်သ့ၣ်ညါအိၣ်</p> <p>တၢ်တမၤအဒီးသီလုၣ်ဘၢ: လၢဒိတနံၣ်ညါ အတီၢ်ပူၤ...လိာ်ခံတနံၣ် ကဒီးသီလုၣ်အဂီၢ် ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညါဆၢတဲာ် အိၣ်လၢ ပှၤပှၤဆူရဲၣ် ကျဲတၢ်</p> <p>*တၢ်တြီယုၣ်တၢ်လၢကို ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညါဆၢတဲာ်အိၣ်လၢ ပှၤပှၤဆူရဲၣ်ကျဲတၢ်</p>				
--	--	--	--	--	--

* တၢ်လၢအပိၣ်ထွဲထီၣ် တၢ်တြီယုၣ်လၢကိုချၢ(OSS), တၢ်တြီယုၣ်လၢကိုပူၤ(ISS)ခဲလၢ် ကအိၣ်လၢ ကိုခိၣ် အတၢ် ဆၢတဲာ်အဖီ ခဲၣ်လီၤ.

စုကဝဲ တၢ်ပိးတၢ်လီ လၢကို

ကိုသွပ်တဖန် ကြားကဲထိုင်တံအဖိအတော် မှာလော ဘဉ်တံသိပ်လိတံလံအံ၊ ဘဉ်ယးတံတံနီနိဖံးယာ် ဒီး တံယူးယိပ်ပးကဲ တံ သိပ်တံသီတဖန် အယိန့န့လီ၊ ကိုသွပ်တဖန် ကဘဉ်သွပ်ညါလော တံအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ၊ တံပူတံဖျးဒီးတံသျှင်မံသးမုဉ် သွပ်တ ဖန် မှာတံအရဒိဉ်သပျံကတံ လောပူကိဉ်ဖိ၊ ပူမတံဖိ၊ ဒီးပူတတတဖန်အဂီၢ် န့ဉ်လီ၊

တံသိပ်တံသီသန့ ကြိဝဲယံးယံးလော တံတဘဉ်ဟဲစိဉ်န့ဉ် တံစုကဝဲတဖန်(စုကဝဲဒ်အမ့ၢ် ကျိအလုဉ်ကလုဉ်၊ ယံးဒိအကလုဉ်က လုဉ်၊ စုကဝဲပိးလိတဖန်၊ တံလောအအိဉ်ဒီး အသံးအကံတဖန် မ့တမ့ၢ် အသးသမူအိဉ်မ့ၢ်ဂု၊ တအိဉ်မ့ၢ်ဂု လောအဘဉ်တံဂံယုဉ် အံလော အမ့ၢ် တံမပျံမဖုးတံ၊ ငးအိဉ်ထီဉ်နီဉ်ခိကံဂီ တံဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး၊ မ့တမ့ၢ် မသံတံသုတဖန်) ဆူကိဉ်ပူ မ့တမ့ၢ် ကိုအ တံဟူးတံဂဲအပူ လုတက့ၤ ဘဉ်န့ဉ်လီ၊ တံမ့ၢ်ထံဉ်ချးန့ဉ် တံစုကဝဲတမံလံလံ လောပူကိဉ်ဖိအအိဉ်န့ဉ် တံကကိးအမိၢ်အ ပံတဘျီယိ န့ဉ်လီ၊ စုကဝဲလောတံဟံးန့ဉ်ကွံအံ၊ န့ဉ် ကဘဉ်တံဆုထီဉ်အဂ့ၢ်အကျိဆူ ပူကိဉ်ဖိအအိဉ် န့ဉ်လီ၊ ပူကိဉ်ဖိအတံပူ :တံဂဲ အတံပံလီသးယါမနုးအံ ကဘဉ်တံကွံထံဆိကမိဉ်အံ၊ လီတံလီဆဲး ဘဉ်ယးတံဂ့ၢ်တံကျိလော တံက ဆုထီဉ်အိ ညဆူ ပူကိဉ်ဖိအအိဉ်တဖန် န့ဉ်လီ၊ တံသိပ်ယိဉ်သီယိဉ် လောအကြားဝဲဘဉ်ဝဲ မ့တမ့ၢ် တံဟူးတံ ဂဲလော အဖိးသဲးစးန့ဉ်ကဘဉ်တံ လူပိဉ်မထွဲအံ လောကိဉ်ခိဉ်န့ဉ်လီ၊

ကျိသွပ်တဖန် တံတဟ့ဉ်အခဲးလော တံကစိဉ်န့ဉ်အံ၊ ဆူ ကိုအတံသျှင်ထီဉ်အပူ၊ ကိုအသိလုဉ်ပူ၊ မ့တမ့ၢ် သိလုဉ်တကလုဉ်ဂု၊ တ ကလုဉ်ဂု လောတံသျှင်အံလောကိဉ်အဂီၢ်၊ လောကိဉ်တံသျှင်ထီဉ် တဖျဉ်ဂု၊ တဖျဉ်ဂုအပူ၊ မ့တမ့ၢ် တံလောအဘဉ်ထွဲ ဘဉ်ယးဒီး ကိုတမံ လံလံအပူ ဘဉ်န့ဉ်လီ၊ တံကွံကပံကွံတံ ကြားမ့ၢ်ဒ် ပူလောအစိဉ်စုကဝဲ လောအလူပိဉ်ထွဲ အိဉ်မူလောတံသိပ်တံသီအဖိလ ဝဲတဖန်အဂီၢ်၊ ကျိလောတံသျှင်အံလော တံကခးသိဉ်အံ၊ ဖဲ တံဂဲလီၢ်ကွဲပြာ စးထီဉ်အဆာကတံ၊ ကျိ မ့တမ့ၢ် ကျိကလံတဖန် ဖဲတံ ပံပနီဉ် တံခးကျိအလီၢ်၊ တံငးန့ဉ်ကျိအလီၢ်၊ ဒီး တံဟ့ဉ်ကိုအတံသိပ်လိတဘျီအဂီၢ် လောတံကသုကျိ နဲလဲဉ်အ ဂီၢ်သွပ်တဖ ဉ် န့ဉ်လီ၊

ဇံးဖး- ZPass

ဇံးဖး ဘဉ်တံလီၢ်ဘဉ်အံ၊ လောပူကိဉ်ဖိကိးဂဲဒီး စးထီဉ်တံဖိသုဉ်တုယဲၢ်တံ၊ လောအဒီး ကိုအသိလုဉ်ဘး တ ဖန်န့ဉ် လီ၊ တံအ ဝဲအံ၊ တံကွံကပံကွံတံ သုဒ်ထဲလော မိၢ်ပံမ့ၢ်ကွဲးဝဲလီၢ်အမံလော တံထုးကွံတံခွဲးတံယာ်လောတံဒီးကိုအသိလုဉ်ဘး ဒီး တံတဟံးန့ဉ်ဝဲစိဉ်တံဆုတံအဂ့ၢ်အဝိတံအာဉ်လီၢ် အလံာ်ပူအခါ န့ဉ်လီ၊

ပူကိဉ်ဖိကိးဂဲဒီး ကဘဉ်ခွဲးလီၢ်အဇံးဖး ကိးဘျီဒီး ဖဲအဒီးထီဉ်သိလုဉ်ဘး ဒီးစံဉ်လီၢ်သိလုဉ်ဘး အခါ၊ အဝဲအံမ့ၢ် တံကလုဉ် လောတံကဘဉ်မထွဲအံ၊ န့ဉ်လီ၊ တံတမူမထွဲ တံသိပ်တံသီအဝဲအံ၊ ကငးအိဉ်ထီဉ် တံ ဂ့ၢ်ပိဉ်ထွဲထီဉ်အခံ နဲလဲဉ်အံအသိးန့ ဉ်လီ၊

- တံမကမဉ် ၁ဘျီ = တံဟ့ဉ်ပလီၢ်
- တံမကမဉ် ၂ဘျီ = တံဒီးဘဉ်လော သိလုဉ်ဘး ၁နံ
- တံမကမဉ် ၃ဘျီ = တံဒီးဘဉ်လော သိလုဉ်ဘး ၂နံ
- တံမကမဉ် ၄ဘျီ = တံဒီးဘဉ်လော သိလုဉ်ဘး ၃နံ
- တံမကမဉ် ၅ဘျီ = တံဒီးဘဉ်လော သိလုဉ်ဘး ၄နံ
- အဂ့ၢ်အဂ့ၢ်....

ဘဉ်ထွဲဒီး ပူကိဉ်ဖိအဇံးဖးအံ၊ ပူကိဉ်ဖိကဘဉ် ဟံးန့ဉ်မူဒါ န့ဉ်လီ၊ ပူကိဉ်ဖိမ့ၢ်လီၢ်ဘဉ် ဇံးဖးအသိန့ဉ် အဝဲကဘဉ်ငး သွပ်ညါ ကိုအဝဲအး ဒီး ပူနီသိလုဉ်ဘး တဘျီယိ န့ဉ်လီ၊ လောတံကတလဲ ဇံးဖးအသိတဘျီအဂီၢ် အပူမ့ၢ်ဝဲ ၅ဒီလံာ် န့ဉ်လီ၊

၁၃. ပျက်စီးမှု တစ်ဖုံးတစ်မာ တဖန်

တစ်ဂါလီကို တစ်ဟူးတစ်ဂါ

ပျက်စီးမှု အမေလိ ငှတီးတဖန် ဟ်ဖျိန်မသကိးတင်လါ ပံကွဲသံကျံကရုအပူ သုဝဲန့ဉ်လီ။ ပျက်စီးမှု အမေလိ ဣတီးတဖန် ဟ်ဖျိန်မသကိးတင်လါ ပံကွဲသံကျံကရု ဒီး တင်သံကျံကရုအပူ သုဝဲန့ဉ်လီ။ တင်မေလိ တနွံဘဉ်တနွံတဖန် ဘဉ်တင်ဟ့ဉ်လီ။ အီဆူ ပျလါအဟ်ဖျိန်မသကိးတင်တဖန် အအိဉ်န့ဉ်လီ။ ကဂူဒီဖုဒုသကိးတင်တဘျီယီအဆာကတီတဖန် ဘဉ်တင်ရဲဉ်လီအီဖဲ ကိုစးထီဉ်ဝံအလီခံ န့ဉ်လီ။

တင်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ တင်ဖုံးတင်မာ တဖန်

တင်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ အတင်ရဲဉ်တင်ကျဲ၊ တင်ဖုံးတင်မာ လါလင်တဖန်အံ၊ အိဉ်ကတဲဉ်ကတီးအသးလါ ပျဖိသဉ်လါ ဝှဟ့ဉ်ရိဉ်က မျှင်တီးဖျဉ်ကို တဖန်အဂီ န့ဉ်လီ။

- ▶ တီးဖျဉ်ကိုပျဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးတင်တင်ရဲဉ်တင်ကျဲ
- ▶ တင်မာဂုထီဉ်ပသီထီဉ်တင်မေလိ အတီးဒေး
- ▶ တီးဘျီကိုလါဖိသဉ်လါအတင်လီဝဲဘဉ်လီဆီတင်ရဲဉ်တင်ကျဲ
- ▶ တင်ကတီးကျိဉ်,တင်ကတီး,ဒီးတင်နဟူတင်အတင်ဖုံးတင်မာ
- ▶ မဲဉ်ချံတင်ထံဉ်က့ကူဉ်တင်ဖုံးတင်မာ
- ▶ တင်မေလိအတီးတင်ရဲဉ်တင်ကျဲ
- ▶ တင်တိစာမေစာအဒေးတင်ရဲဉ်တင်ကျဲ
- ▶ ကိုအကသံဉ်သရဉ်တင်ဖုံးတင်မာ
- ▶ အံအဲးစံအဲလ်တင်ရဲဉ်တင်ကျဲ
- ▶ ပျဂုဂီအပျမာတင်ဖိ
- ▶ တင်မေလိတင်ရူလိဉ်မုဉ်လိဉ်အတီးဒေး
- ▶ တင်မာစာမေဂုထီဉ်နီခိ/တင်လုအိဉ်သးသမူတင်ဖုံးတင်မာ
- ▶ တင်မာကီထီဉ်သ့ဉ်ထံတင်ဂါလီကို

- * ဘိဉ်သိဉ်ကိုပျှင်ဝံအလီခံတင်ရဲဉ်တင်ကျဲ
- * တင်သိဉ်လိန့ဉ်လိတင်အသရဉ်
- * ပျလါအမေတင်လါကိုဒီးဟံဉ်အဘဉ်စာ
- * ပျတဲကျိဉ်ထံတင်အတင်ဖုံးတင်မာ

ကိုအတတ်အိန်

ကိုအတတ်အိန်-ဂီဒီးမုာ်ထုန်တတ်အိန်ဖဲတီးဖုန်ကို

ကိးနံနဲဒဲး ဖဲကိုထီၣ်အိန်ထံးကတၢ်တသီ, ကိုကဆုာ်လီၤဖဲ ကိုတတ်အိန်အလံာ်ဆူဟံၣ် လၢမိာ်ပာ်ကဘၣ်မၤပျဲလီၤဖဲ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တနံၣ်တဘျီ မိာ်ပာ်ကဘၣ်မၤပျဲလီၤ ကိုတတ်အိန်အလံာ်အဲၤန့ၣ်လီၤ. လံာ်အဲၤန့ၣ်လီၤ တၢ်မၤပျဲလီၤအိၤတဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤ ဖဲကိုထီၣ်နံၣ်အဆၢကတၢ် သ့ၤဖဲဒုၣ်စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ.

ပသုၤတၢ်ပျဲတၢ်ဆါ အတၢ်ကွဲးနီၣ်ကွဲးယါ အကျိၤအကျဲလၢ ပကမၤနီၣ်မၤယါဖဲ တၢ်အိန်တၢ်အိၤအဂီၢ်အကျိၤ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.မိာ်ပာ်တဖၣ် ကြးပာ်န့ၣ်စုၤလၢ အဖိအတၢ်အိန်အပျဲအဂီၢ် ဒ်သိးစ့ၤအိန်ထီၣ်တိ လၢအတၢ်အိန်အပျဲအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.နမၤကိုတတ်အိန်အပျဲဘၣ်မုာ်ဘါဒါ မၤစၢၤနၤလၢ နထၢန့ၣ်နဖိအစုၤလၢ တၢ်အိန်အဂီၢ်သ့ၤ မ့တမ့ၢ် နထၢန့ၣ်အိၤလၢနနီၣ်ကစၢ် လၢခိၣ်ဖျၢထီၣ် ပုၣ်ယဲၤသန့ အပျဲ ဖဲ myschoolbucks.com သ့ၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. စုၤလၢအအိန်လီၤတဲာ် လၢနဖိအတၢ်အိန်အဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ကစိာ်ခိၣ်အိၤ ဆုၤညါတနံၣ် လၢနဖိအတၢ်အိန်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တီးပျဲတၢ်နီၣ်ထံ လၢအအိန်ဒီးအပျဲ ဘၣ်တၢ်ကတဲာ်ကတီးစ့ၢ်ကိးအိၤ လၢပျဲဖိသ့ၣ်လၢ အအဲၣ်ဒီးပျဲအိၤဖဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.တၢ်နီၣ်ထံအကိတဆံ အပျဲမုာ်ဖဲ ၄ဒီလၢ န့ၣ်လီၤ.ဖဲမုာ်ထုန်တတ်အိန်အဆၢကတၢ် ဖိသ့ၣ်ပျဲအိၤတၢ်နီၣ်ထံတစုး ၀.၄၀ ဖဲး သ့ၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

မိာ်ပာ်တဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၤလၢ အကဟဲအိၣ်သသကိးတၢ်ဒီး အဖိလၢကိုန့ၣ် လီၤ. မုာ်နံၣ်လၢနဆိမိၣ်လၢ နကဟဲအိၣ်သကိး မုာ်ထုန်တတ်အိန်ဒီးနဖိလၢကိုန့ၣ်, ကိးဆဲးကျိးကို တချုးဂီၤခိ ၉:၀၀နၢ်ရံၣ် အဆၢကတၢ် တက့ၢ်.

နမ့ၢ်လီၢ်ဘၣ် တၢ်အိန်လီၤလီၤဆိဆိန့ၣ်, ဝံသးစုၤ မၤနမိာ်နပာ်ကိးဆဲးကျိး ပုၤပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲတၢ် မ့တမ့ၢ် ကိုတတ်အိန်အဲၤဒၢး ဒီးအဲၤသ့ၣ် ကမၤစၢၤနၤ တၢ်လၢနလီၢ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ဆဲးကျိး အဲၤဖဲဒုၣ် ဂျၢၤဖဲခါ, ကိုတတ်အိန်အပျဲနဲၣ်တၢ် ဖဲ ၆၀၅-၃၅၃-၆၉၀၉တက့ၢ်.